



**De pluimveesector mag er zijn en blijven!**

Onderzoek naar de verwachtingen en percepties van de Nederlandse bevolking

## Inhoudsopgave

	Pagina
1. Onderzoeksopzet	3
2. Het eten van vlees	9
3. Het eten van kippenvlees	15
4. Het eten van eieren	23
5. Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees	28
6. Keurmerk	36
7. Wist u dat ...	41
8. Voor- of tegenstander	45
9. De prijs die betaald wordt	48
10. Kip en maatschappij	56
11. Pandemieën	74
12. De toekomst	77
13. De rol van de overheid en de politiek	82
14. Natuur- en milieuorganisaties en dierenbeschermingsorganisaties	87
15. Socio demografische gegevens	92
16. Conclusies	99



## 1. Onderzoekopzet



## 1.1 Aanleiding



In een aantal sectoren waar dieren centraal staan, zijn deze sectoren onderwerp van een maatschappelijke discussie geworden. Hier kan worden gedacht aan de jacht, de varkenssector, het circus en de pelsdierfokkerijen. Van het circus, de jacht, varkenshouders en pelsdierfokkerijen is het een kleine stap naar de pluimveesector. Ook de pluimveehouderij kent inmiddels een groot aantal thema's die haar maatschappelijk draagvlak en positie bedreigen.

Voor het bepalen van de positie, beleid en strategie is het van belang een representatief beeld te hebben van de opinies van de Nederlandse bevolking. Opinies waarin ook de politieke en maatschappelijke discussie doorklinkt.

Daarom heeft een brede coalitie uit de pluimveesector dit onderzoek mogelijk gemaakt. Het betreft de volgende organisaties: LTO-NOP, Nepluvi, Nevedi, NVP, Stichting blij met een ei, NVPSB en Farmers Friendly.

## 1.2 Doelstellingen

Het uitvoeren van een representatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking met als doel het inzichtelijk maken (van):

- De mate waarin de Nederlandse bevolking vlees, kippenvlees en eieren eet
- Welke motieven de Nederlandse bevolking heeft bij de aankoop van vlees en eieren
- De mate waarin de sector voldoende betaald krijgt voor geleverde producten
- De mate waarin de Nederlandse bevolking bekend is met allerlei pluimvee gerelateerde maatschappelijke / politieke thema's
- De mate waarin de Nederlandse bevolking voor- of tegenstander is van allerlei pluimvee gerelateerde maatschappelijke / politieke thema's
- Hoe de Nederlandse bevolking over vraagstukken in relatie tot natuur, milieu en dierenwelzijn denkt



## 1.3 Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

### Doelgroepen

Voor dit kwantitatieve online onderzoek is een doorsnee van de Nederlandse bevolking benaderd met een juiste balans ten aanzien van leeftijd, opleiding en geslacht. Er is een minimale leeftijd gehanteerd van 18 jaar. Uitnodigingen zijn representatief verzonden, om daarmee een juiste afspiegeling van de Nederlandse bevolking te verkrijgen. De doelgroep is benaderd met een algemeen onderzoek over de pluimveesector in Nederland (dit onderzoek gaat over de pluimveesector in Nederland). Er zijn geen logo's en huisstijlelementen van specifieke organisaties toegepast.

### Benaderingswijze

De meting vond kwantitatief plaats. Via een uitnodiging werd men geattendeerd op het onderzoek, met een link naar de online vragenlijst. Er werden zoveel uitnodigingen verstuurd als nodig was om een respons van minimaal 2.000 volledig ingevulde vragenformulieren te realiseren. De ervaringen van de afgelopen jaren leert dat onderzoeken als deze bij een respons van 1.000 tot 3.000 volledig ingevulde vragenformulieren een representatief beeld opleveren.

### Het monitoren van de respons

Tijdens het onderzoek zijn procedures gehanteerd om inconsistent invulgedrag van respondenten op te sporen. Hier kan worden gedacht aan respondenten die de vragenlijst zo snel invullen dat niet kan worden aangenomen dat de vragen ook gelezen zijn of respondenten die overal de eerste invulmogelijkheid bij een vraag invullen.



### 1.3 Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

#### Opstellen vragenlijst

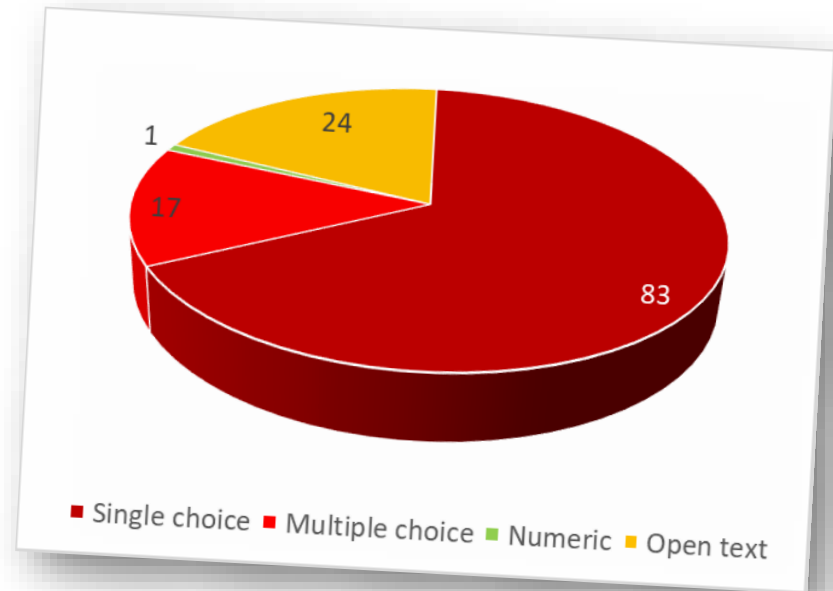
De vragenlijst is in samenwerking met betrokkenen binnen de pluimveesector opgesteld. De vragenlijst bevat totaal 125 vragen.

#### Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd tussen 11 januari en 13 januari 2021. In eerste instantie zijn er 300 uitnodigingen uitgestuurd als test. Na de test zijn, in verschillende batches, uitnodigingen verstuurd om op een respons van minimaal 2.000 volledig ingevulde vragenformulieren te komen.

#### Representativiteit

2.117 respondenten hebben meegewerkt aan het invullen van de uitgebreide digitale vragenlijst van de pluimveesector. Dit is substantieel. Het onderzoek geeft een goed beeld hoe de Nederlandse bevolking denkt over de pluimveesector en maatschappelijke / politieke thema's gerelateerd aan de pluimveehouderij. Om verschillen tussen de samenstelling van de steekproef en de samenstelling van de Nederlandse bevolking te corrigeren, is gebruik gemaakt van een weging op de kenmerken leeftijd, geslacht en opleiding. Uitgegaan wordt van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Bij dit betrouwbaarheidsniveau bedraagt de foutmarge ongeveer 2%.



## 1.4 Responsoverzicht

Responsoverzicht		
	Januari 2021	
Respondenten die de digitale vragenlijst bezocht hebben	2.324	100%
Respondenten die niet gestart zijn met invullen	69	3%
Respondenten die gestart zijn met invullen	2.255	97%
Respondenten die de vragenlijst volledig hebben ingevuld	2.117	91%
Respondenten die ergens zijn gestopt met het invullen van de vragenlijst of respondenten die zijn verwijderd door de survey validator*	138	6%
Gemiddelde invultijd	18 minuten en 4 seconden	

\*Indien bij het invullen van de vragenlijst afwijkend invulgedrag wordt geconstateerd (bijvoorbeeld een respondent vult overal de eerste invoermogelijkheid in of de respondent vult de vragenlijst in bijvoorbeeld 1 minuut in), dan worden dergelijke vragenlijsten verwijderd uit het onderzoeksbestand en derhalve niet gebruikt voor de analyses en rapportages.

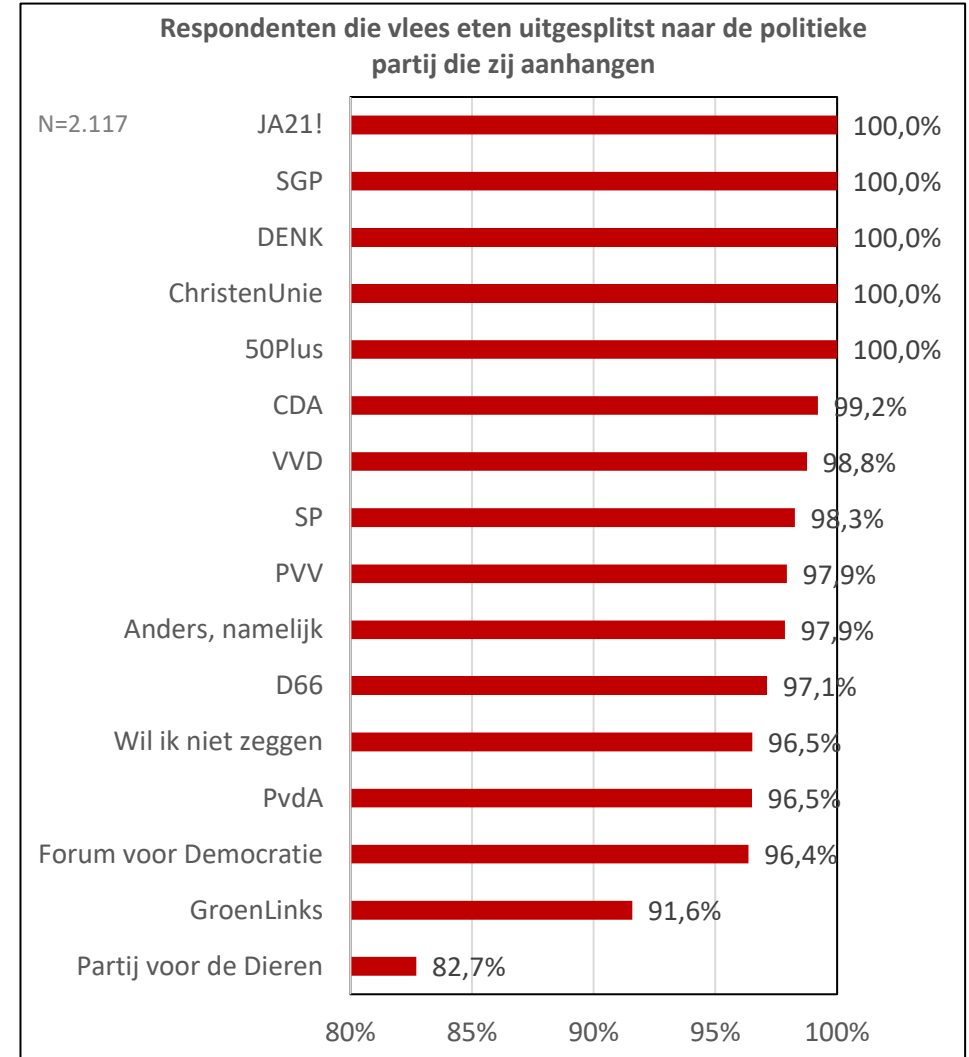
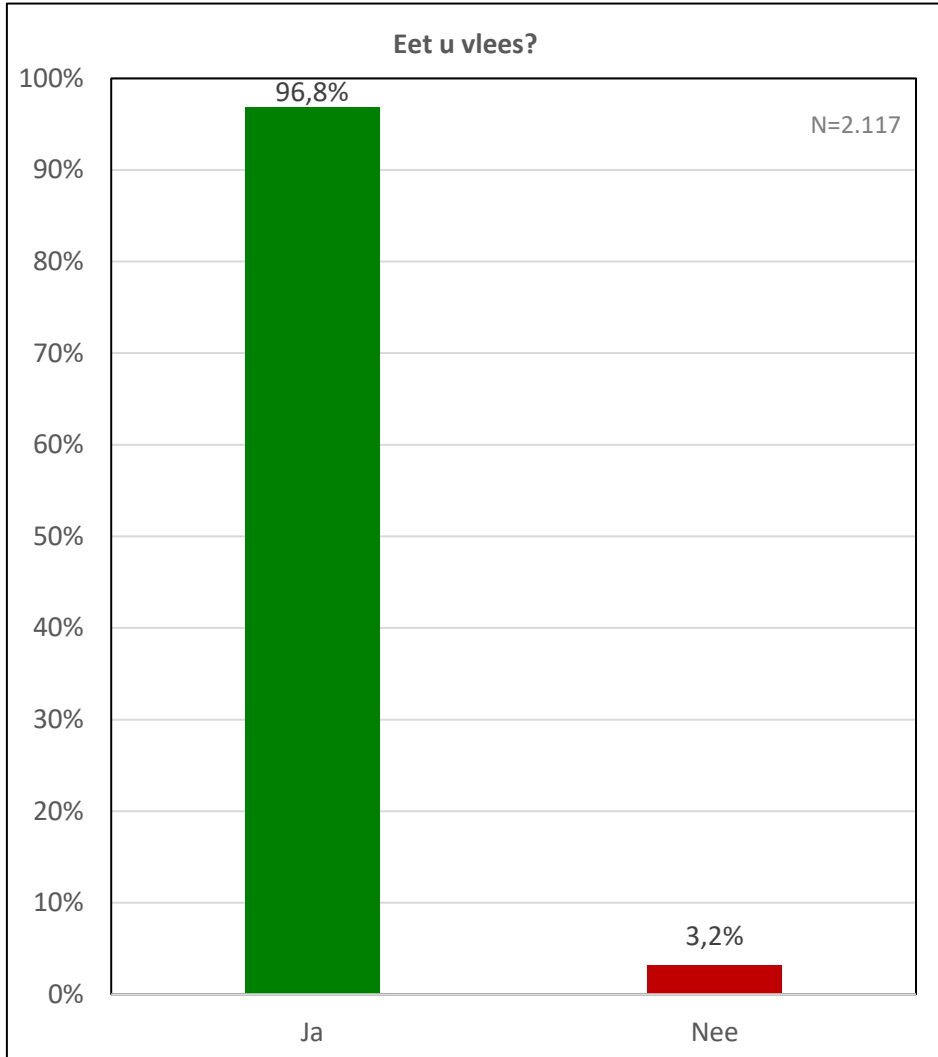




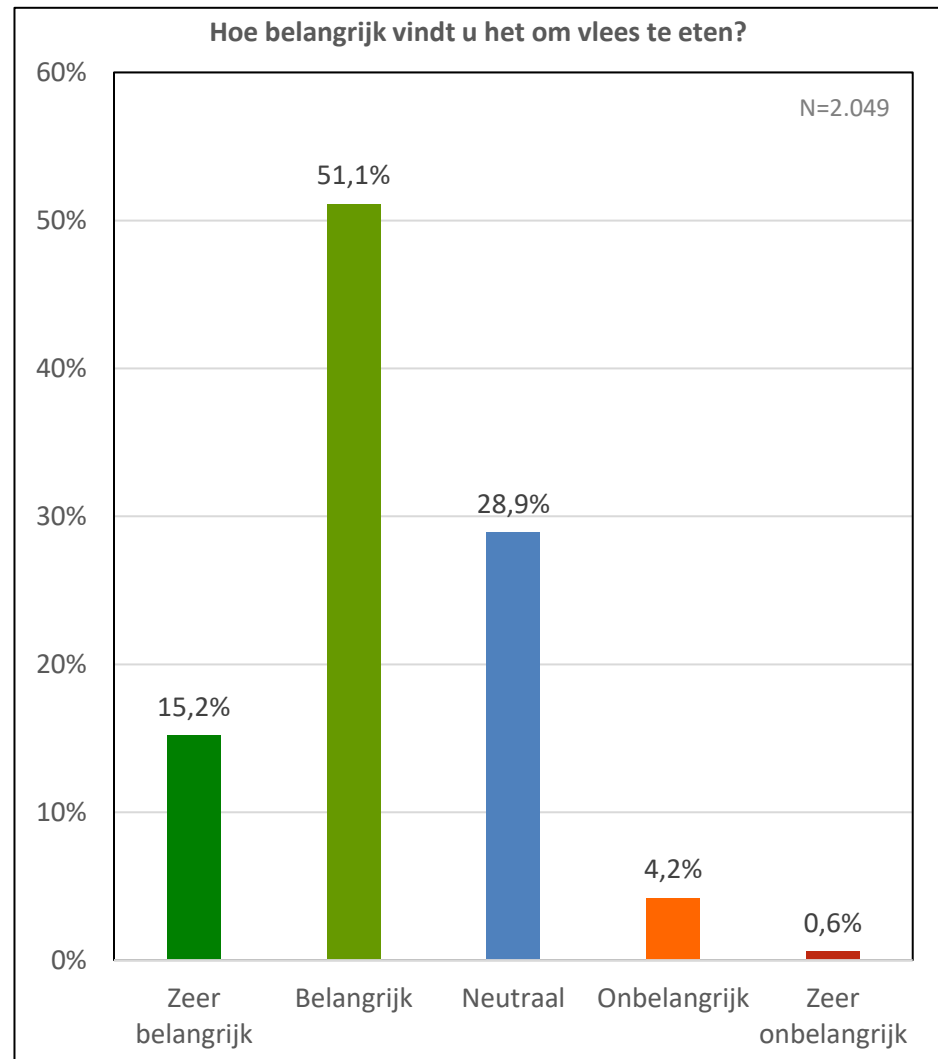
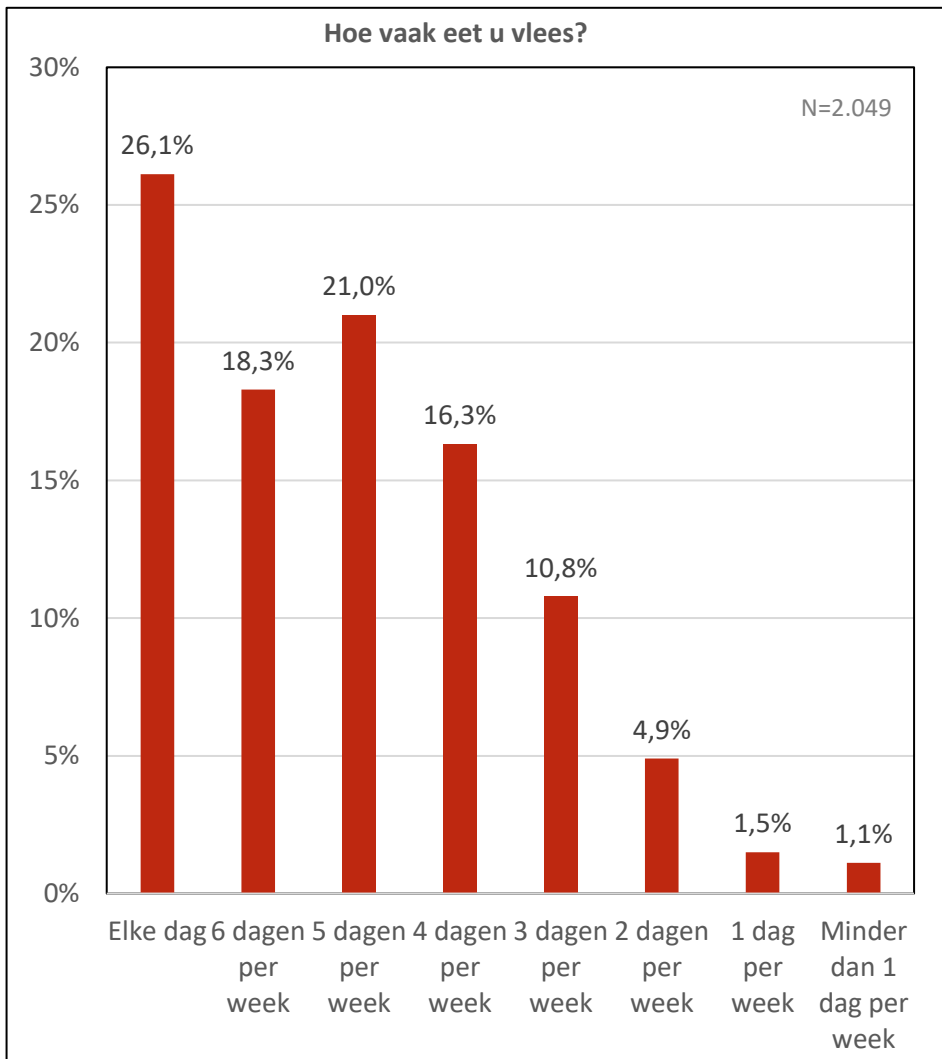


## 2. Het eten van vlees

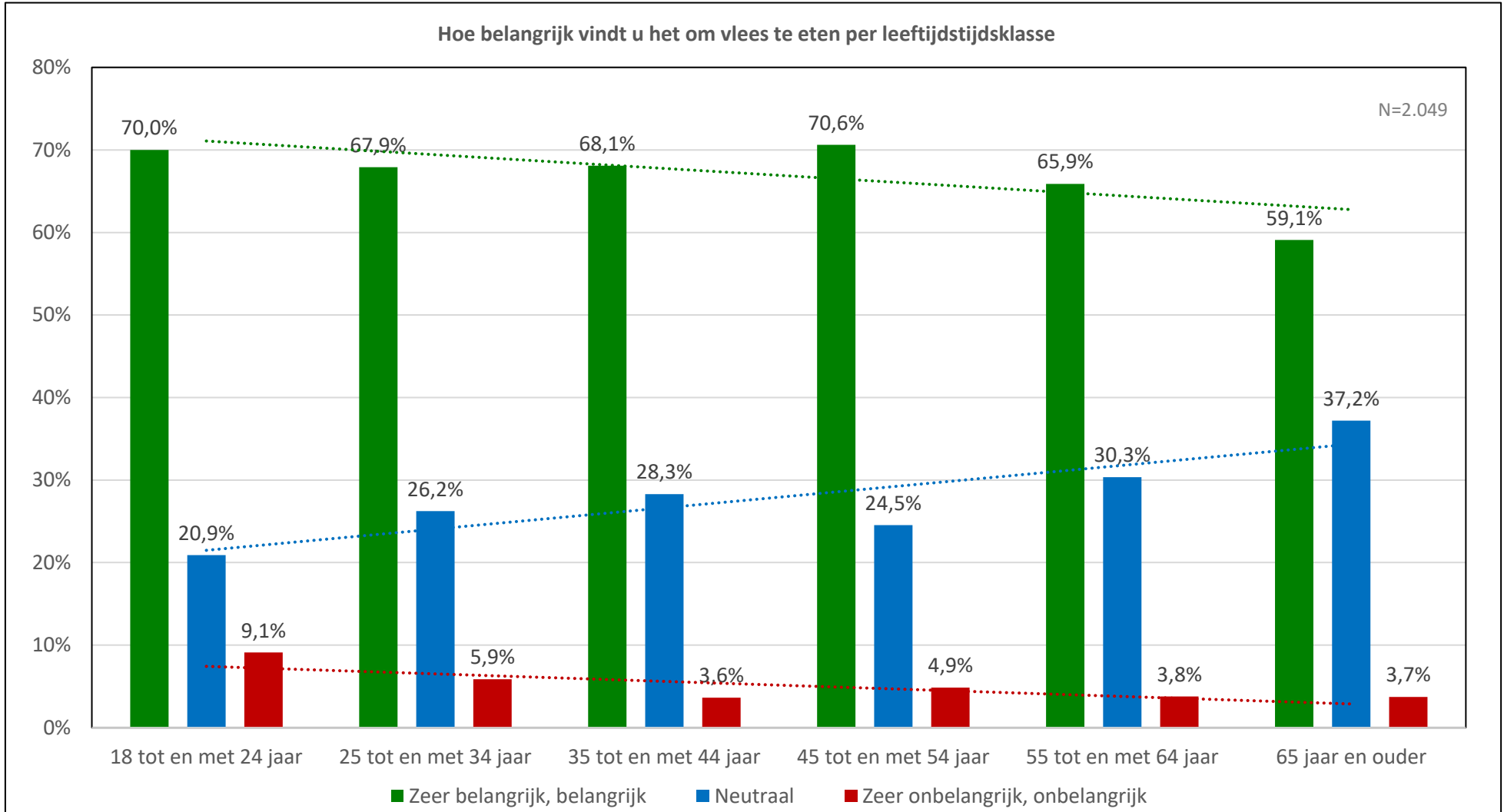
## Het eten van vlees



## Het eten van vlees

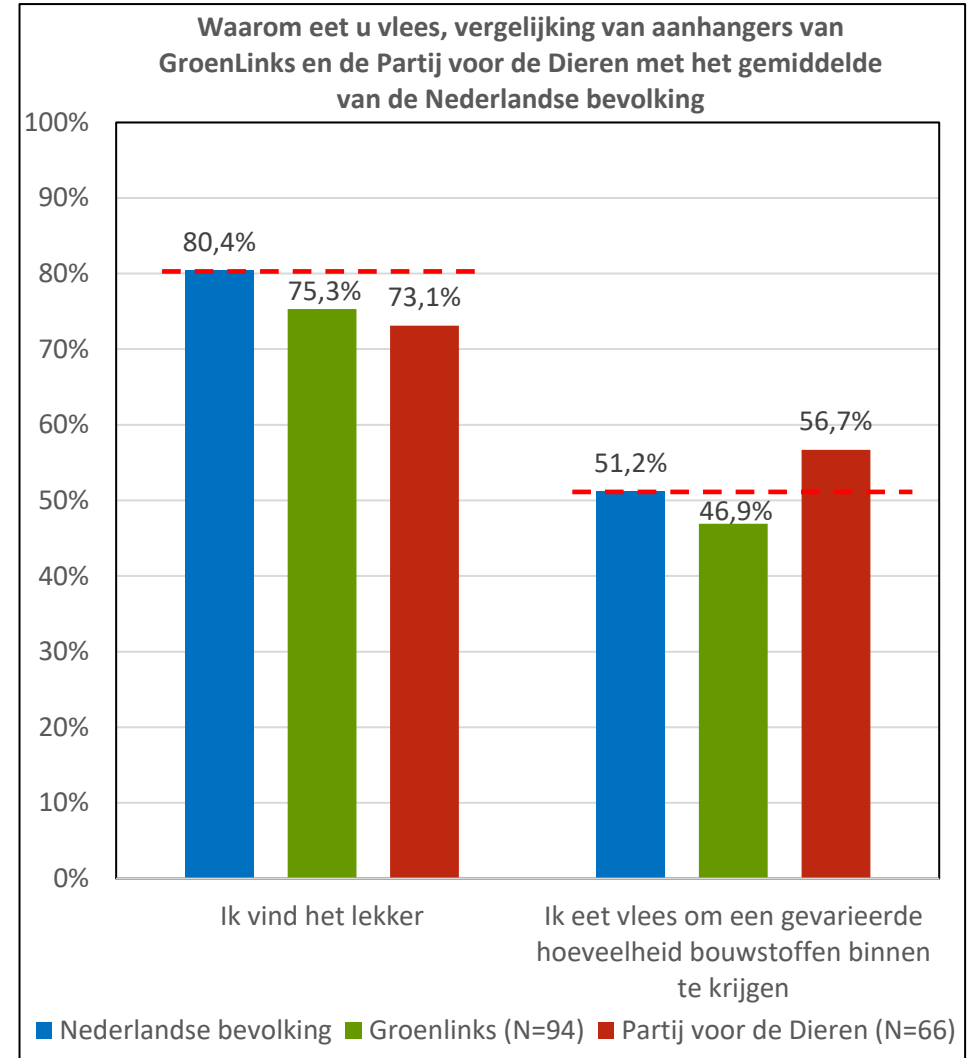
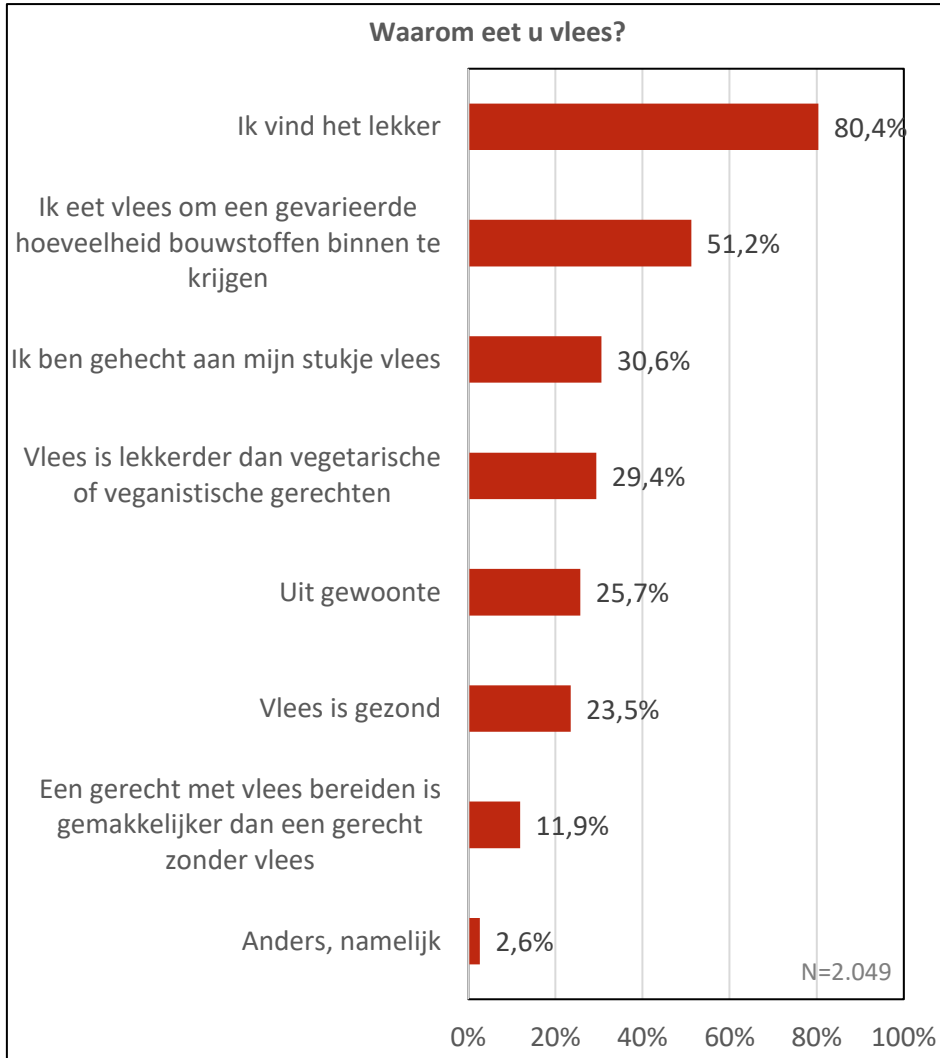


## Het eten van vlees

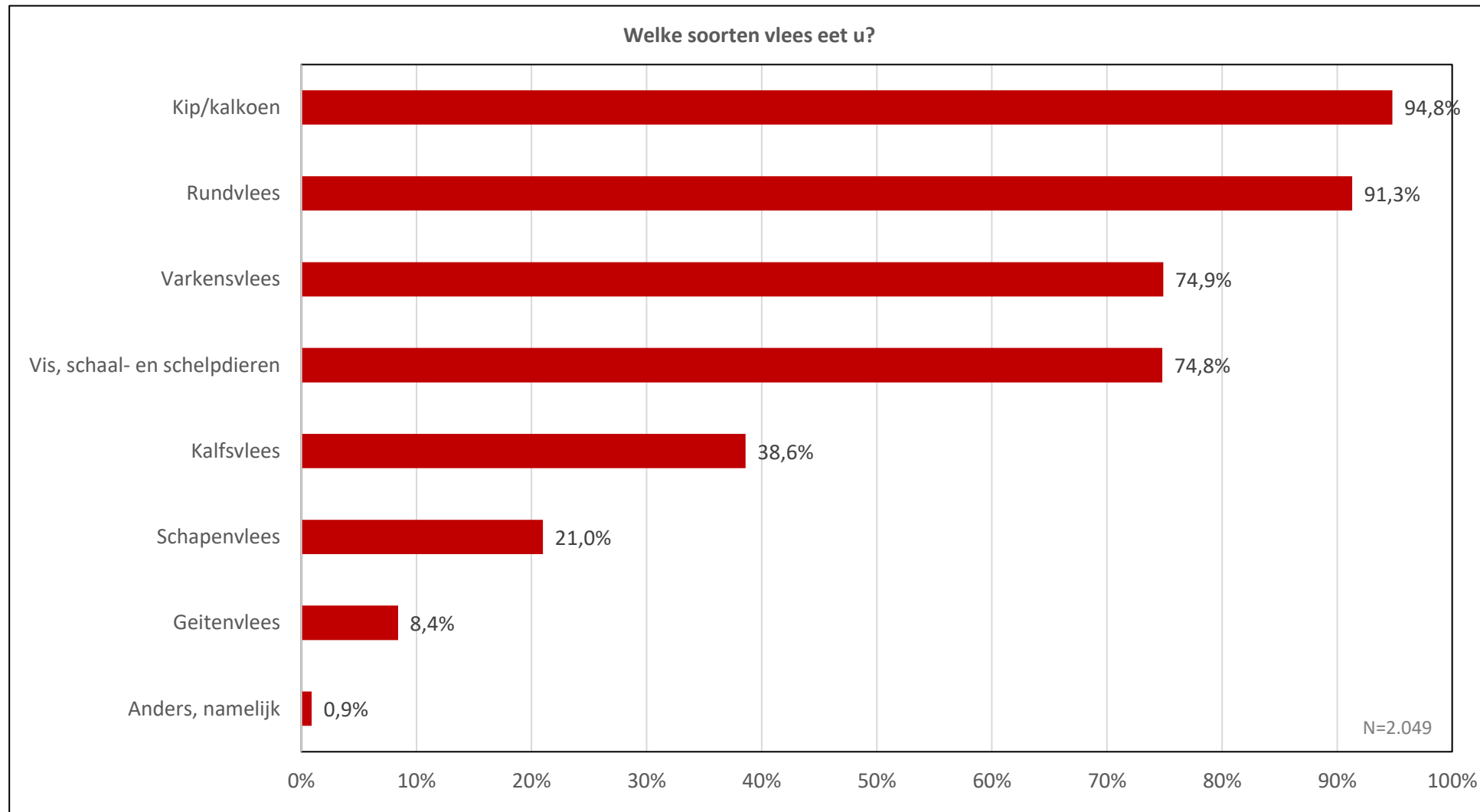




## Het eten van vlees



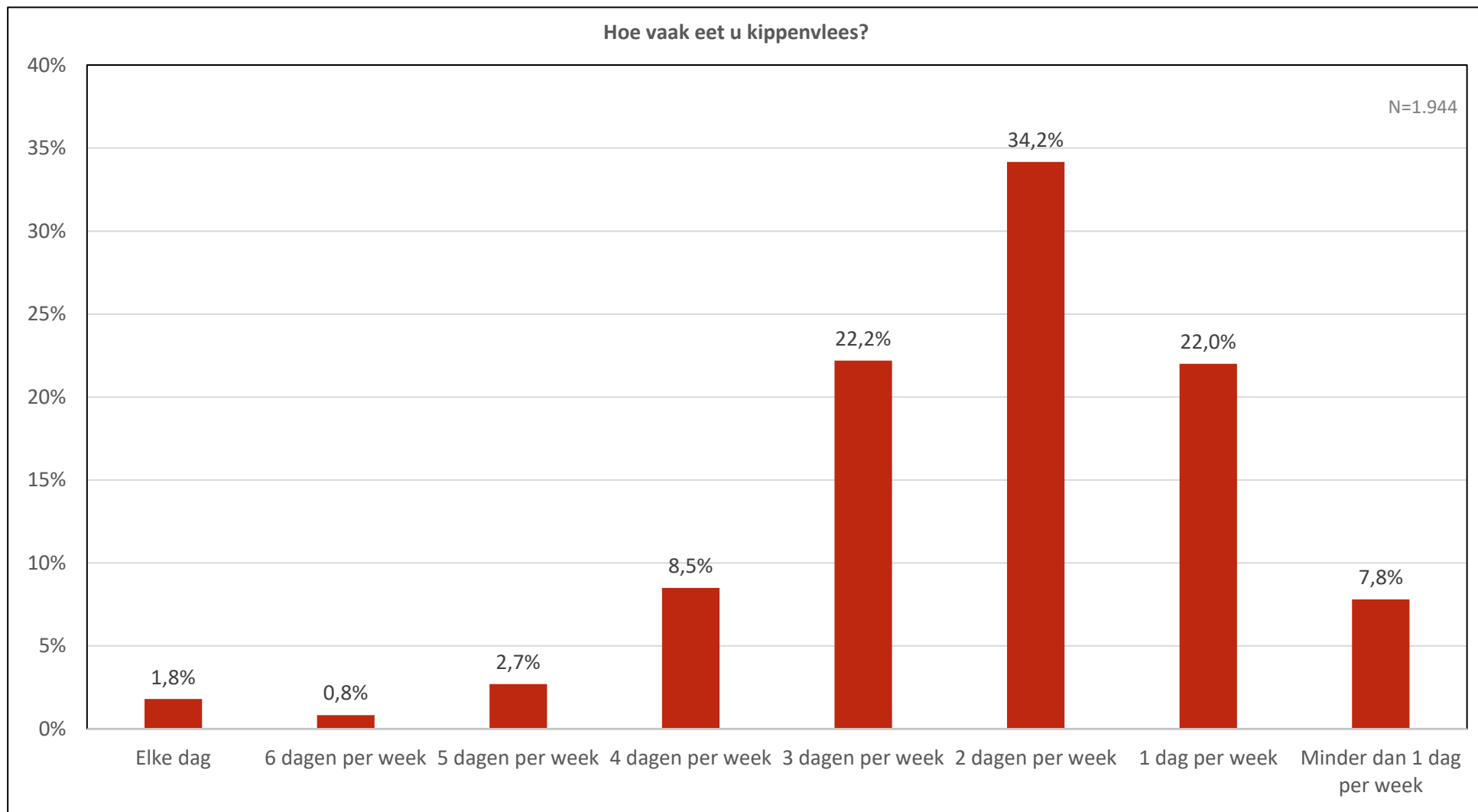
## Het eten van vlees





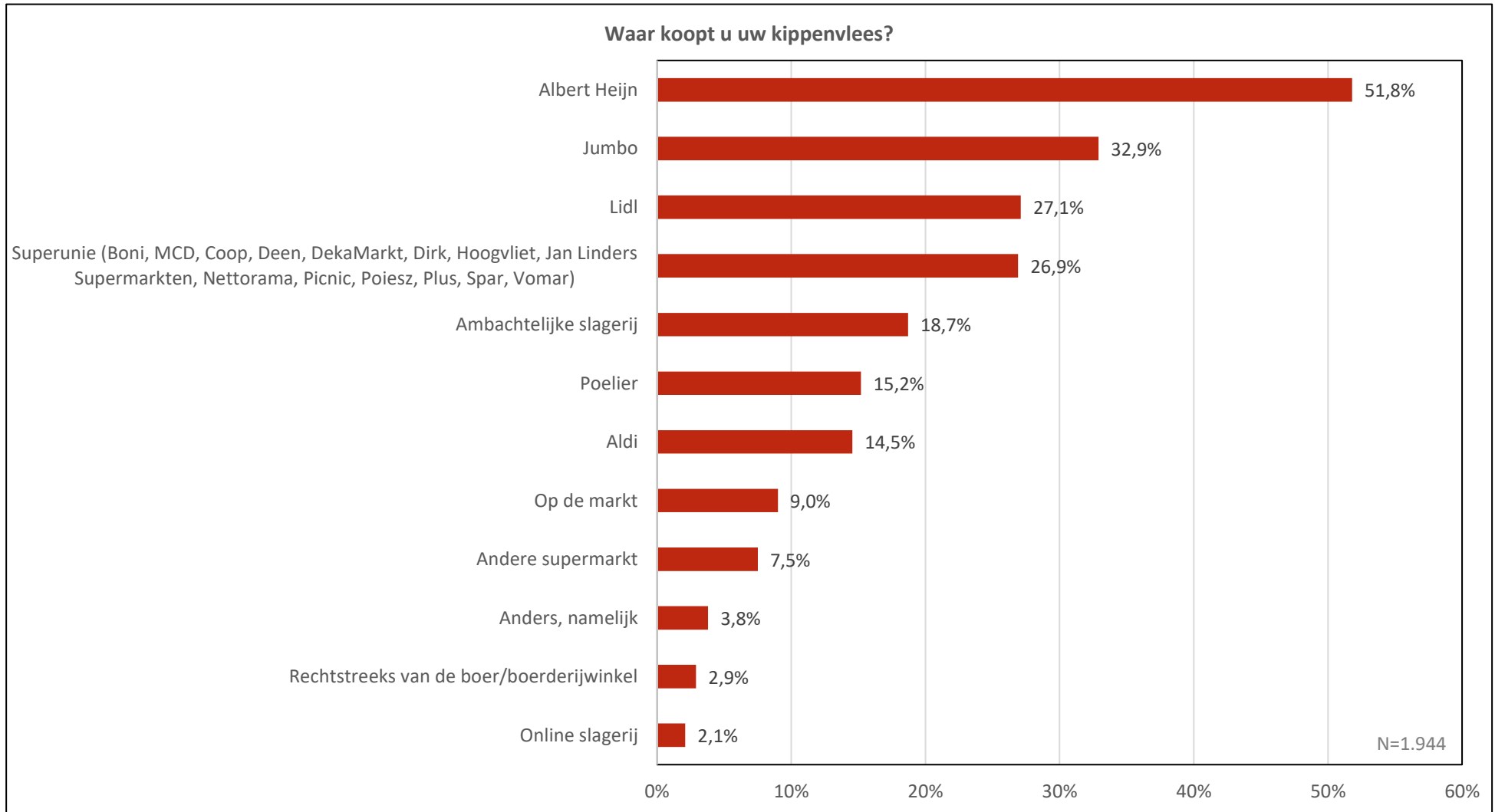
### 3. Het eten van kippenvlees

## Het eten van kippenvlees





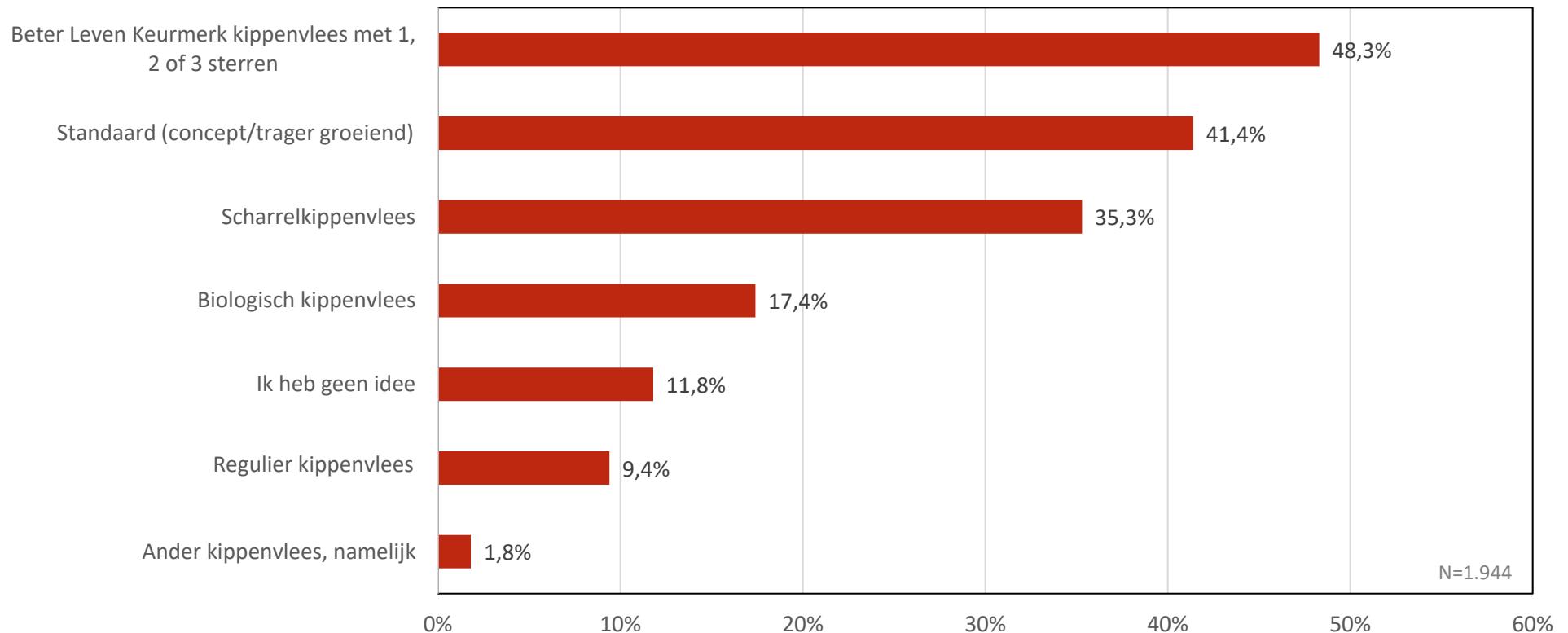
## Het eten van kippenvlees



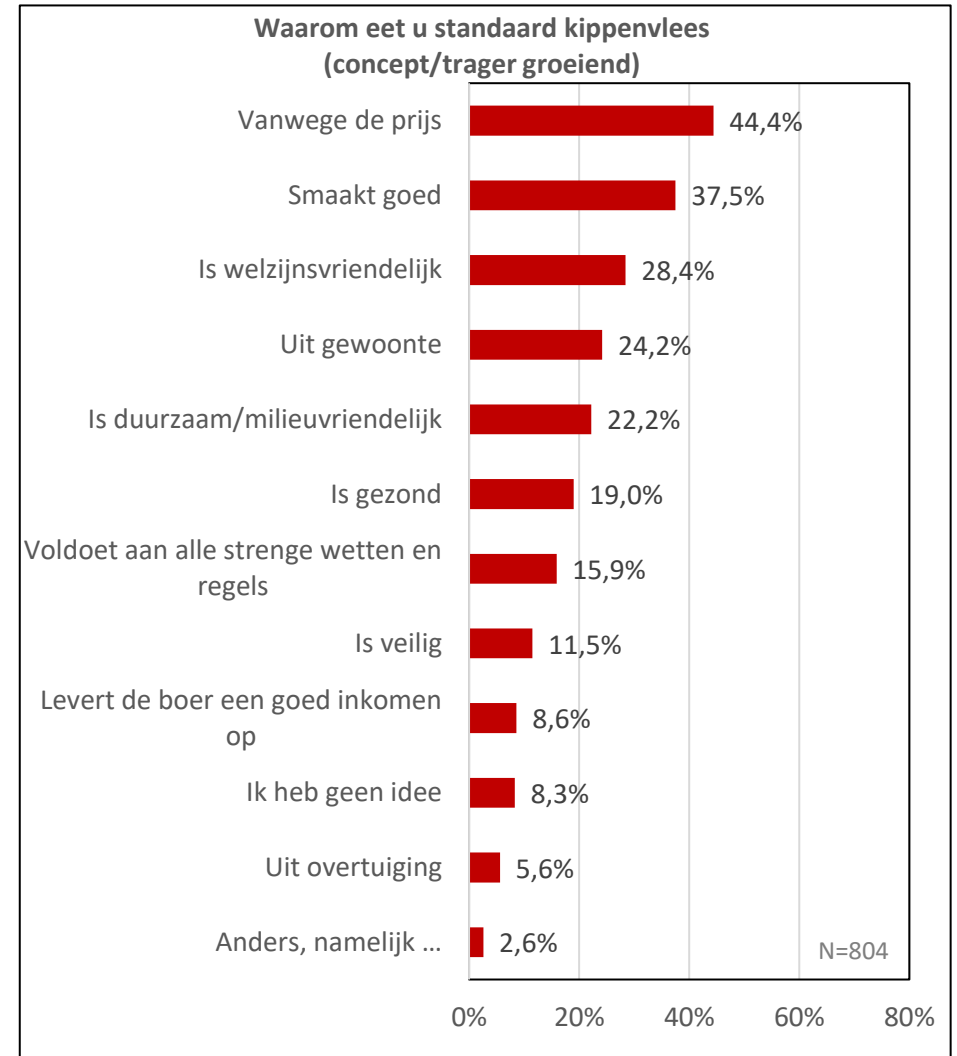
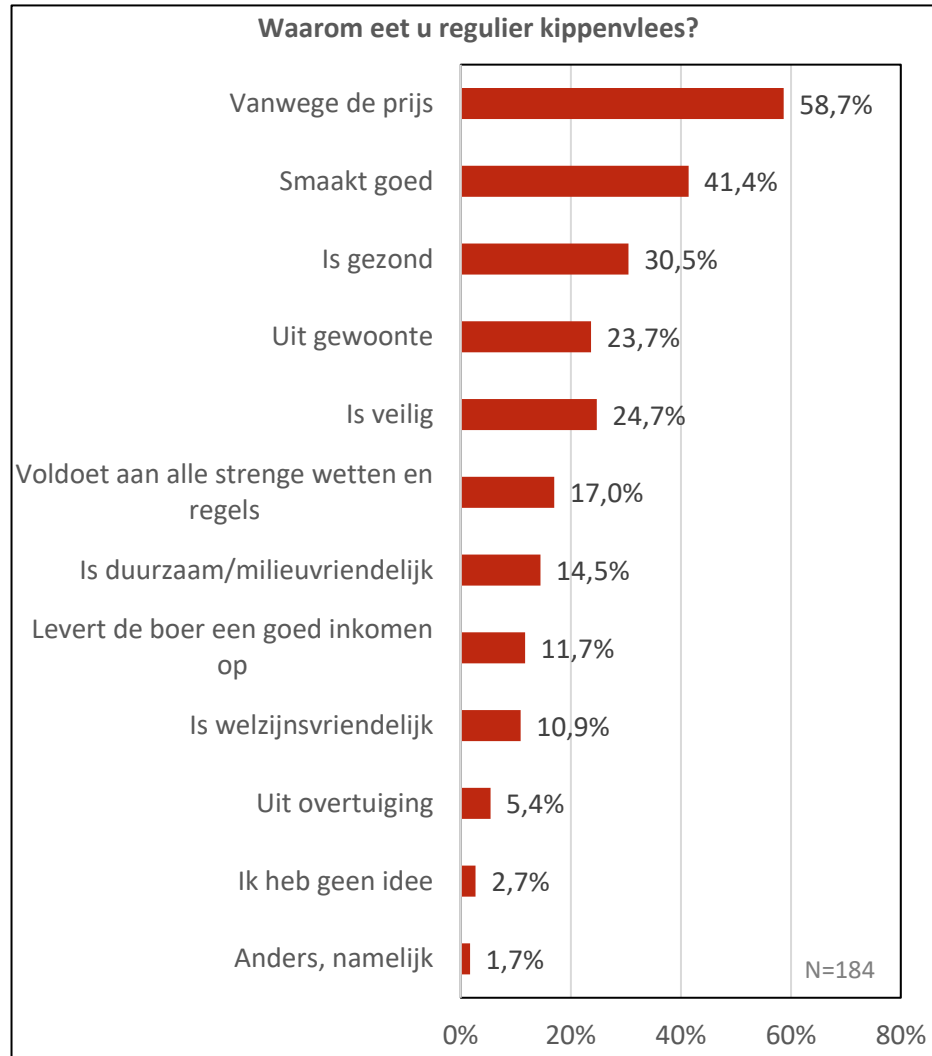
## Het eten van kippenvlees

Vlees van kippen die het snelst groeien met de meeste dieren per vierkante meter, wordt regulier kippenvlees genoemd. Regulier kippenvlees wordt ook wel plofkip genoemd door dierenbeschermingsorganisaties. Regulier kippenvlees is niet meer te koop in de Nederlandse supermarkt, omdat ze alleen nog kippenvlees aanbieden van trager groeiende rassen (standaard, concept/trager groeiend) gehouden met minder dieren per vierkante meter. Regulier kippenvlees wordt bijvoorbeeld nog wel verkocht in de horeca en op de markt.

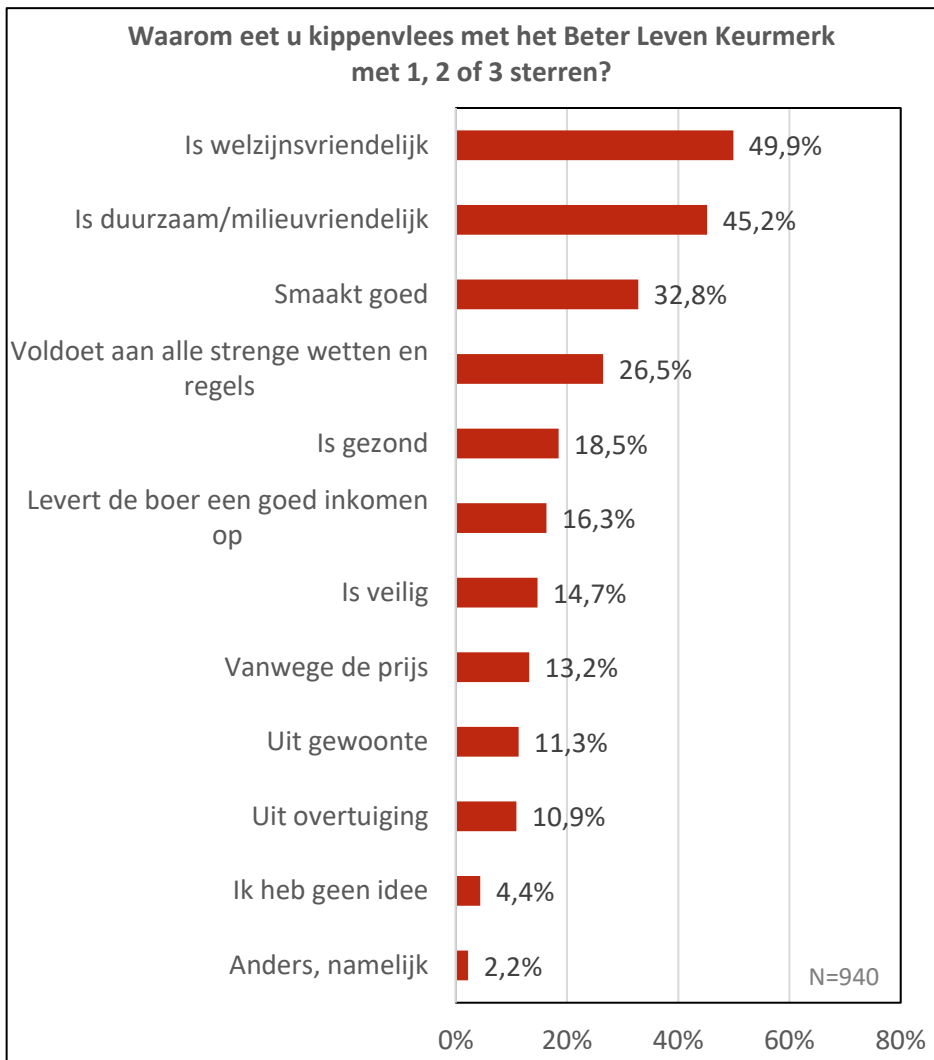
Wat voor soort kippenvlees koopt u?



## Het eten van kippenvlees

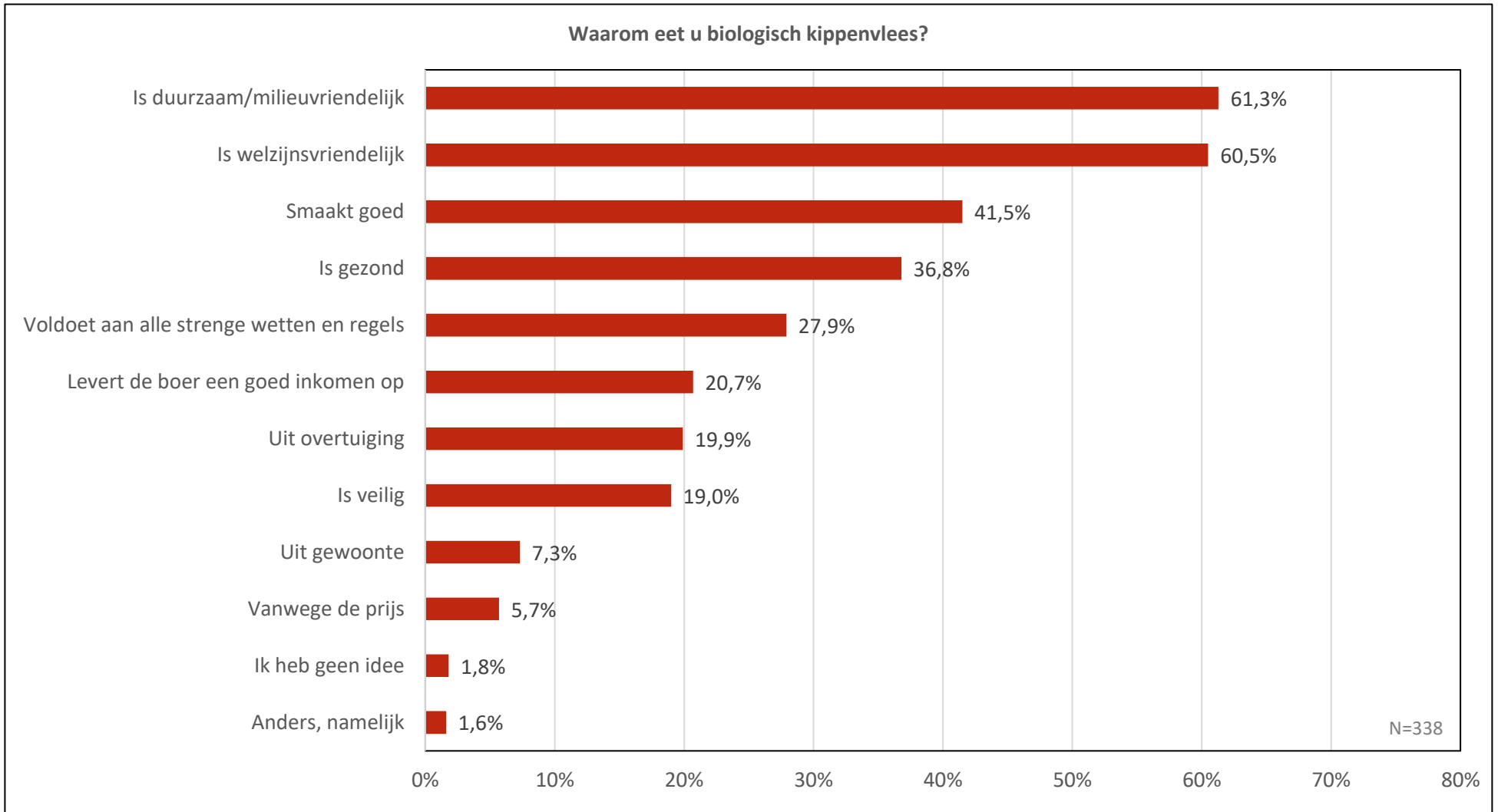


## Het eten van kippenvlees

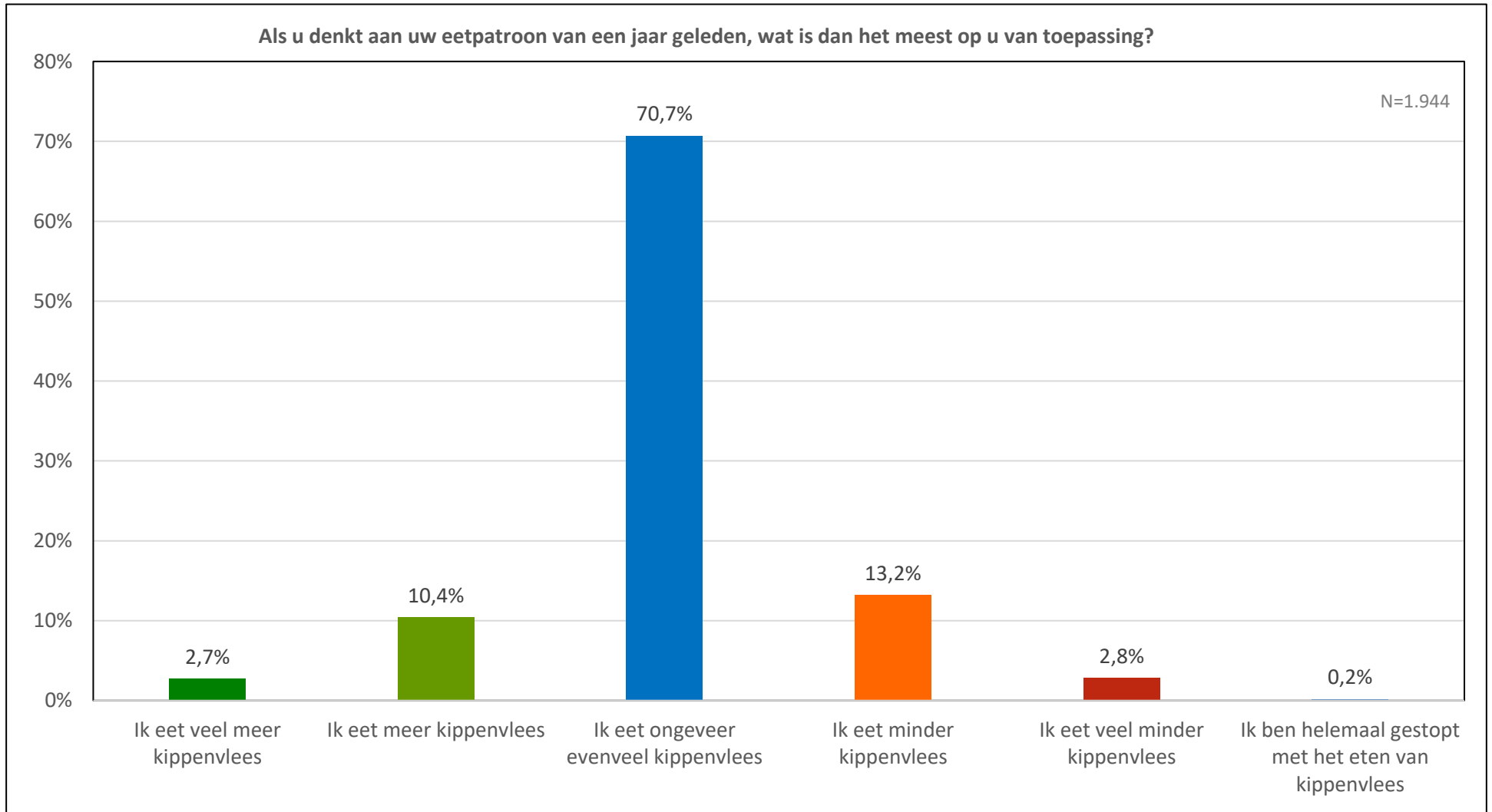




## Het eten van kippenvlees



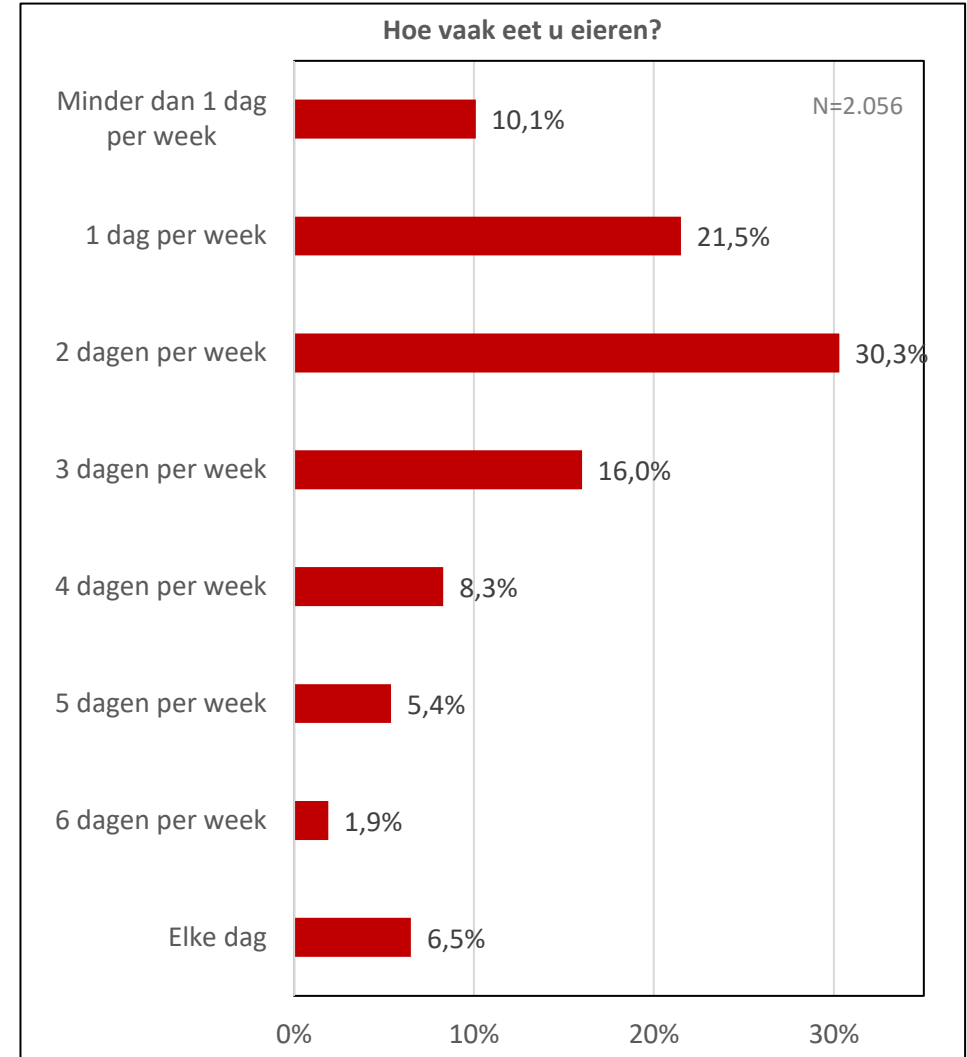
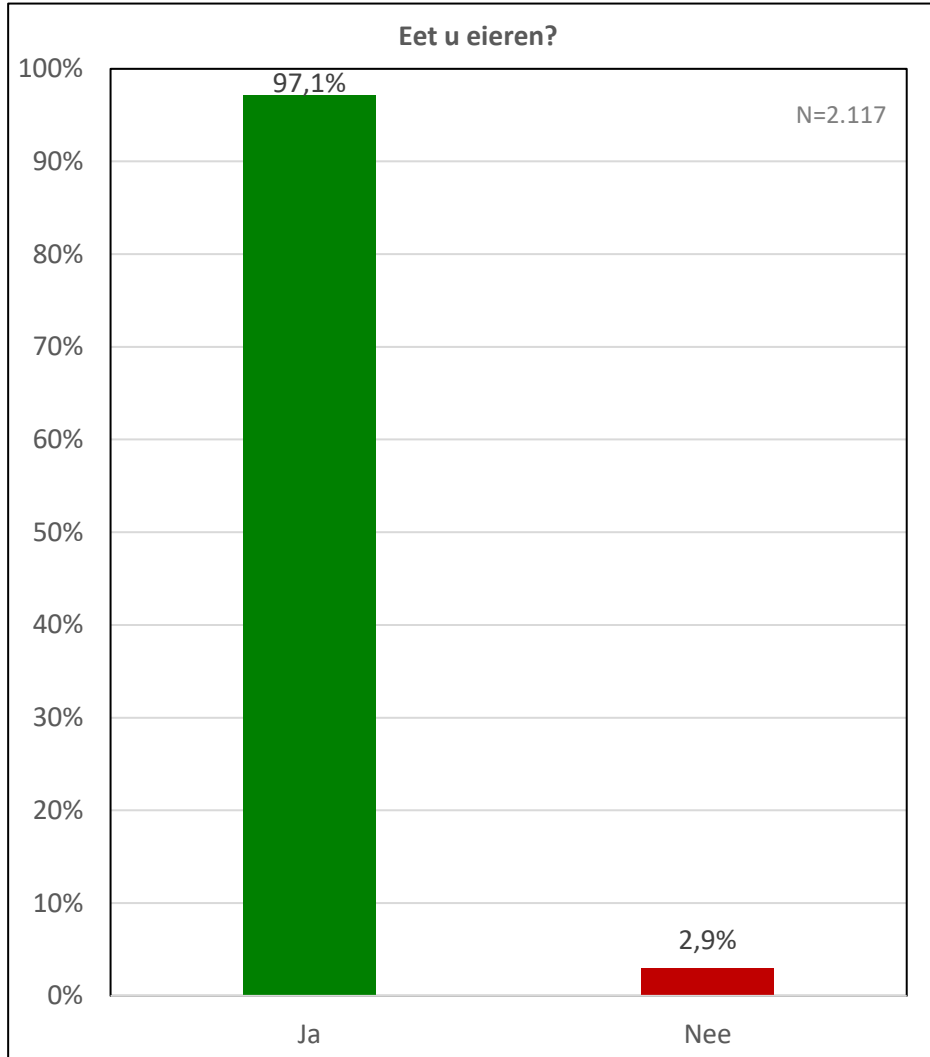
## Het eten van kippenvlees



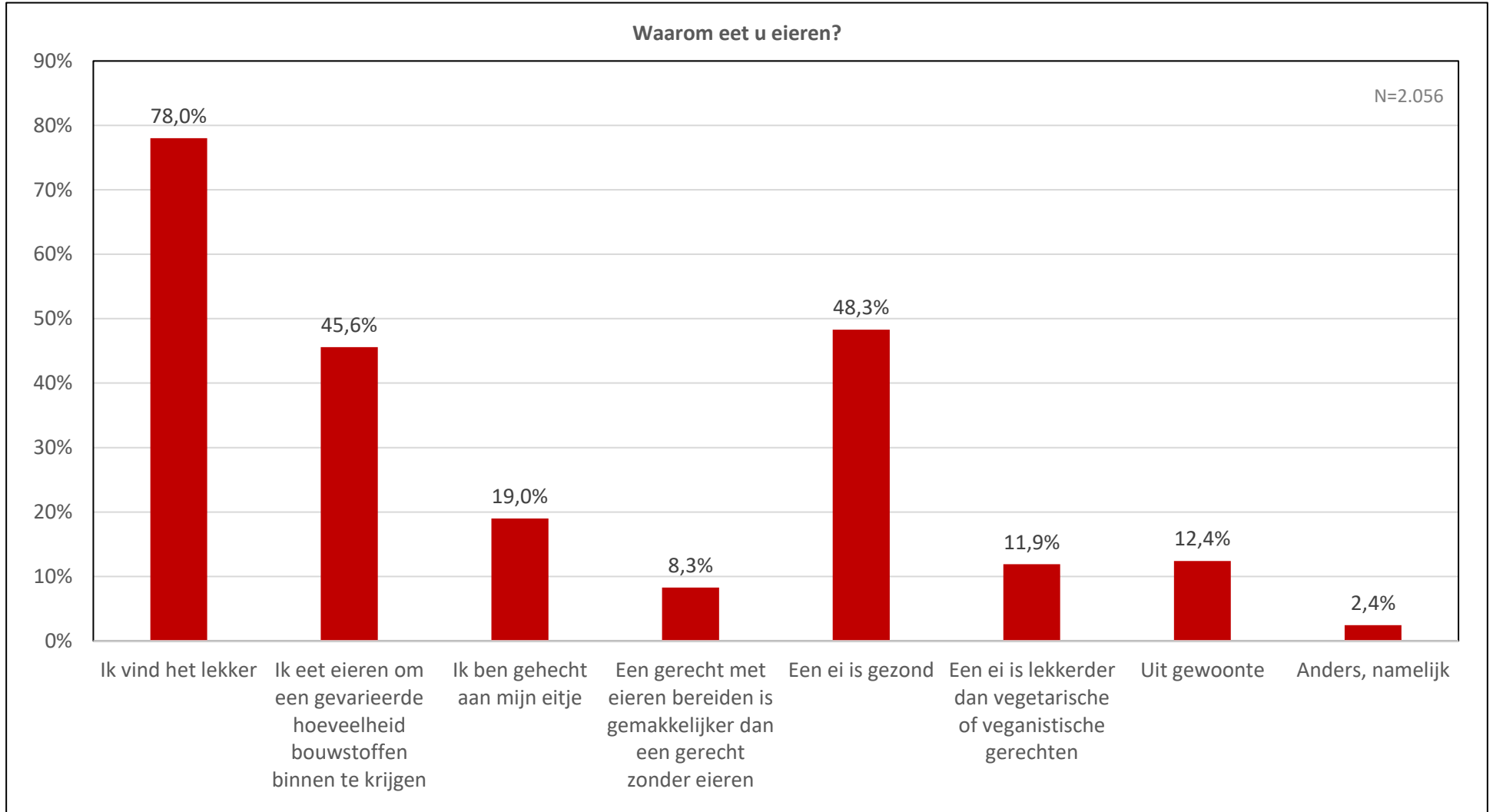


#### 4. Het eten van eieren

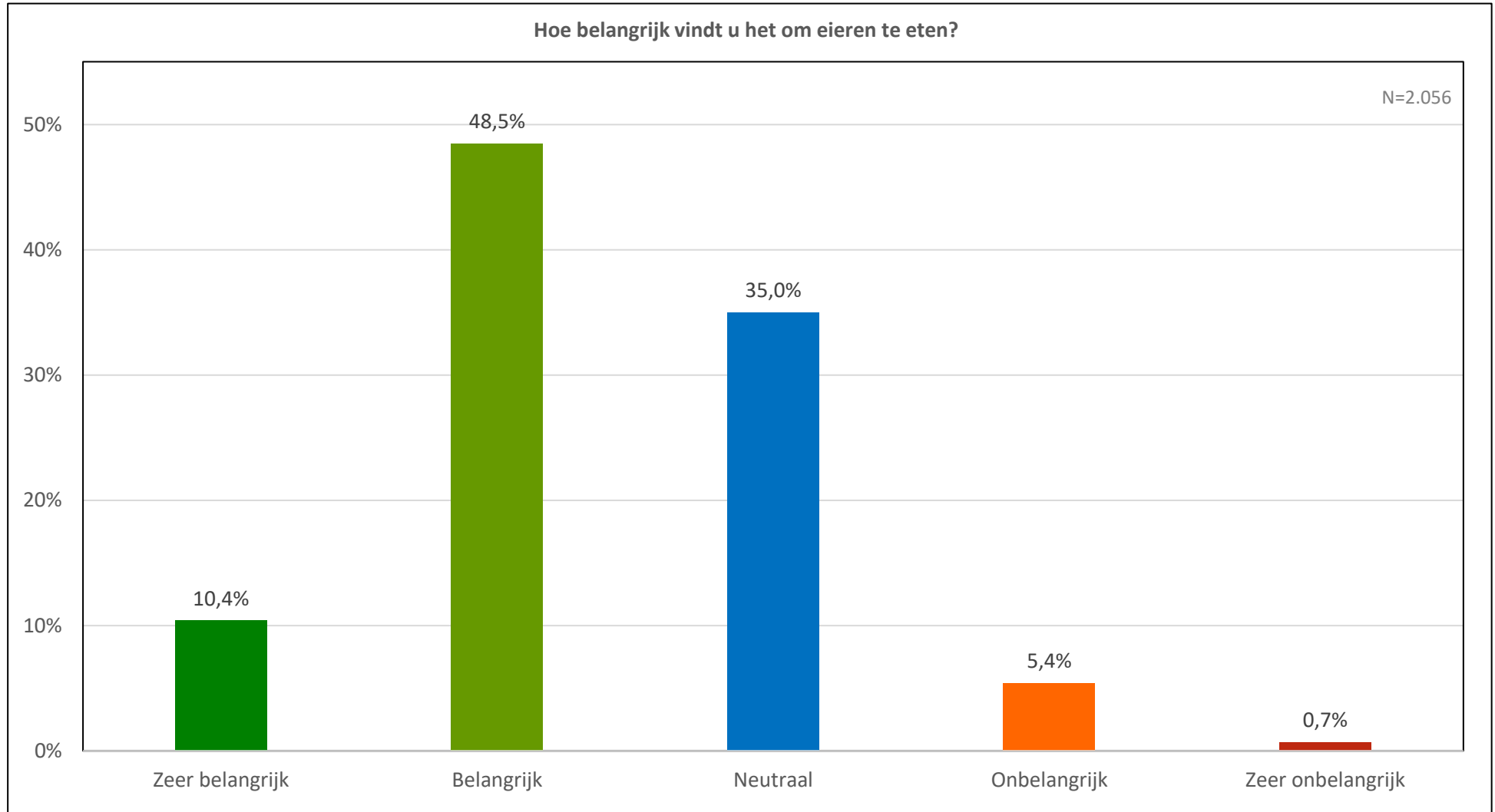
## Het eten van eieren



## Het eten van eieren

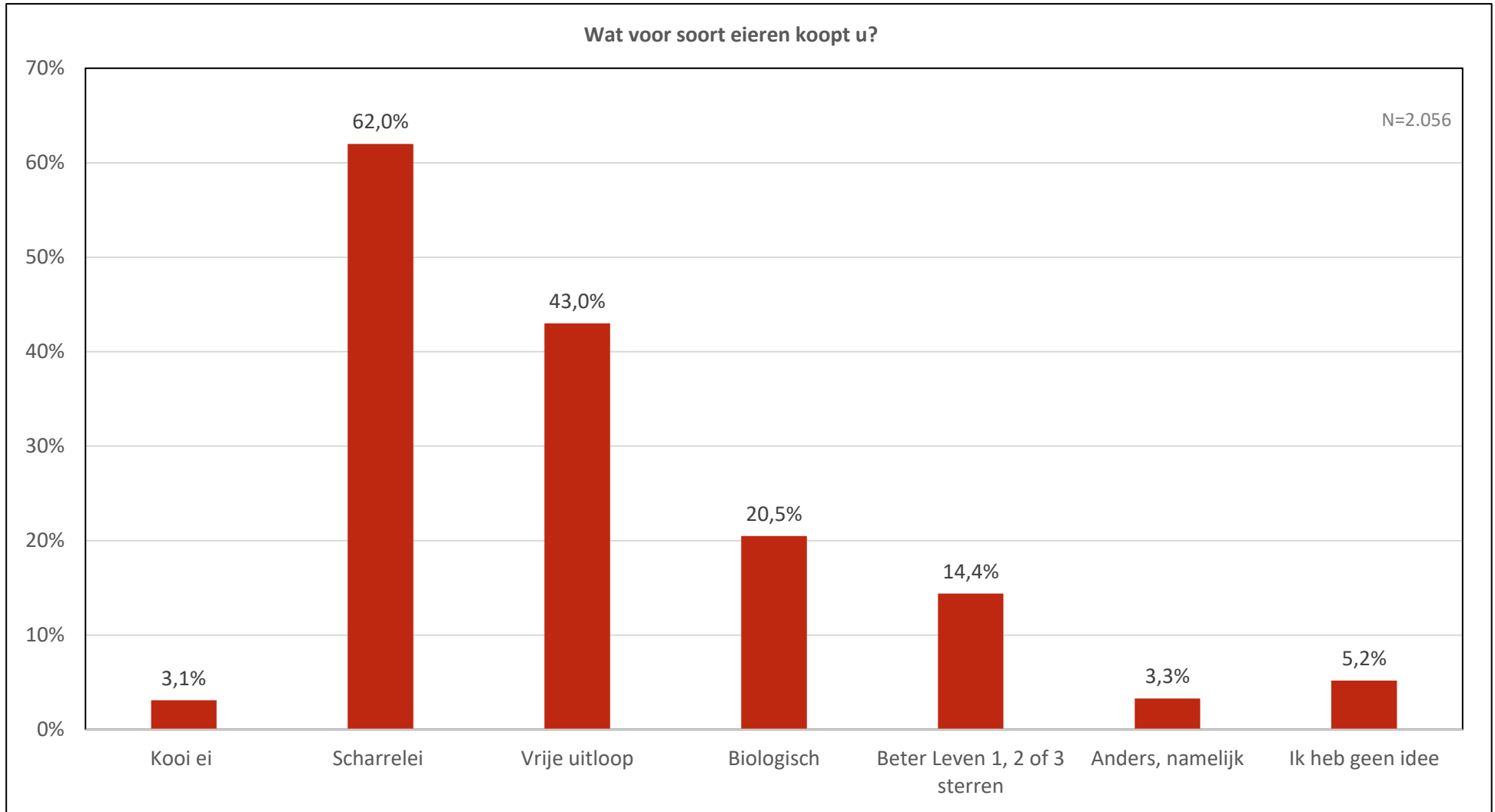


## Het eten van eieren





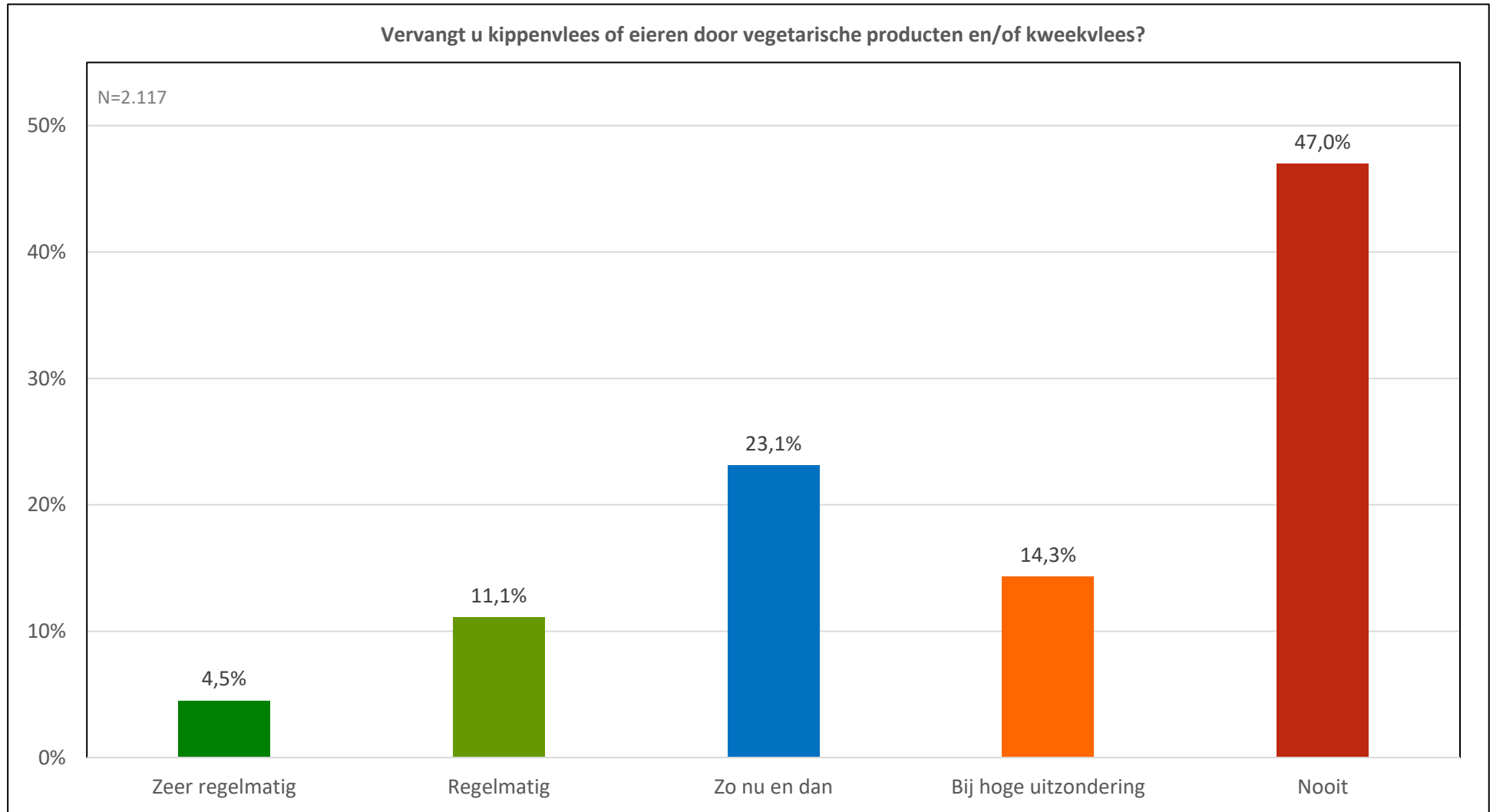
## Het eten van eieren



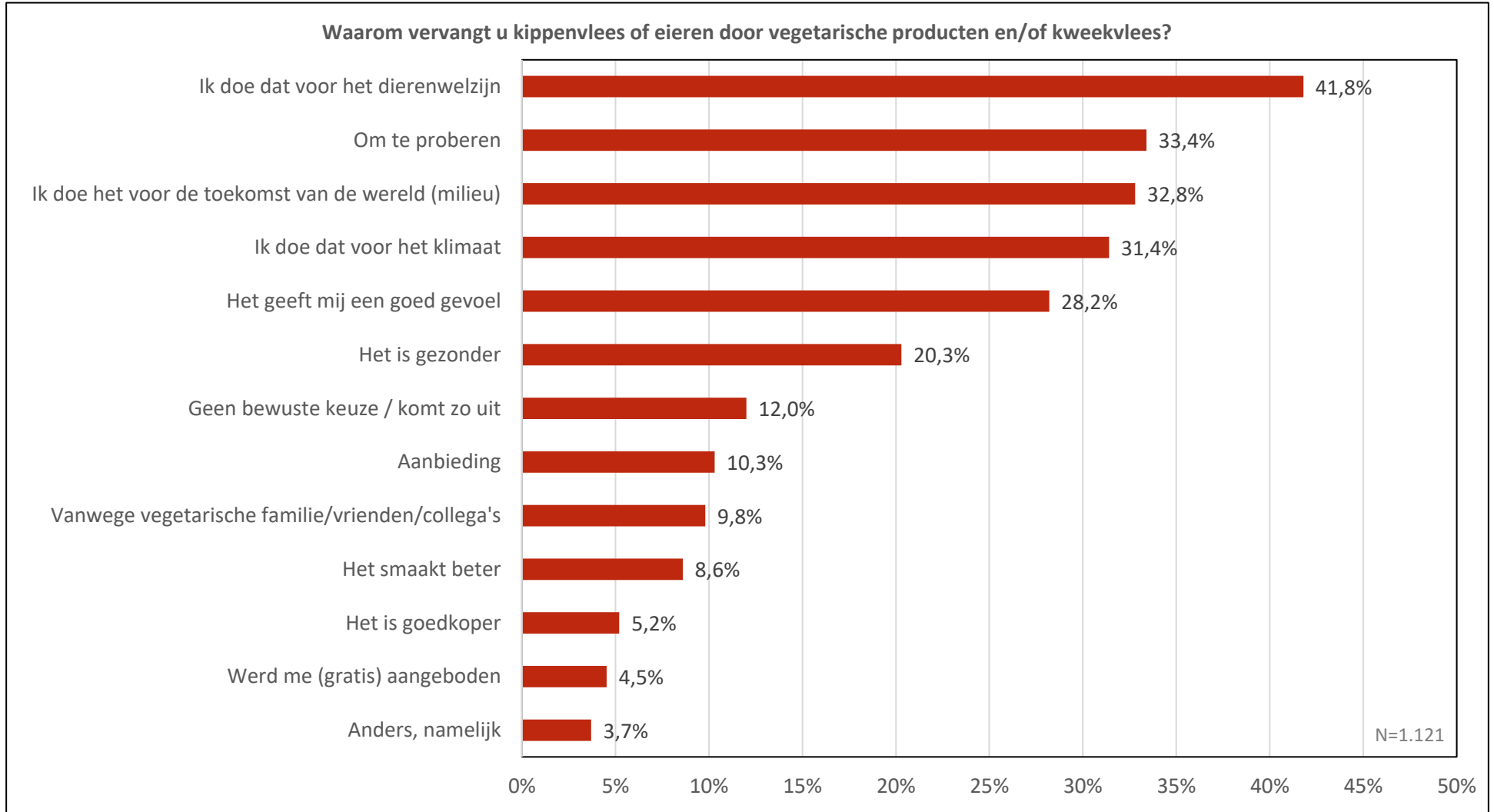


5. Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees

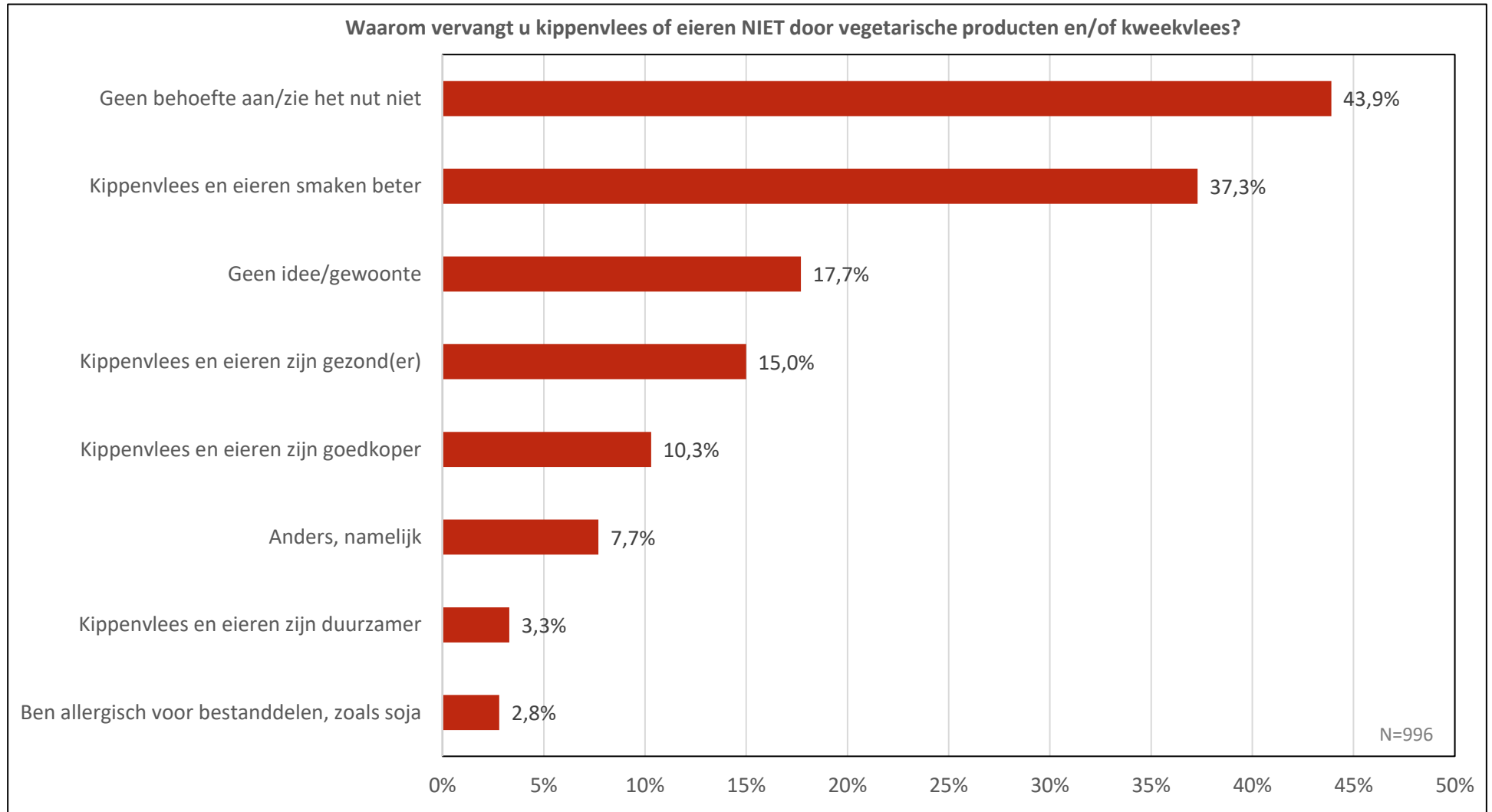
## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees



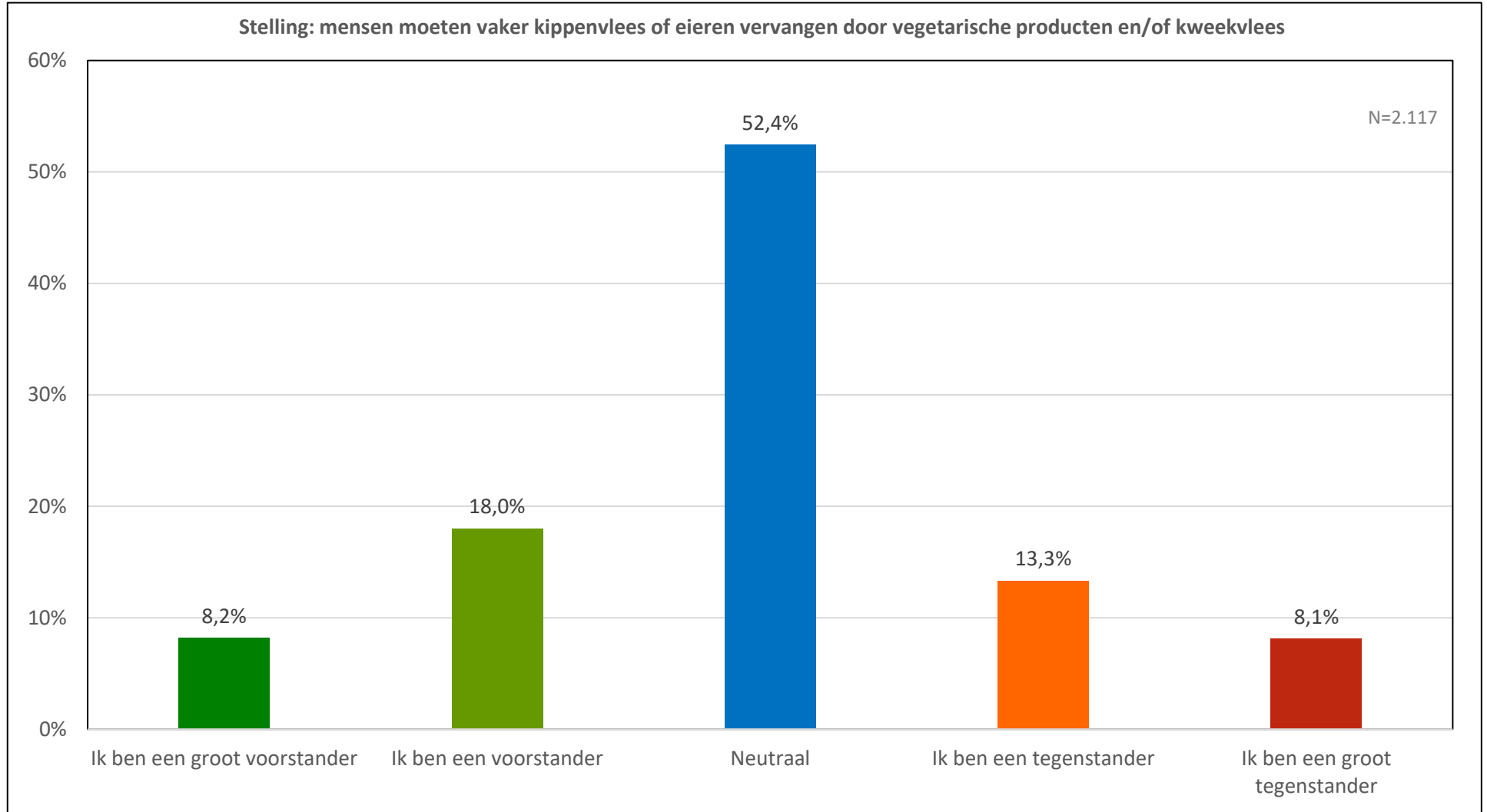
## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees



## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees

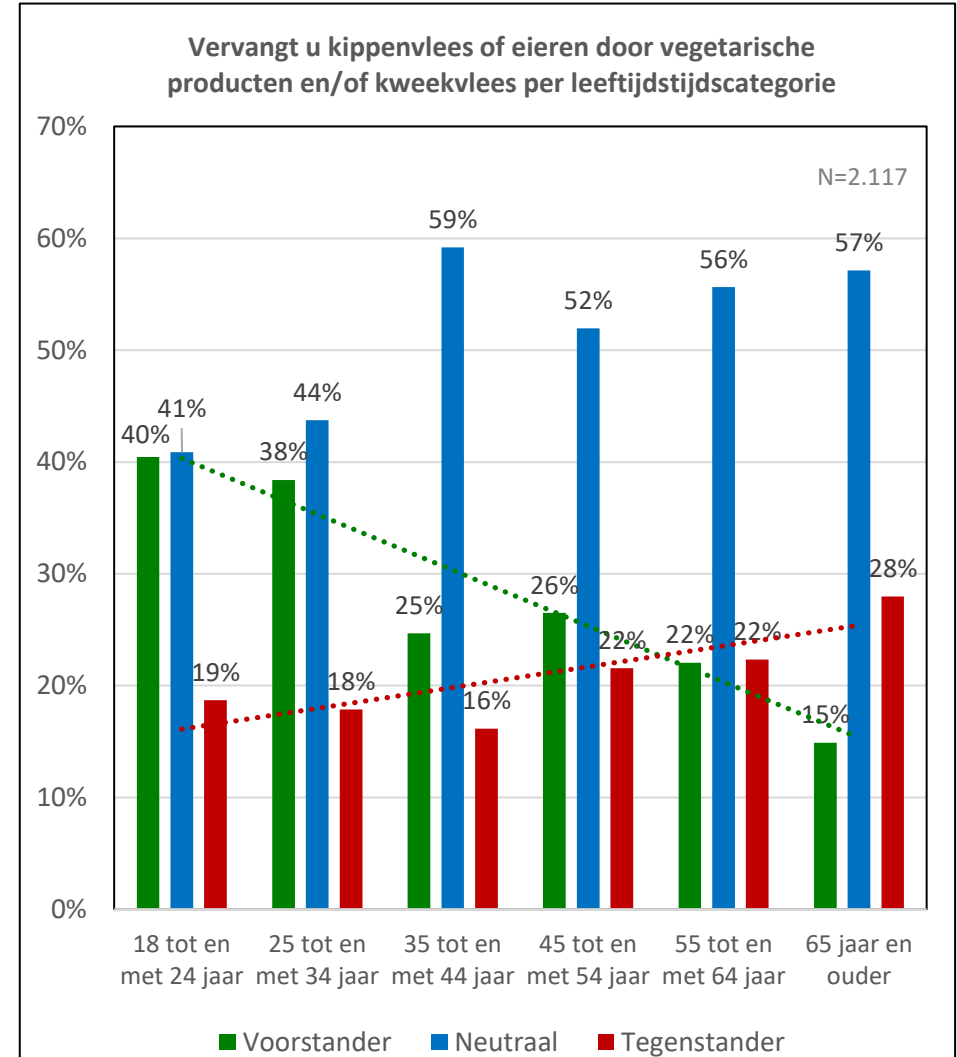
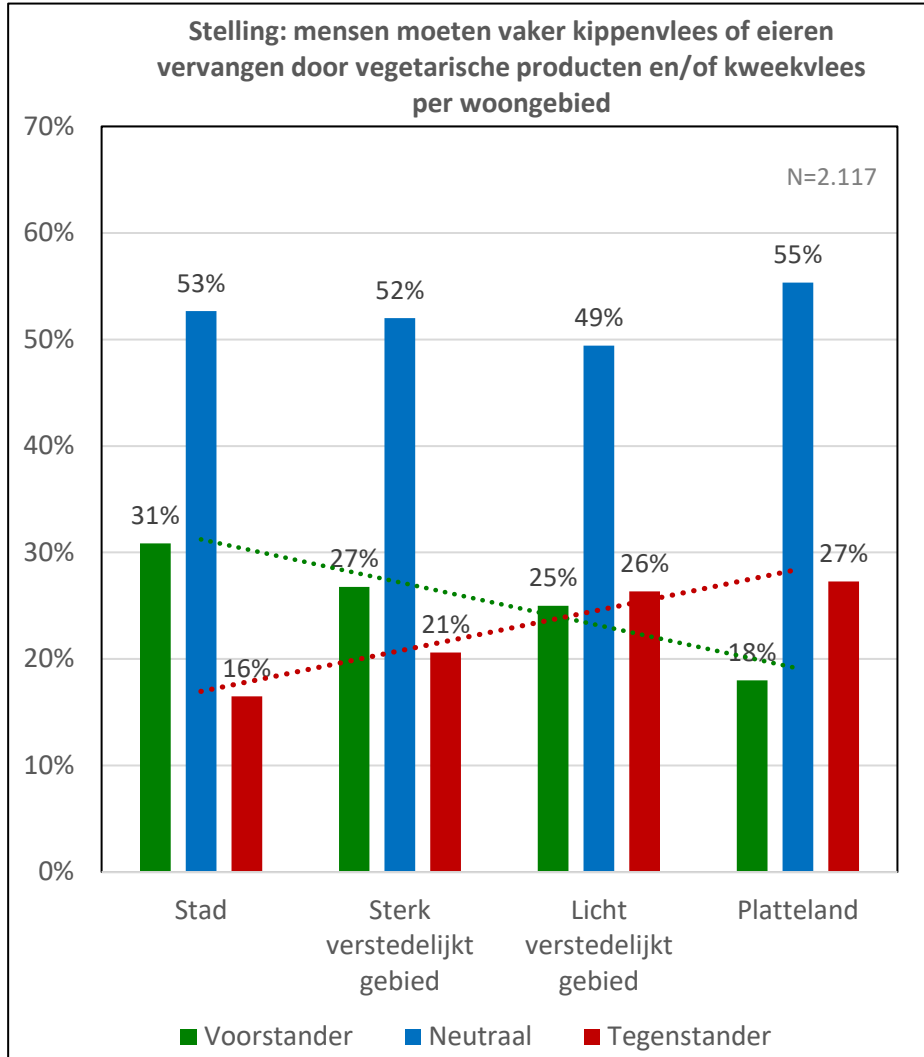


## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees

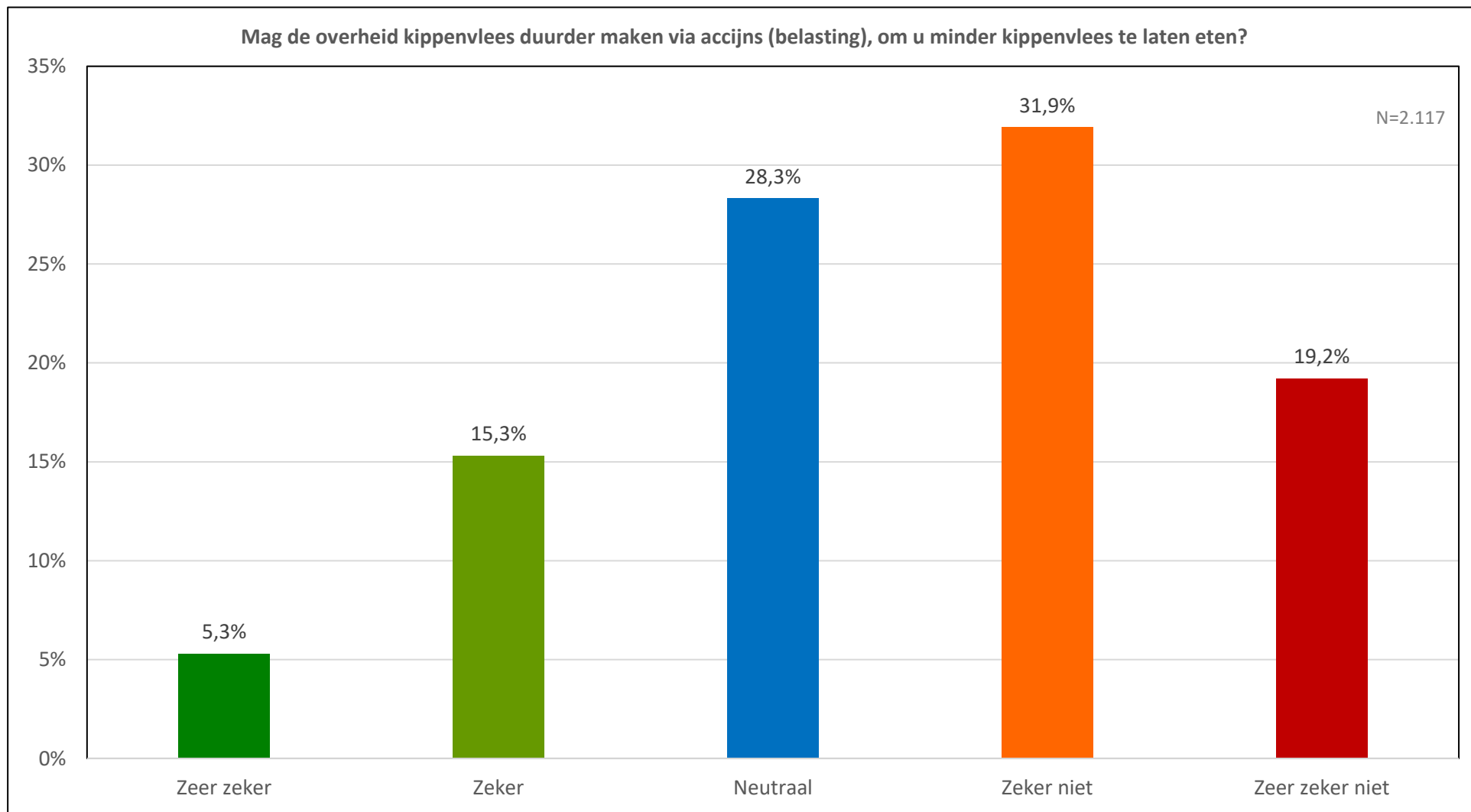




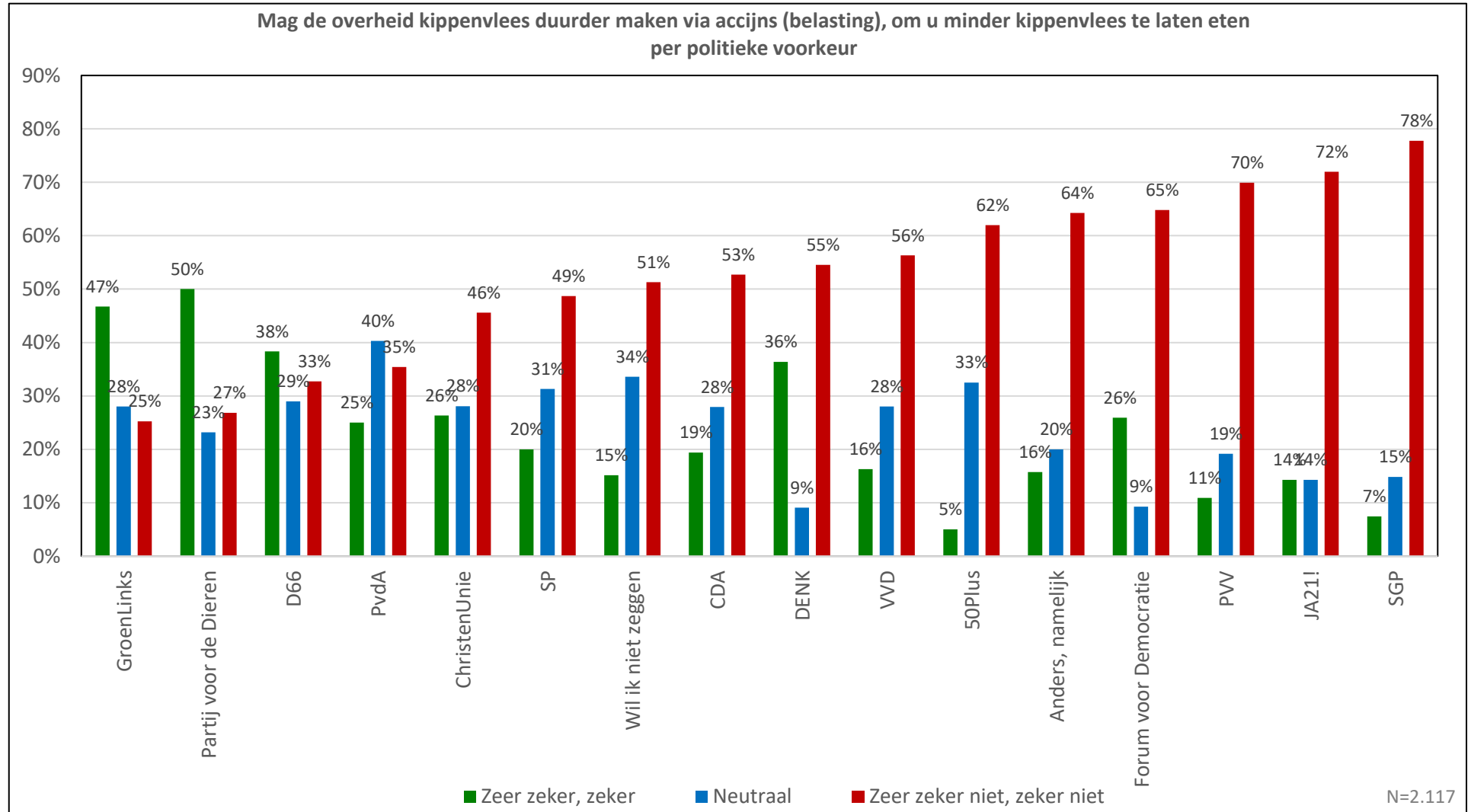
## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees



## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees



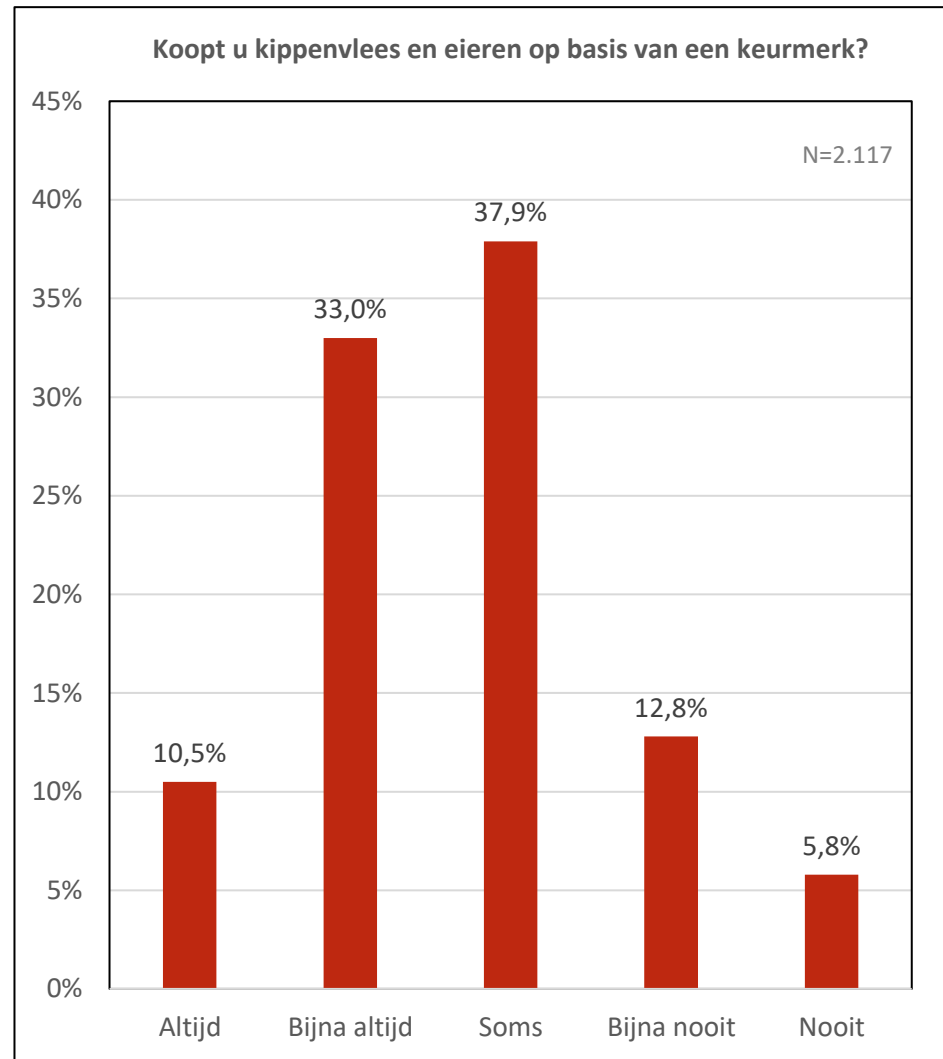
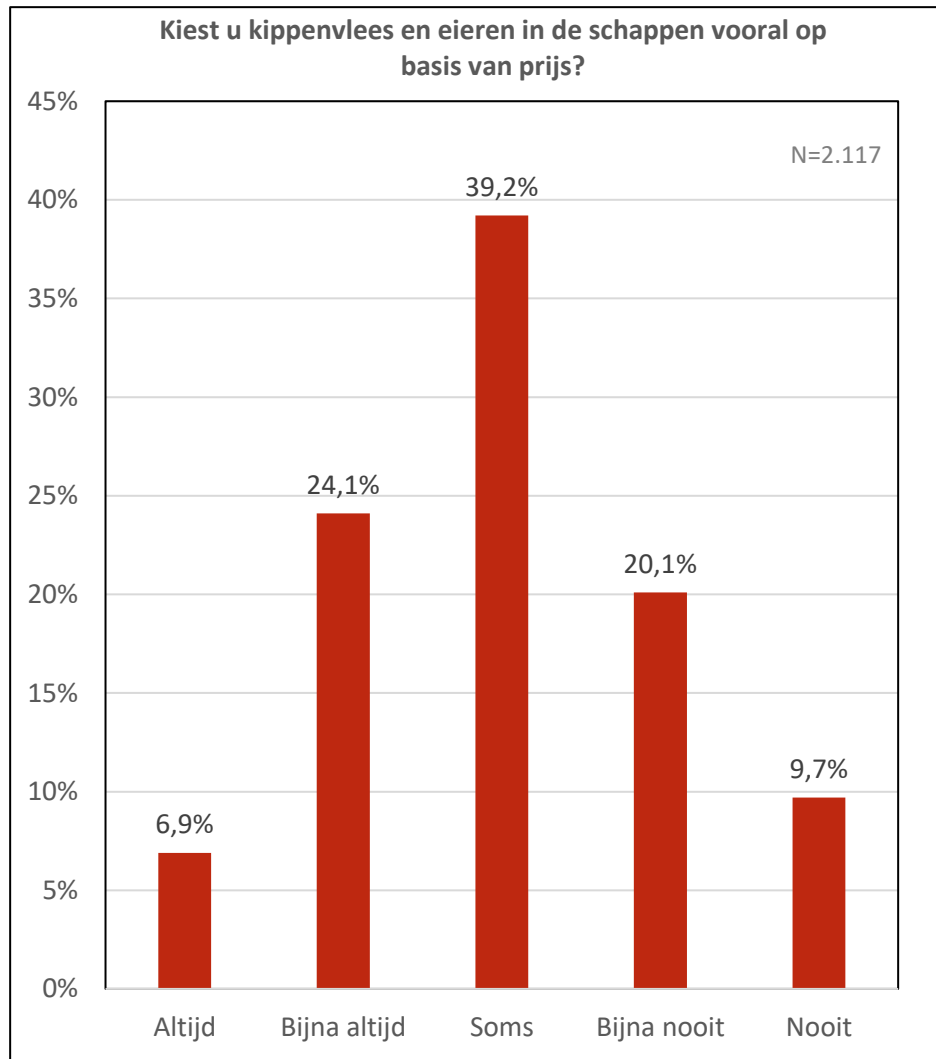
## Vervanging door vegetarische producten en / of kweekvlees





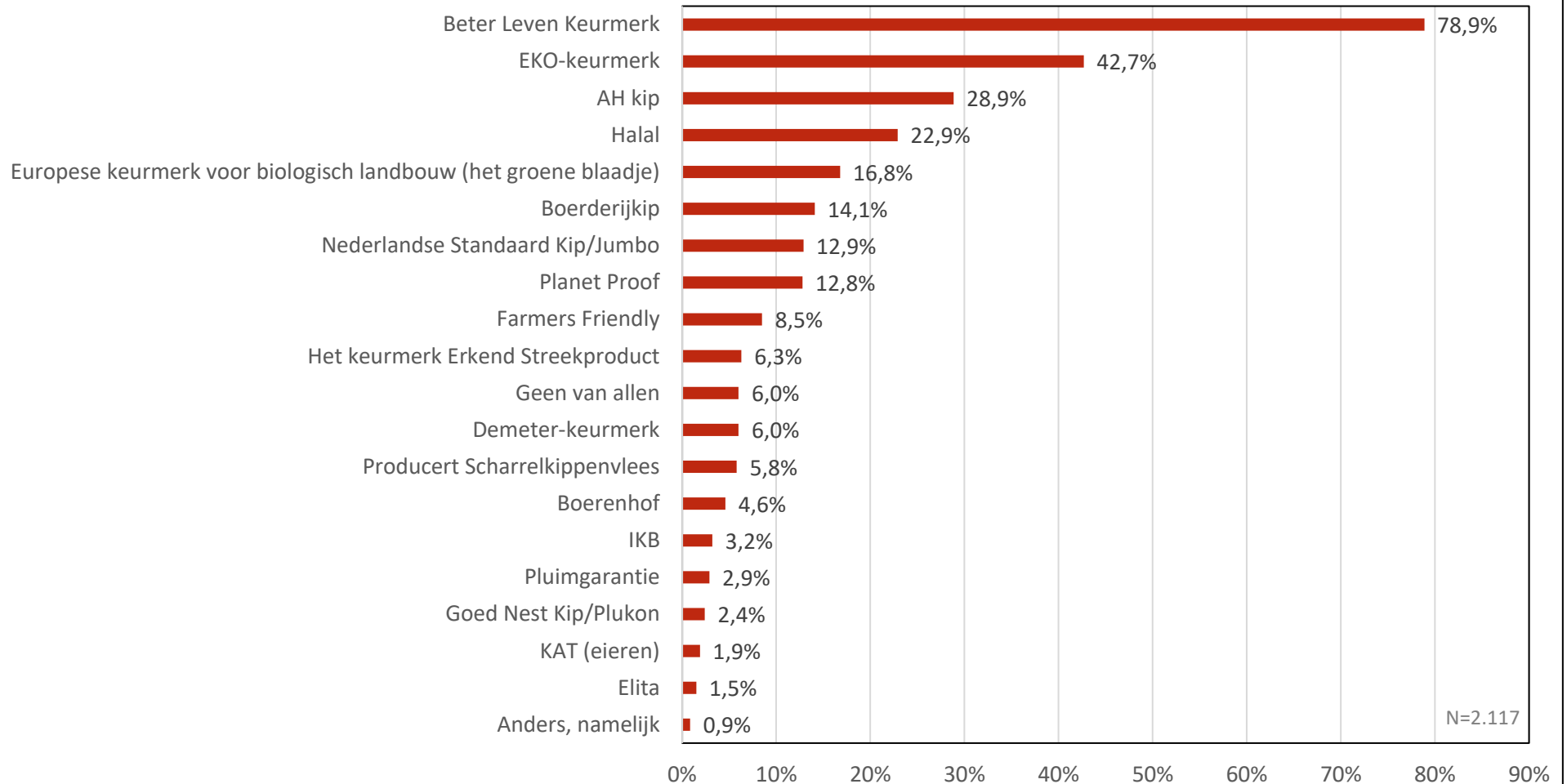
6. Keurmerk

## Keurmerk



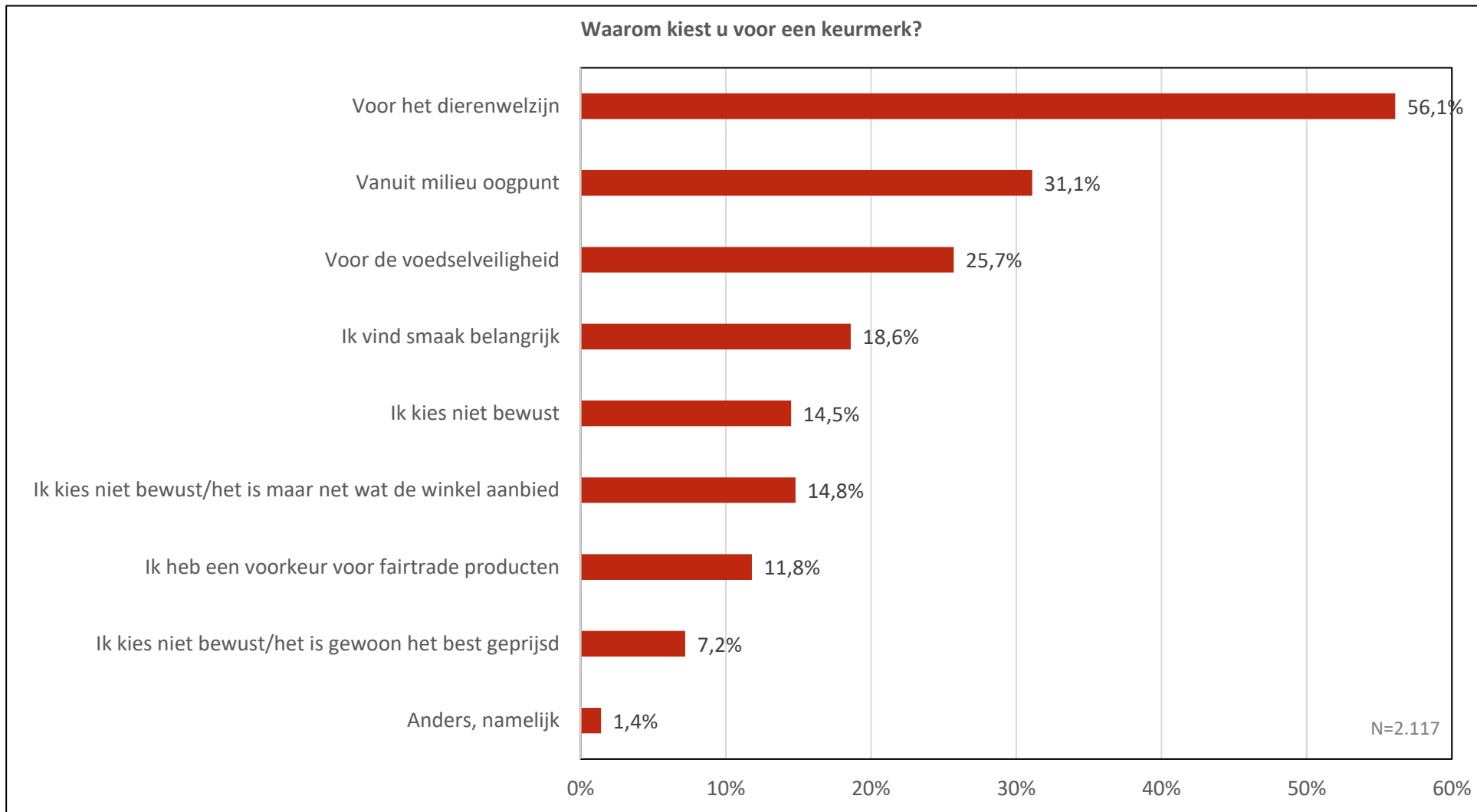
## Keurmerk

Met welke van de volgende keurmerken bent u bekend?

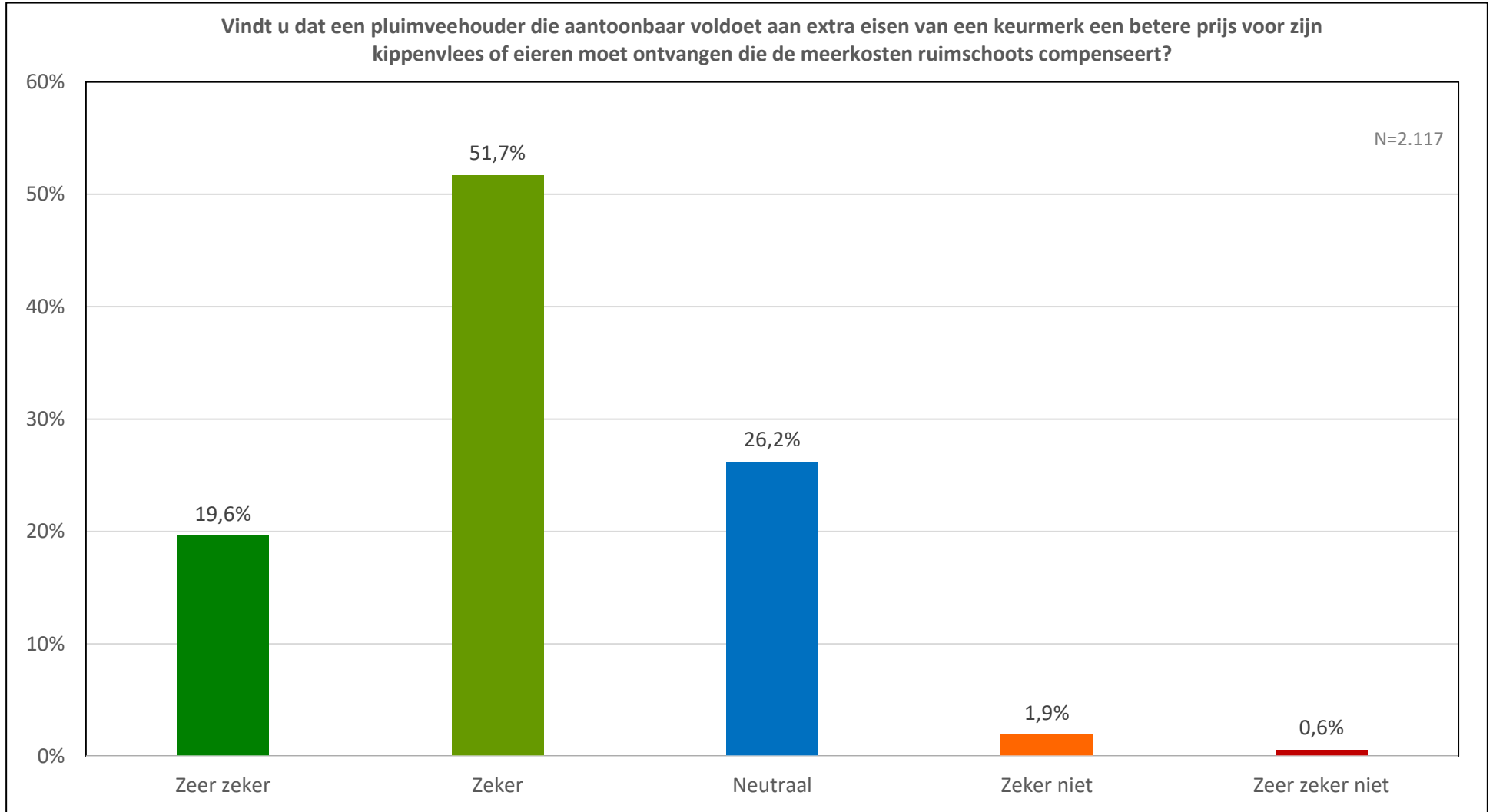




## Keurmerk



## Keurmerk



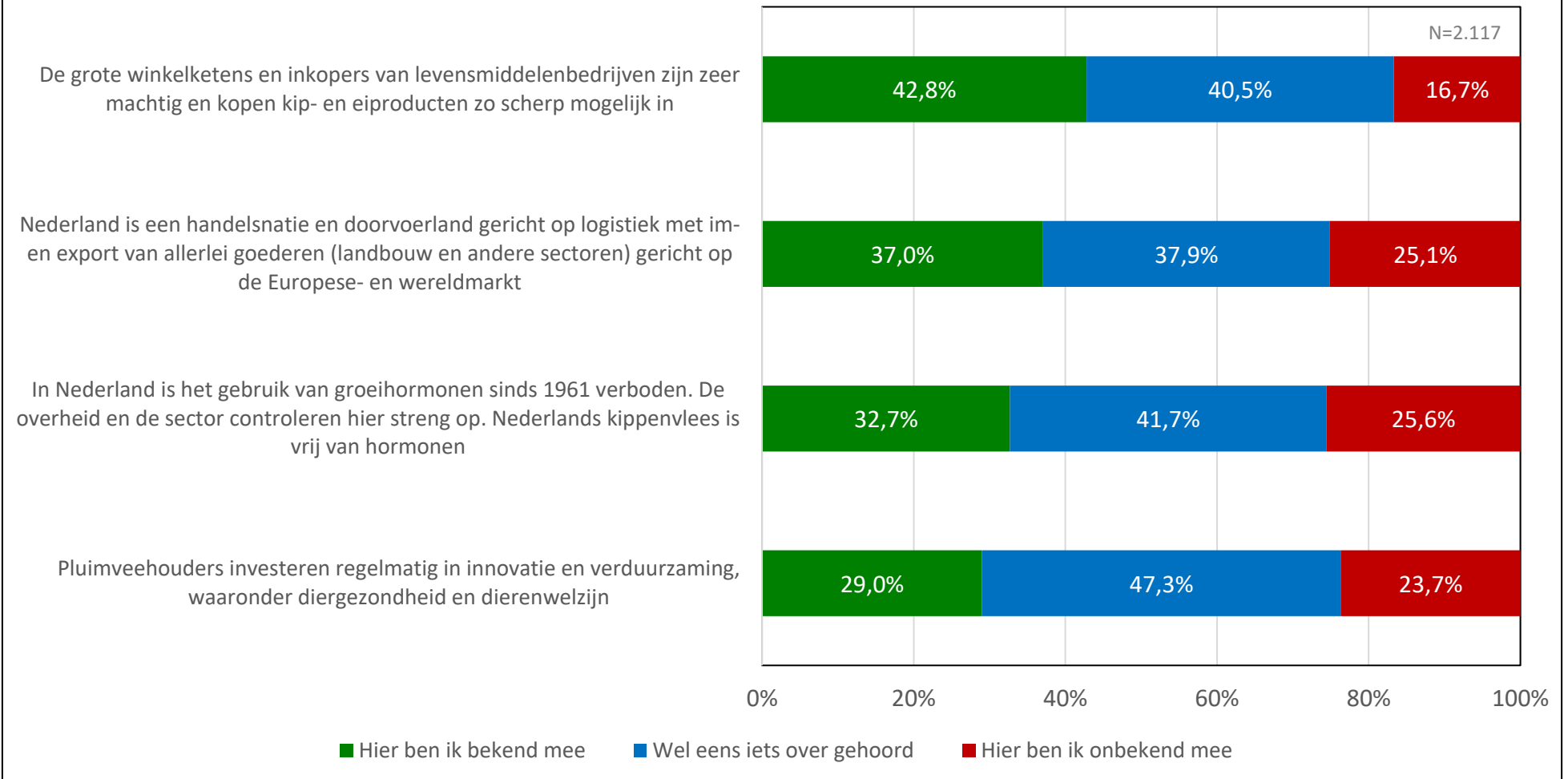


## 7. Wist u dat ...

Met welke pluimvee gerelateerde maatschappelijke/politieke thema's bent u bekend?

## Wist u dat ...

Aspecten met een grotere bekendheid



**Wist u dat ...**

**Aspecten met een gemiddelde bekendheid**

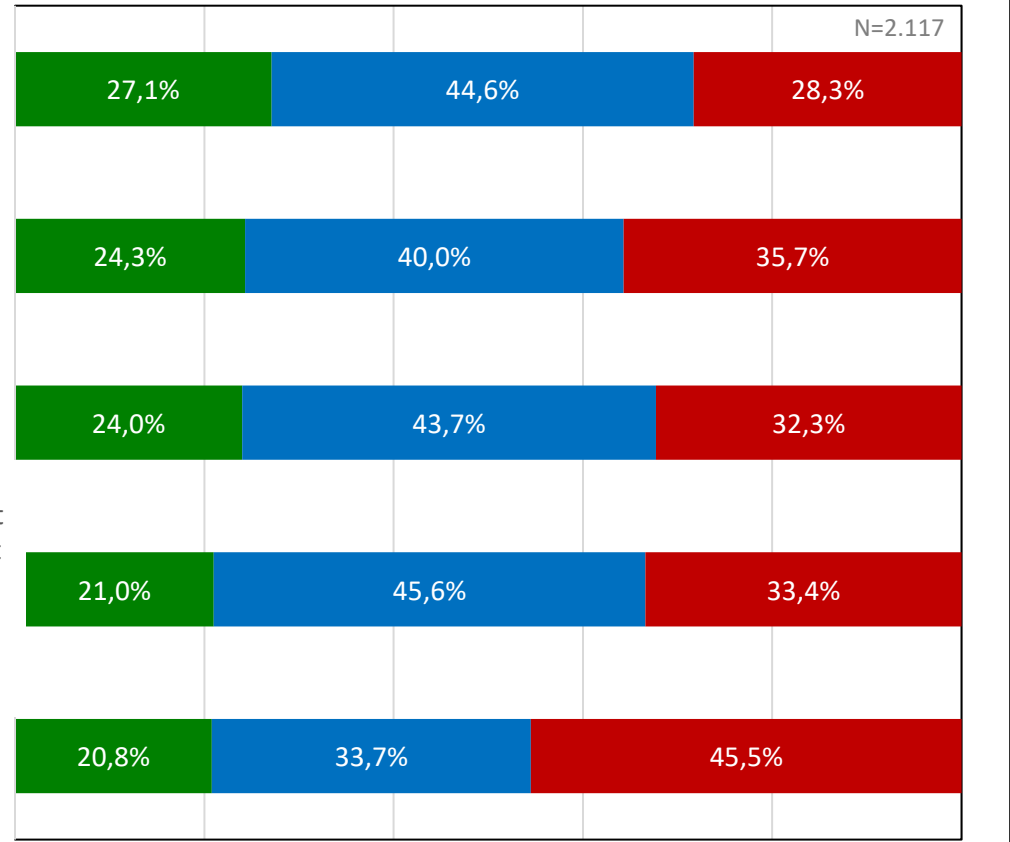
Om een boterham te kunnen blijven verdienen en om investeringen & innovaties te kunnen bekostigen zijn pluimveestallen in de loop van de tijd groter geworden, die trend zal doorzetten

De grote winkelketens en levensmiddelenbedrijven kunnen inkopen op basis van goedkoper buitenlands aanbod met lagere standaarden ten aanzien van milieu, dierenwelzijn en arbeidsvoorwaarden

De reguliere pluimveehouderij is gericht op zo efficiënt mogelijke voedselproductie met zo min mogelijk gebruik van grondstoffen

Het gebruik van antibiotica in de pluimveesector is aan strikte regels gebonden. De boeren slagen er samen met allerlei partijen in om de inzet van antibiotica tot een minimum te beperken. In de periode van 2009 tot 2019 is het gebruik van antibiotica in de Nederlandse vleeskuikensector het sterkst gedaald van alle EU-landen. Het gebruik daalde met 73 procent. De ambitieuze reductiedoelstelling van 70 procent is daarmee gehaald

De grootste stallen in Nederland zijn klein vergeleken met bedrijven in Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Azië en het voormalig Oostblok



0% 20% 40% 60% 80% 100%

■ Hier ben ik bekend mee ■ Wel eens iets over gehoord ■ Hier ben ik onbekend mee



**Wist u dat ...**

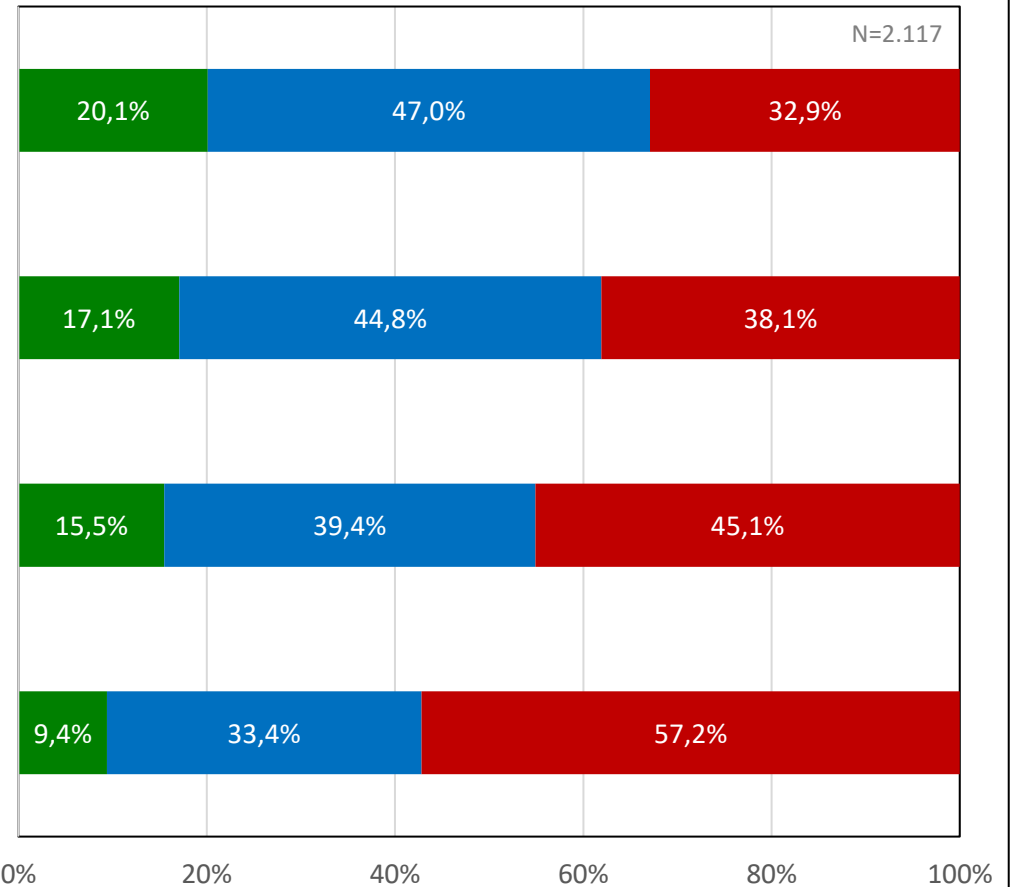
**Aspecten met een kleinere bekendheid**

De Nederlandse pluimveesector heeft veel geïnvesteerd in milieu en dierenwelzijn. Nederland loopt hiermee voorop in de wereld. Het is echter lastig voor de Nederlandse pluimveehouders om de extra kosten van deze investeringen terug te verdienen

Dikwijls zijn (boven)wettelijk eisen en wensen (zoals meer leefruimte en toegang tot de buitenuitloop) nadelig voor efficiëntie (grondstoffengebruik), emissies naar de omgeving en kans op zieke kippen  
 Meer leefruimte voor kippen en toegang tot een buitenuitloop wegen politiek vaak zwaarder dan andere duurzaamheidsaspecten (waaronder efficiëntie (grondstoffengebruik), emissies naar de omgeving en kans op zieke kippen)

Nederland exporteert landbouwgoederen. 90% van het kippenvlees en de eieren uit Nederland wordt geleverd aan klanten in Noord-West Europa binnen een straal van 800 kilometer

In Nederland werken 22.000 personen in de pluimveesector. De sector heeft een totale omzet van ruim € 1,6 miljard



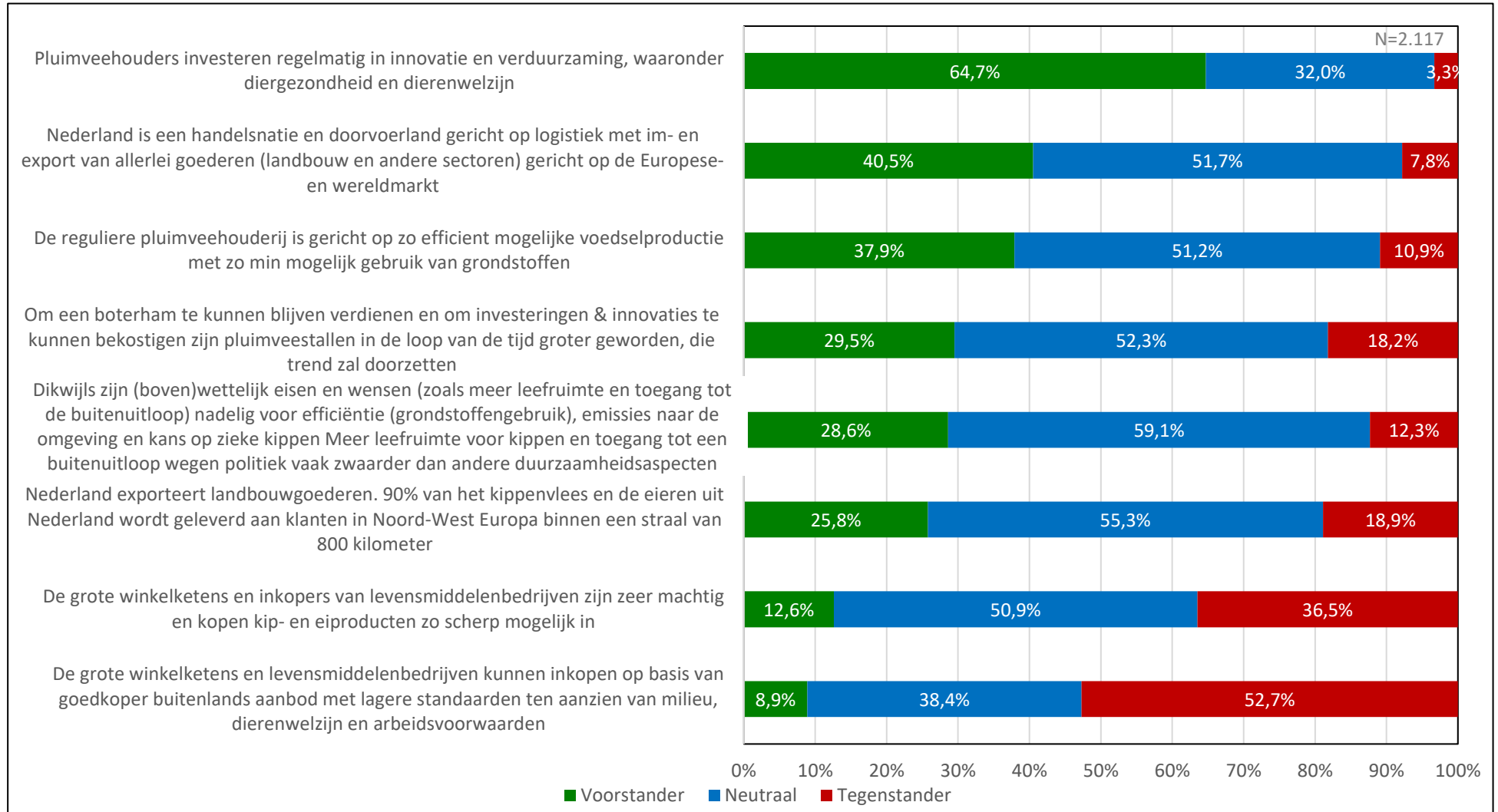
■ Hier ben ik bekend mee   ■ Wel eens iets over gehoord   ■ Hier ben ik onbekend mee





## 8. Voorstander of tegenstander

## Geef aan of u voorstander, neutraal of tegenstander bent aangaande de volgende aspecten



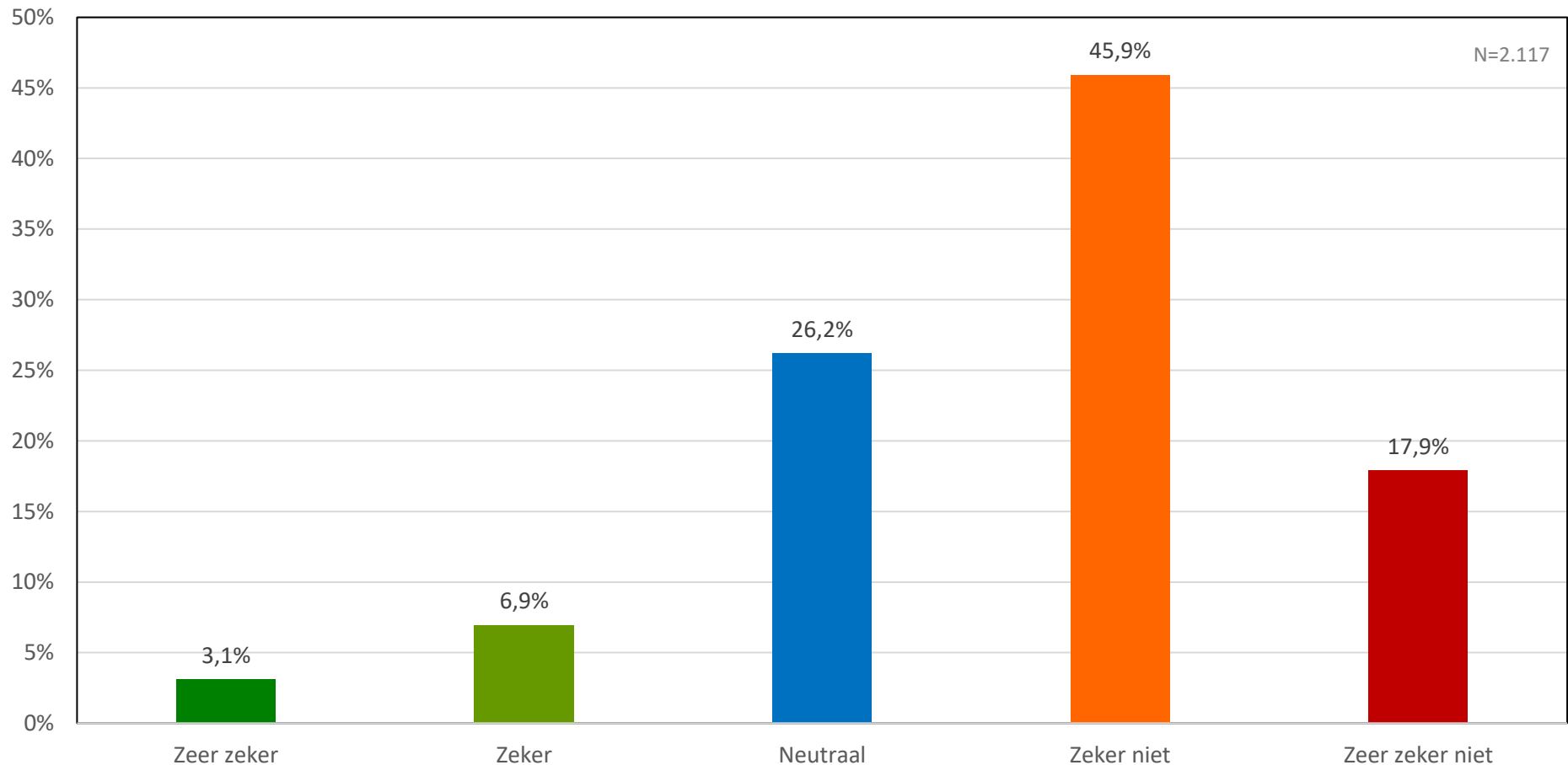




## 9. De prijs die wordt betaald

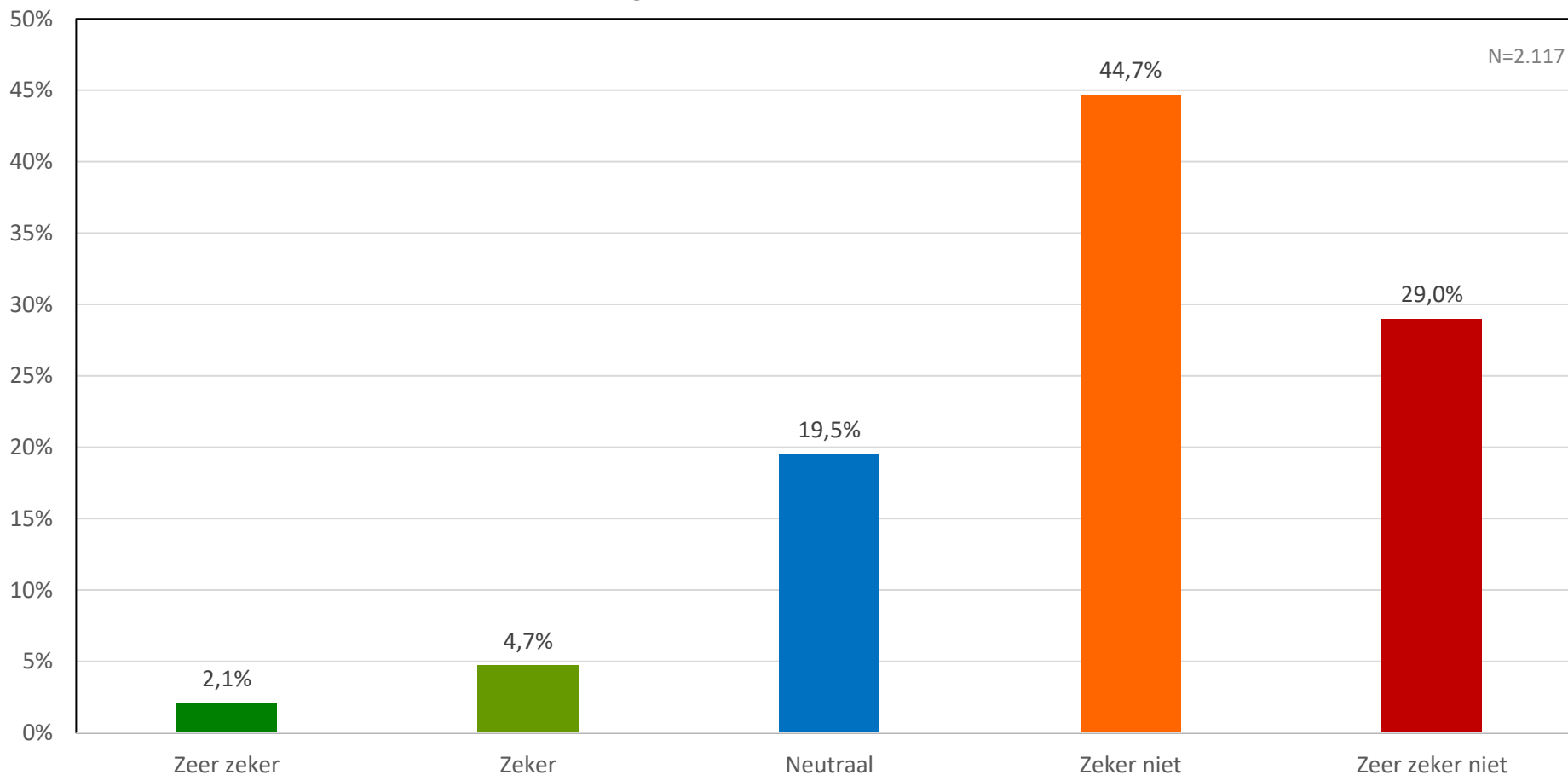
## De prijs die wordt betaald

De pluimveehouder ontvangt 25% tot 35% van de prijs die u bij de supermarkt betaald voor kippenvlees of eieren. Een ei levert een boer circa 8 cent op en een kilo kip 75 cent. Daarvan moet hij alle kosten betalen, waarna een minimale marge resteert. Vindt u dat de boer voldoende betaald krijgt voor zijn kippenvlees of eieren?



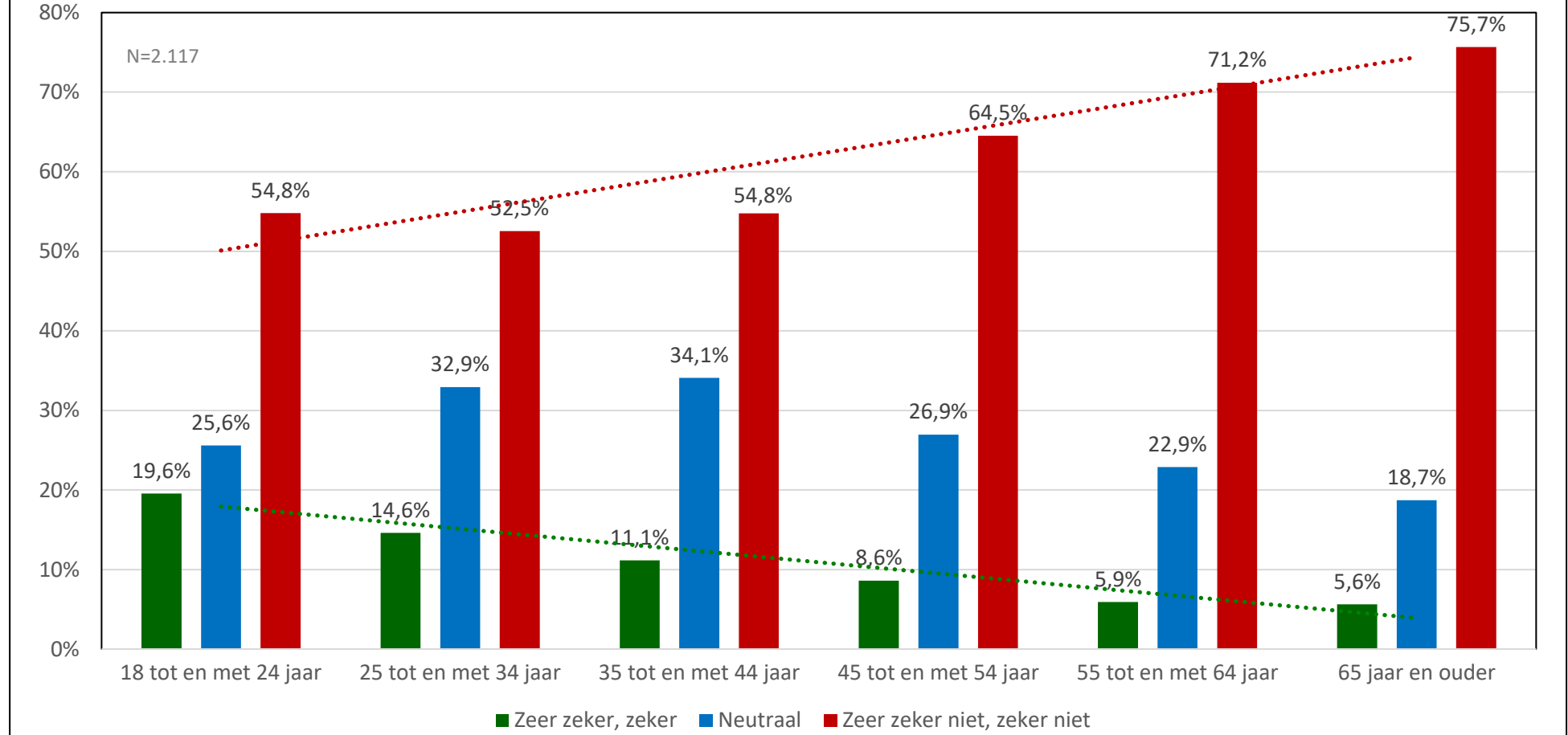
## De prijs die wordt betaald

Supermarkten maken fors winst op kippenvlees en eieren, hun marges nemen alsmaar toe. De prijzen die boeren 'af boerderij' ontvangen zijn al meer dan 30 jaar ongewijzigd, terwijl de kosten, maatschappelijke eisen en financiële risico's steeds groter worden. Vindt u dat toelaatbaar?



## De prijs die wordt betaald

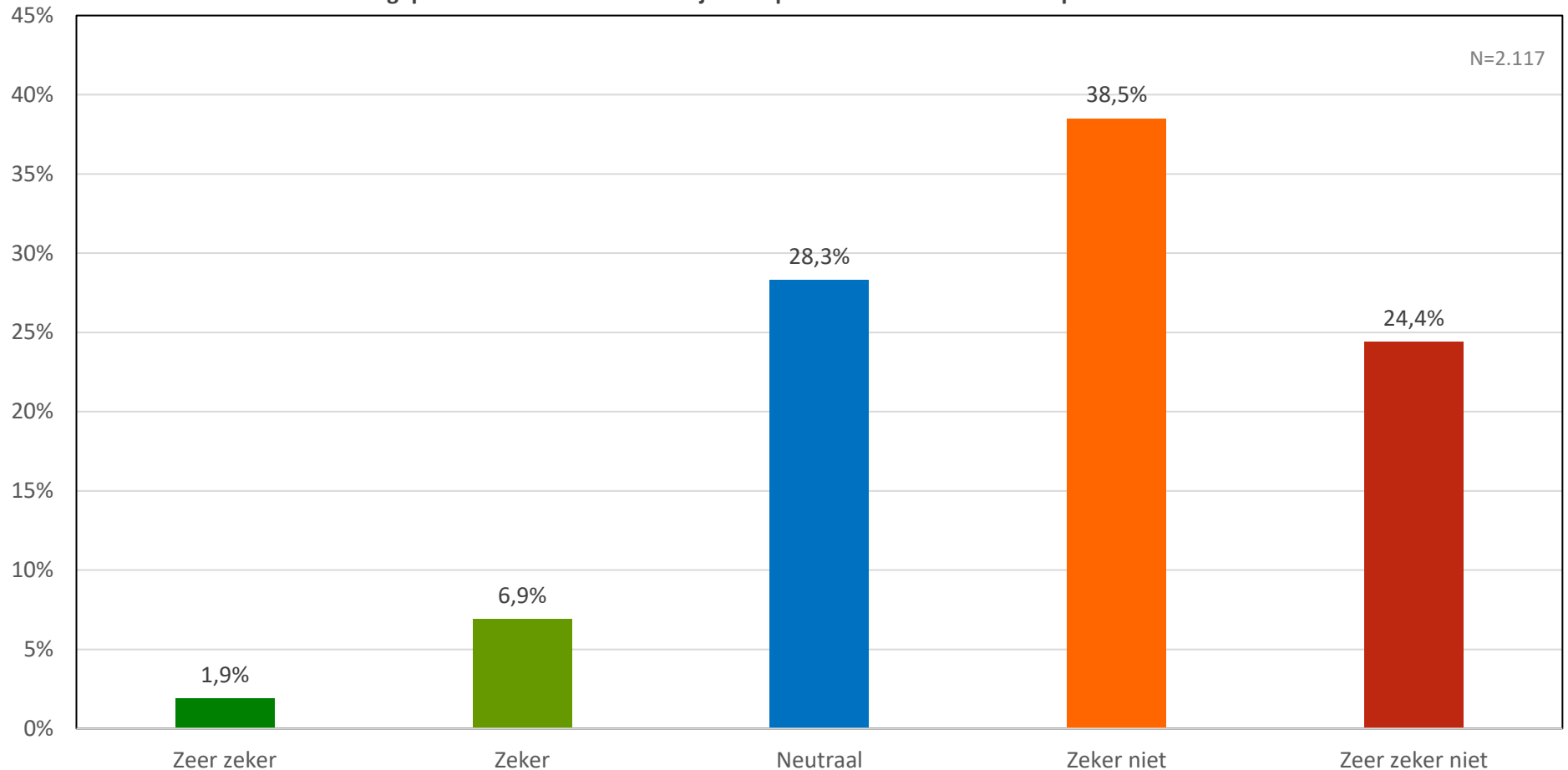
Supermarkten maken fors winst op kippenvlees en eieren, hun marges nemen alsmaar toe. De prijzen die boeren 'af boerderij' ontvangen zijn al meer dan 30 jaar ongewijzigd, terwijl de kosten, maatschappelijke eisen en financiële risico's steeds groter worden. Vindt u dat toelaatbaar per leeftijdscategorie



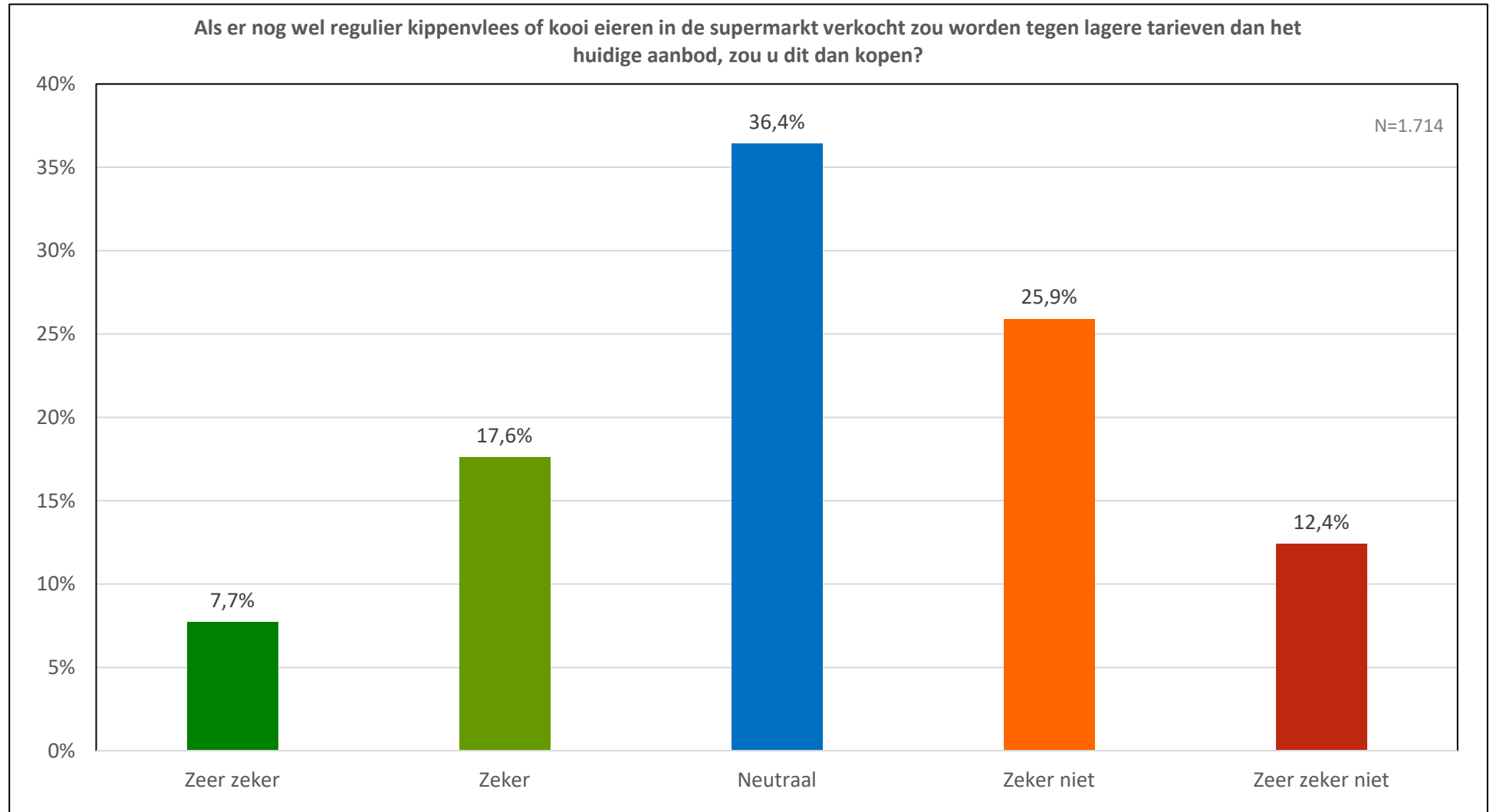


## De prijs die wordt betaald

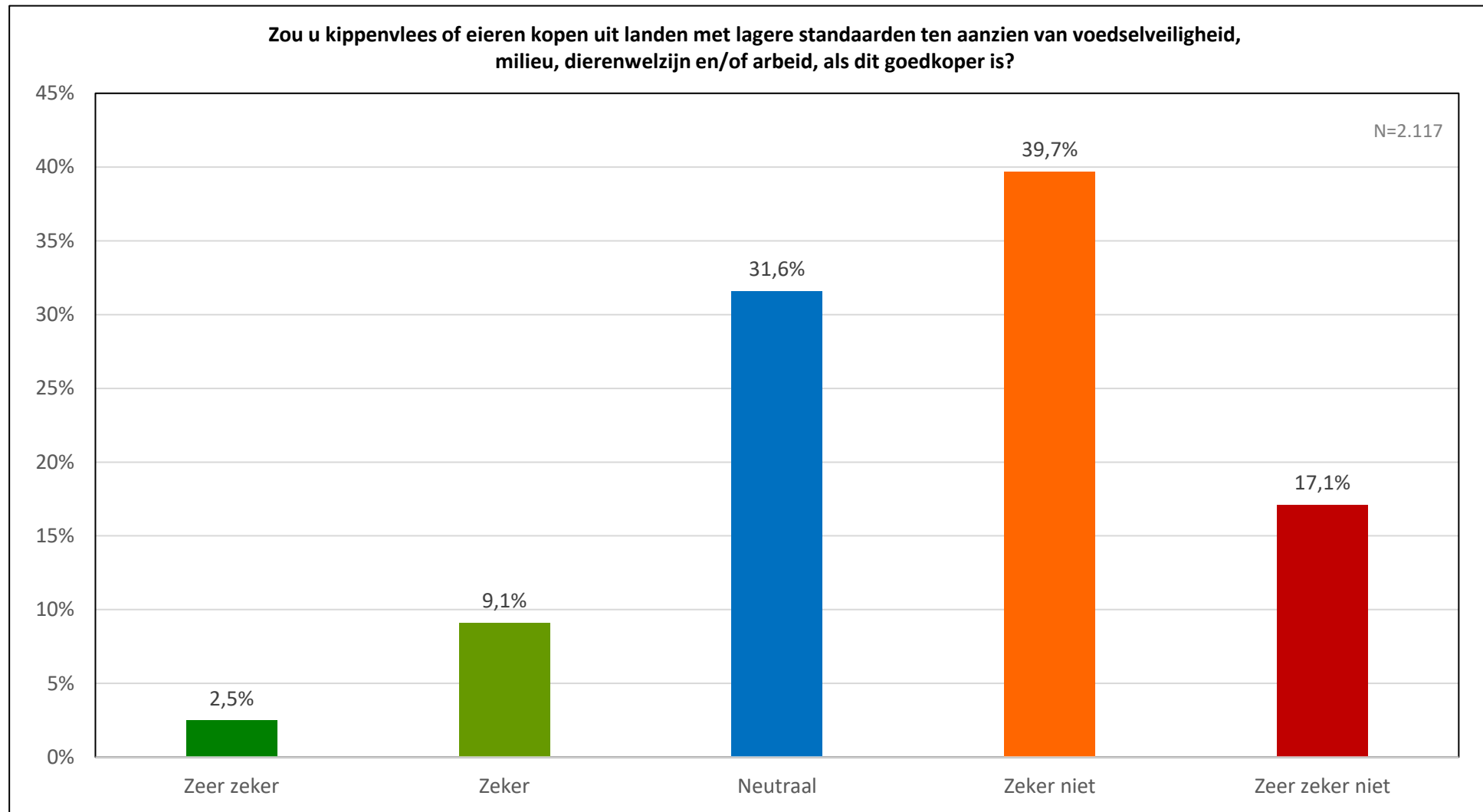
In veel landen zijn regels en handhaving op het terrein van voedselveiligheid, milieu, dierenwelzijn of arbeid minder streng. Hierdoor zijn kippenvlees en eieren uit deze landen soms goedkoper dan Nederlandse producten en minder duurzaam geproduceerd. Vindt u dit eerlijk ten opzichte van de Nederlandse pluimveehouders?



## De prijs die wordt betaald

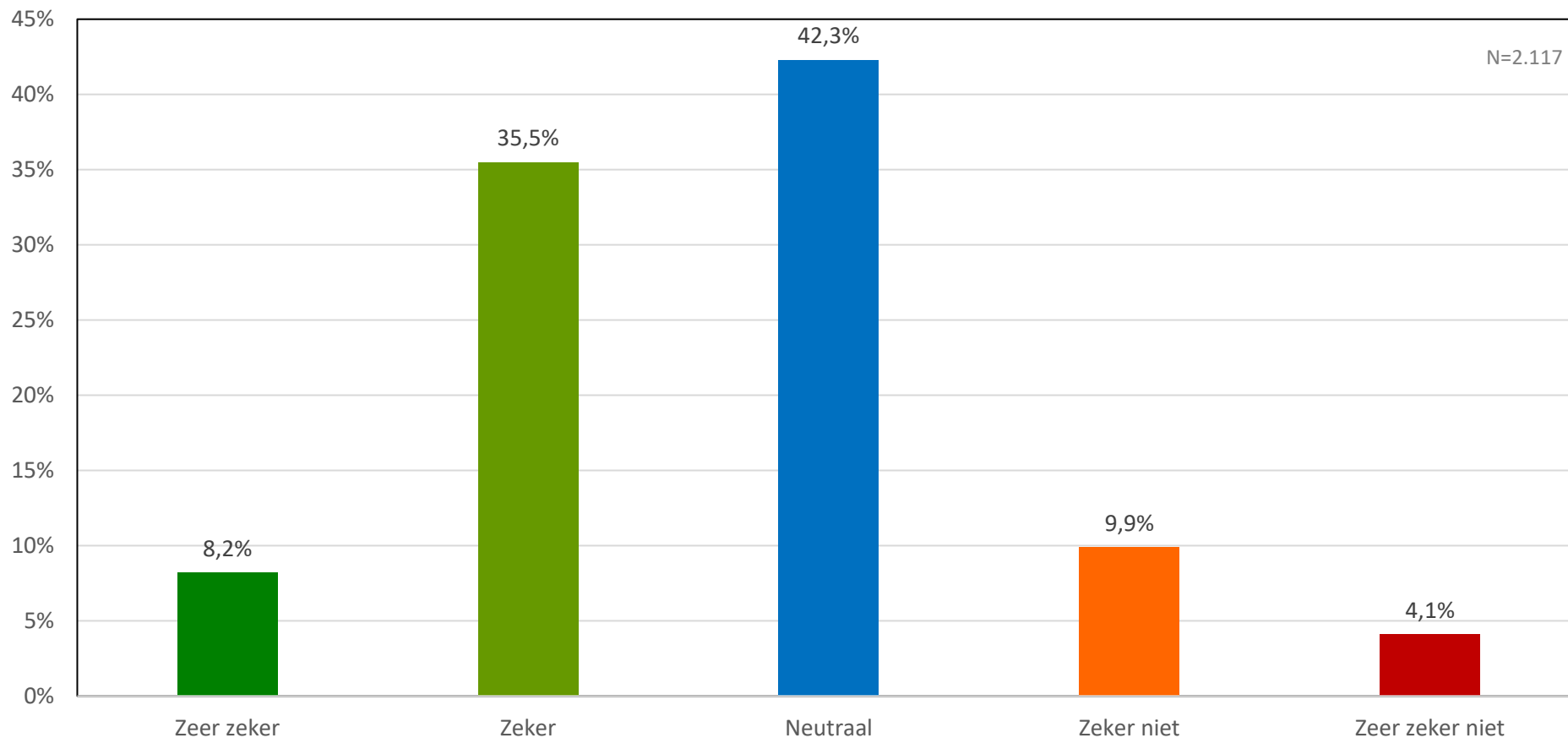


## De prijs die wordt betaald

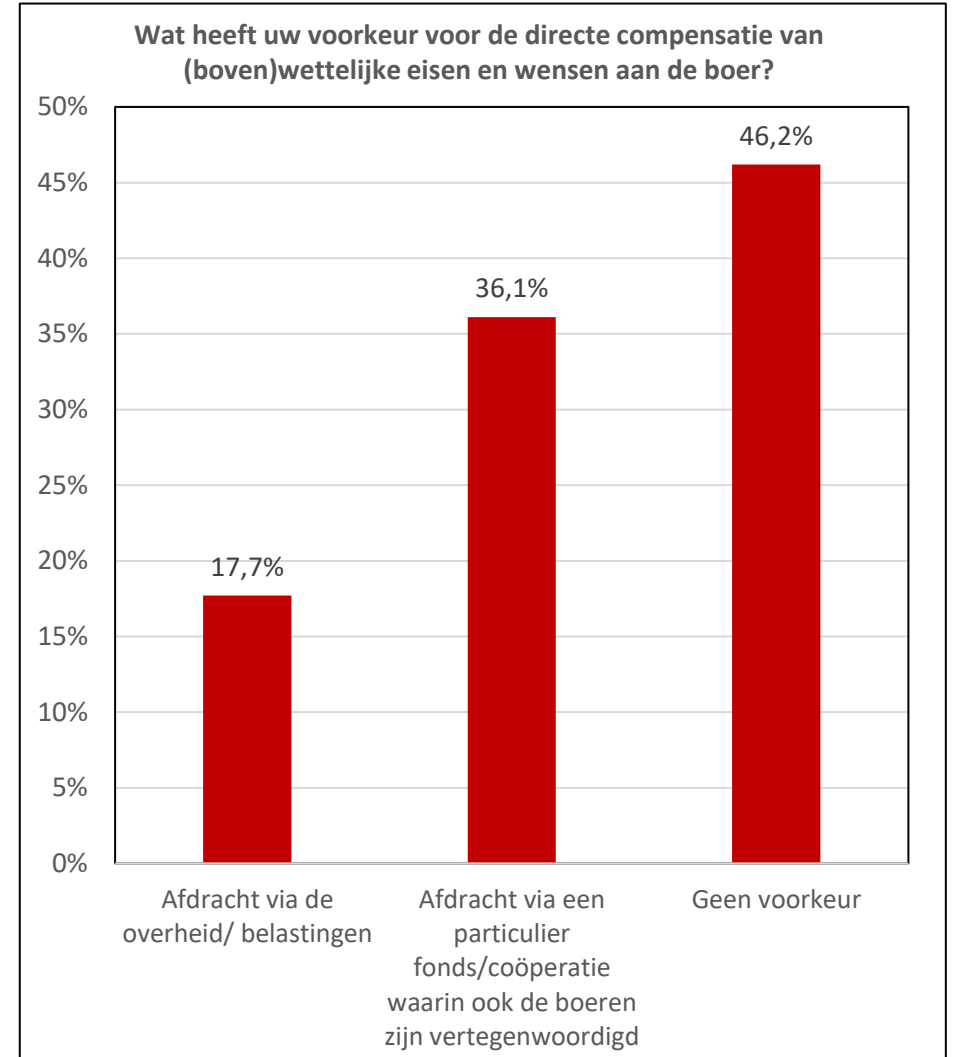
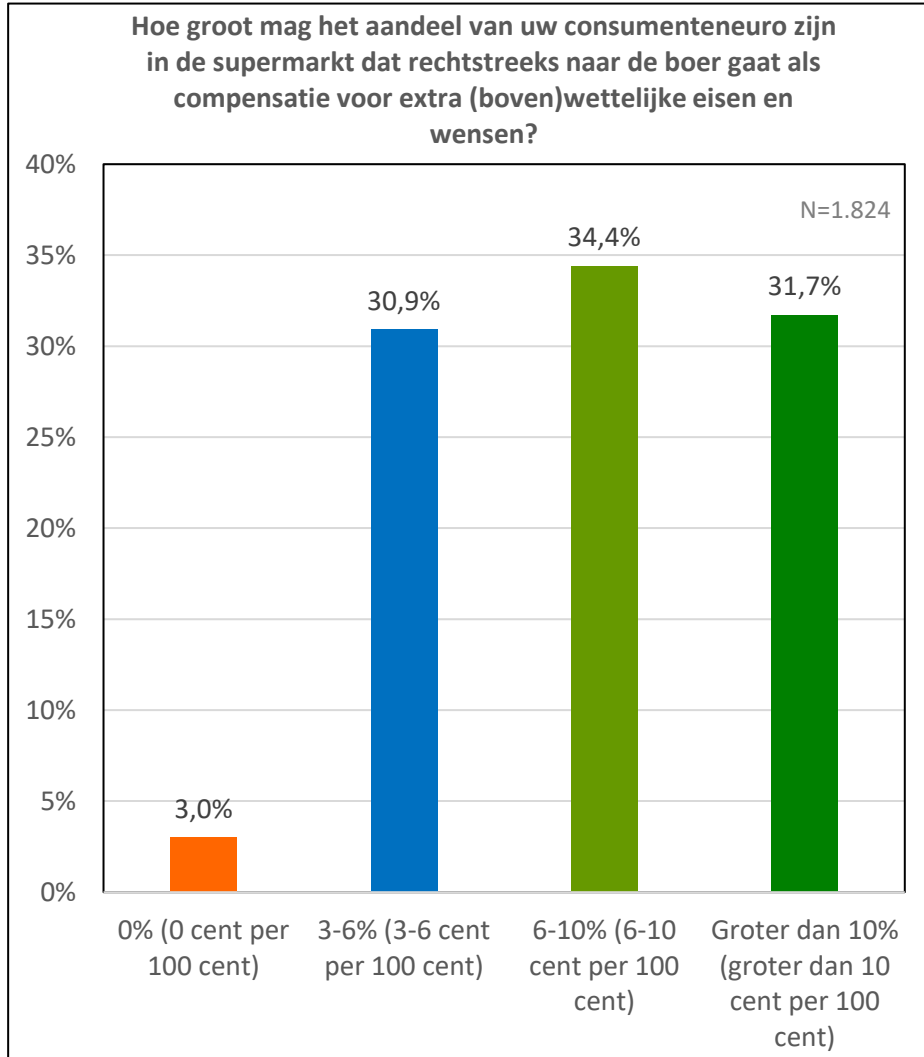


## De prijs die wordt betaald

De Nederlandse pluimveesector wordt steeds vaker geconfronteerd met aanvullende (boven)wettelijke eisen onder druk van politieke partijen, beleidsmakers, afnemers, dierenbeschermings-, natuur- en milieuorganisaties. Deze eisen en wensen resulteren in kostprijsverhogingen voor de boer (en ketenpartijen) die niet worden betaald. Bent u bereid deze meerkosten te betalen?



## De prijs die wordt betaald

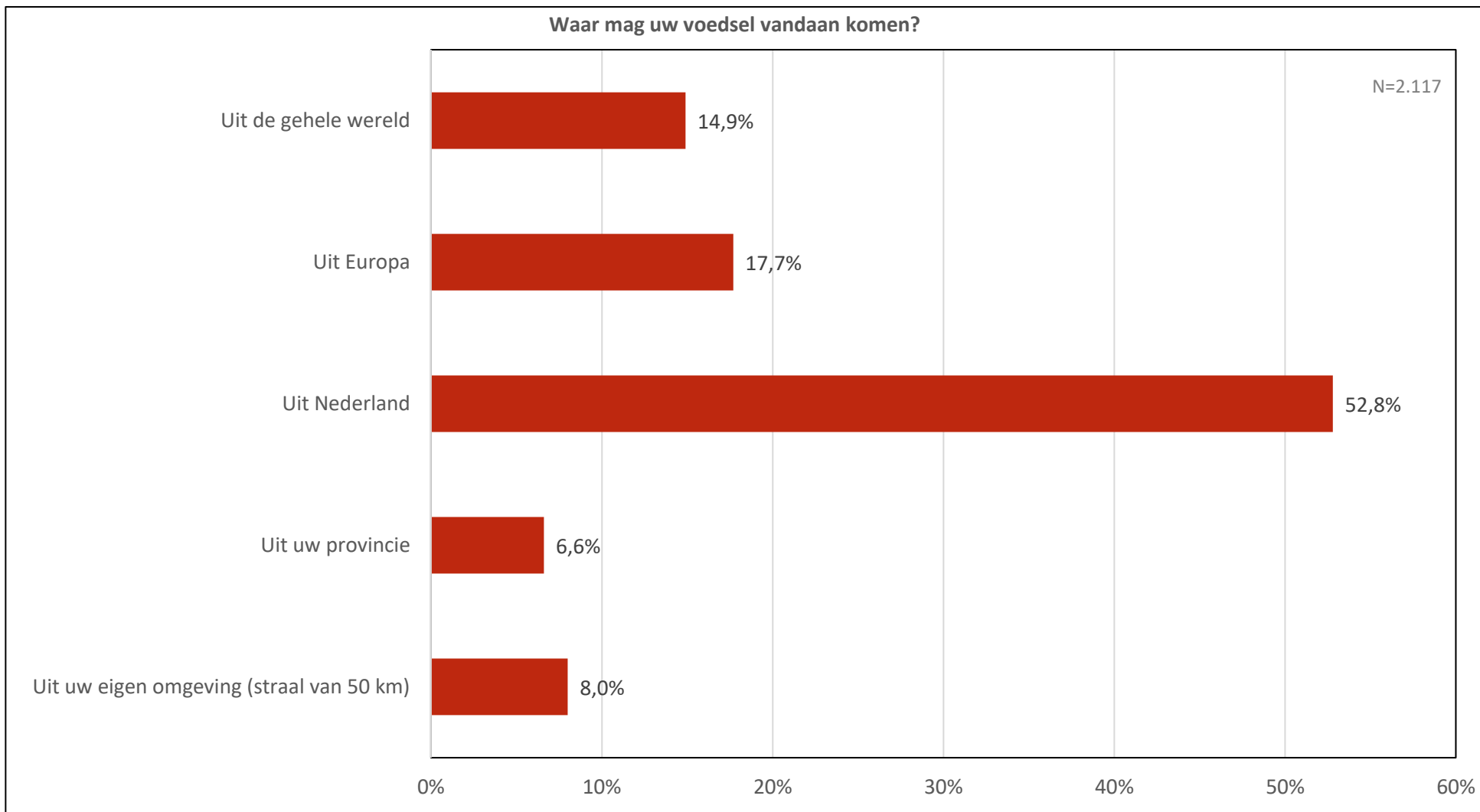




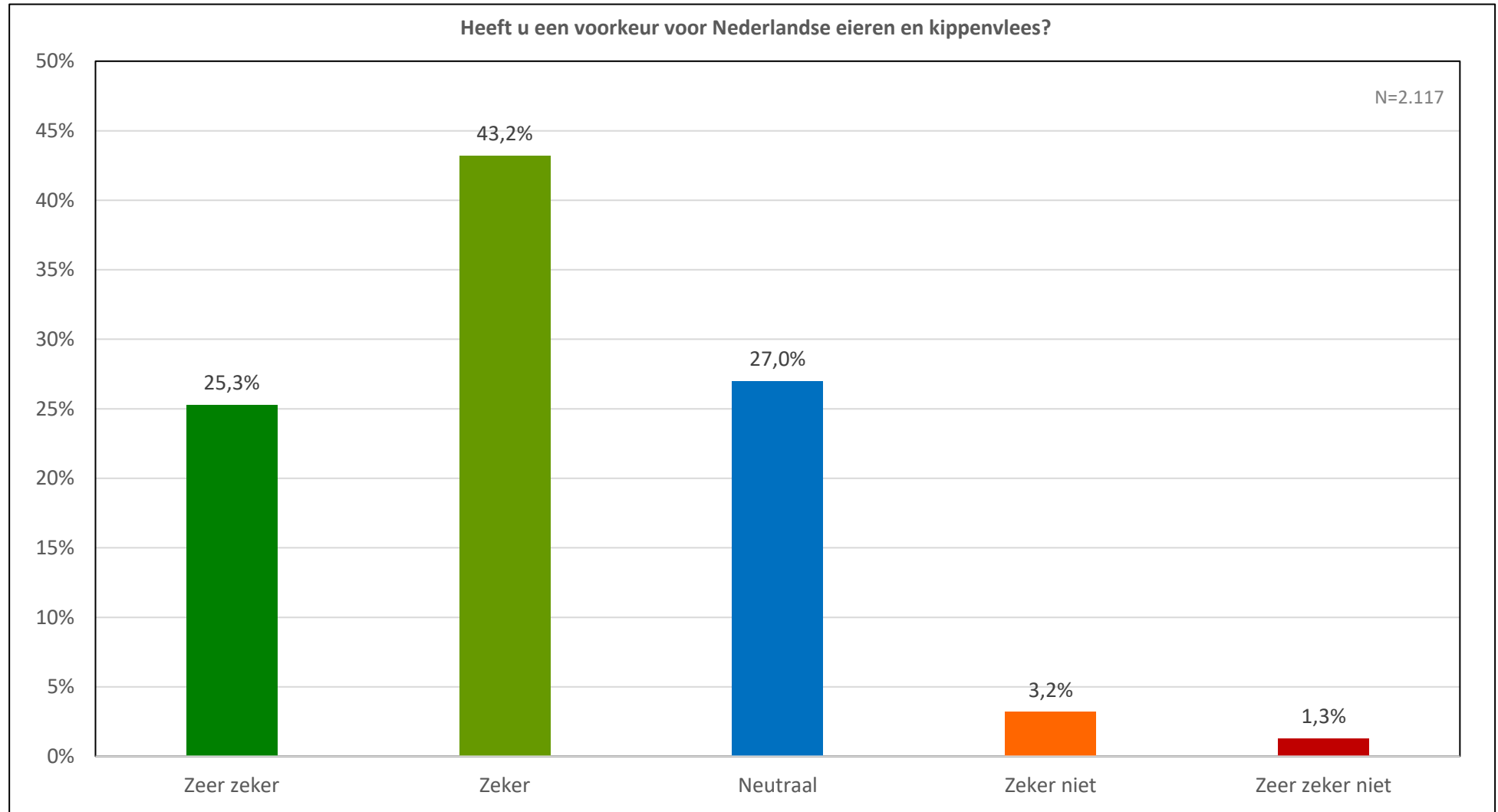
## 10. Kip en maatschappij



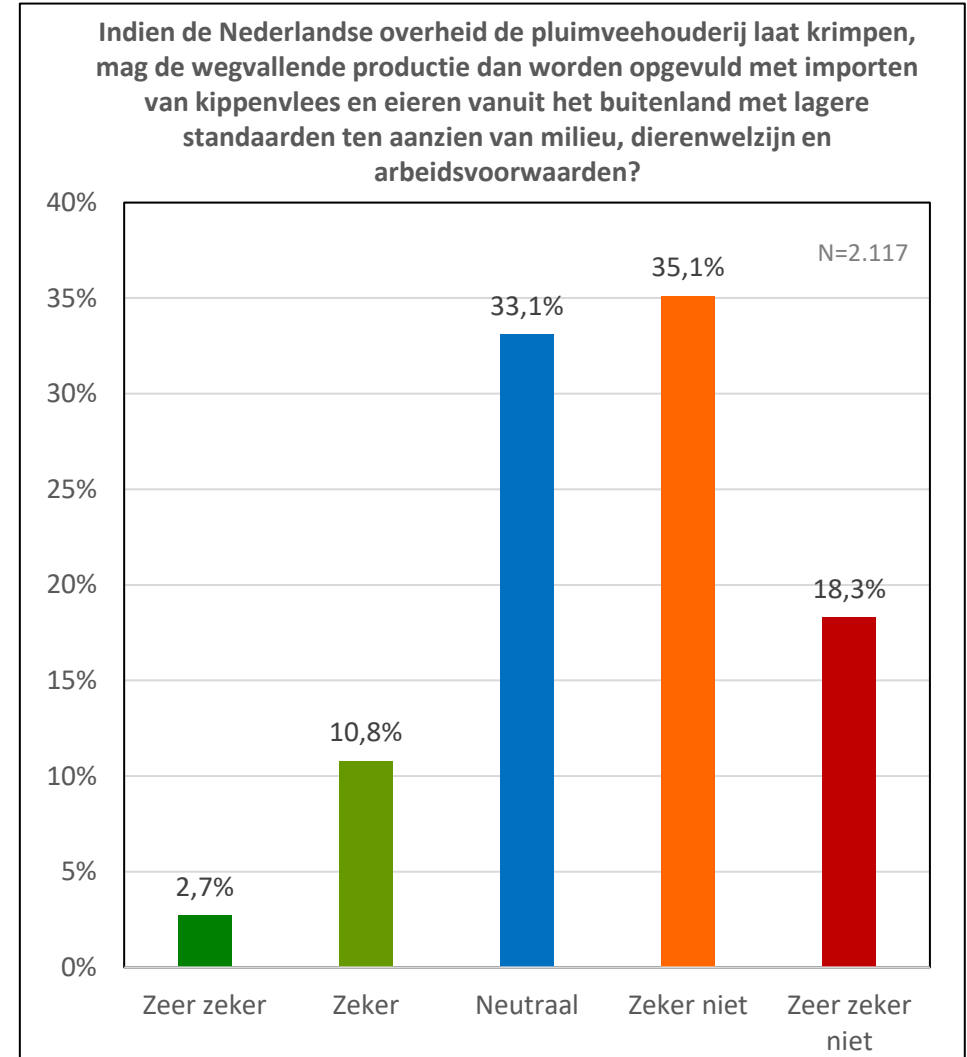
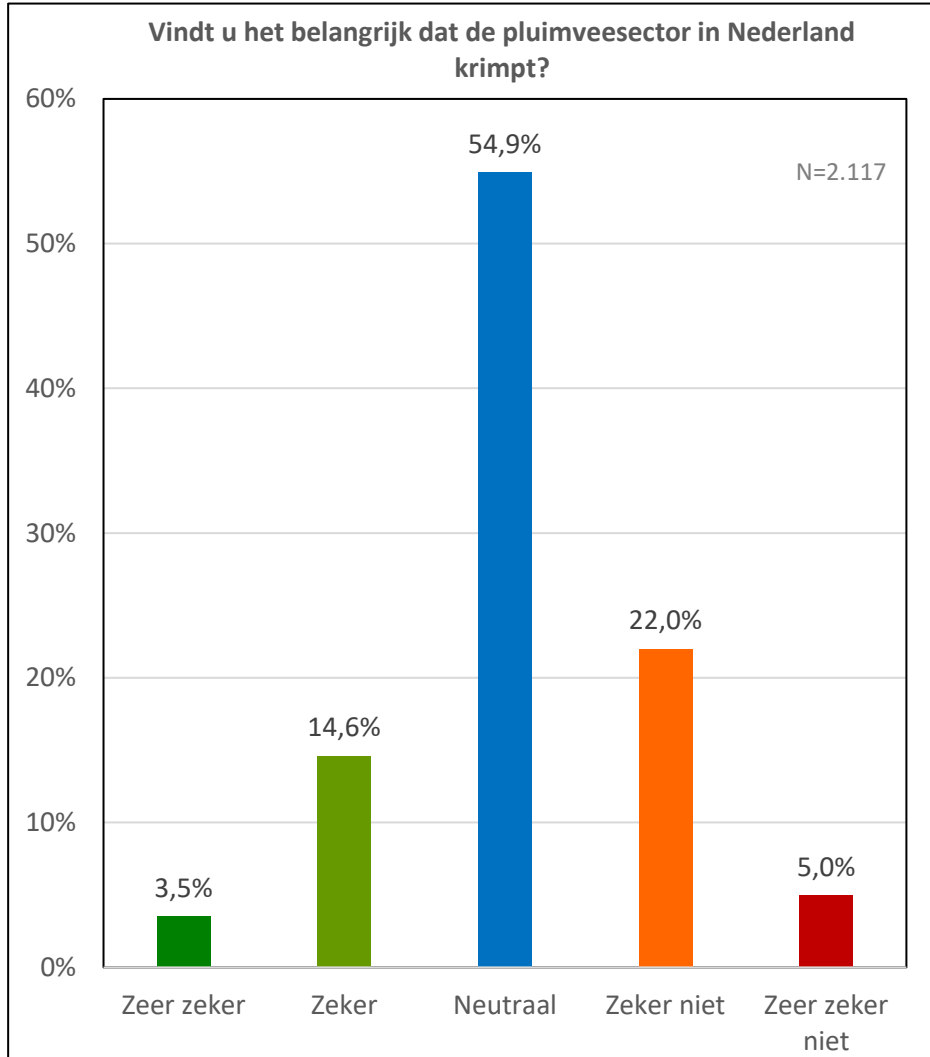
## Kip en maatschappij



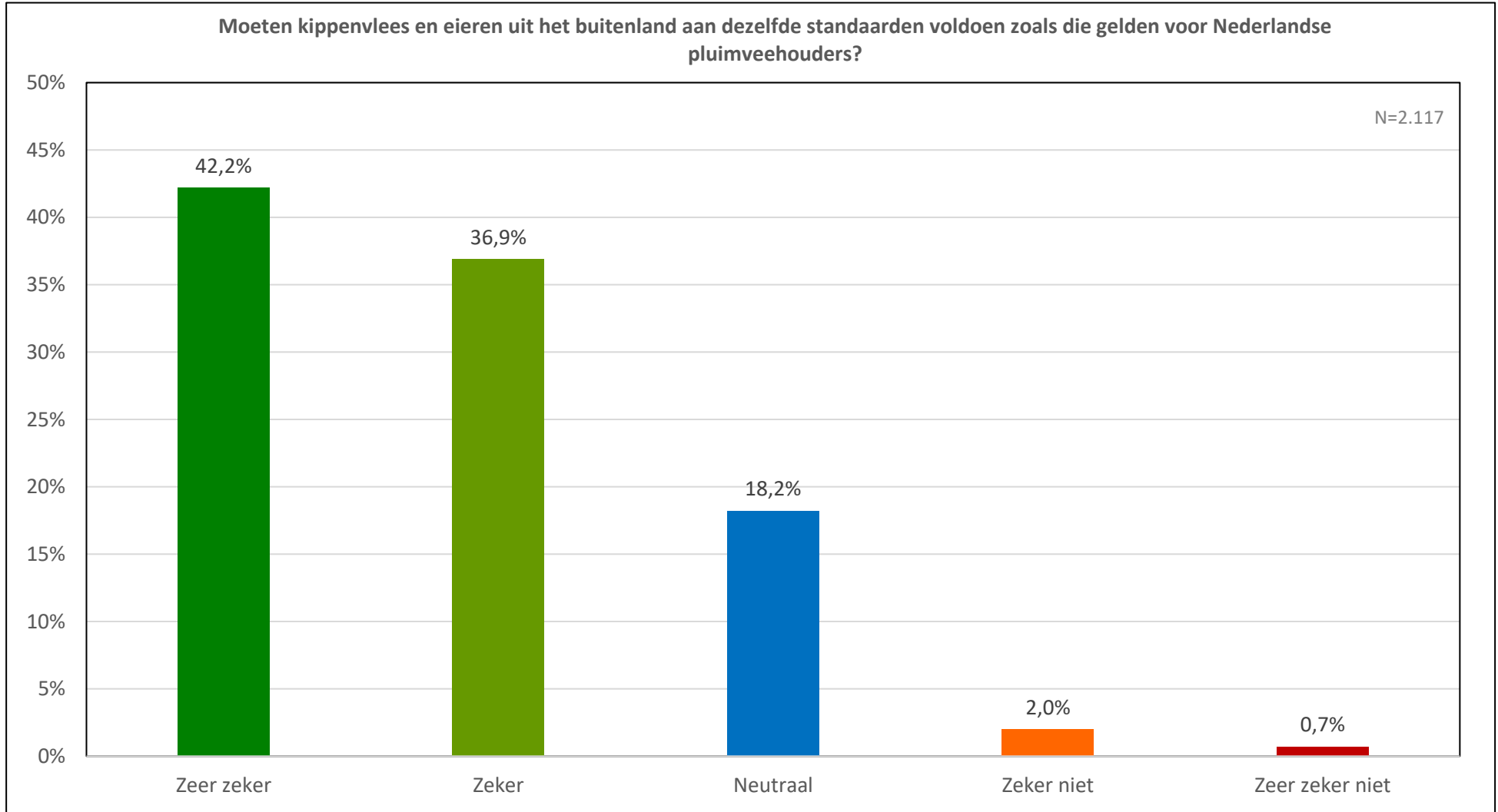
## Kip en maatschappij



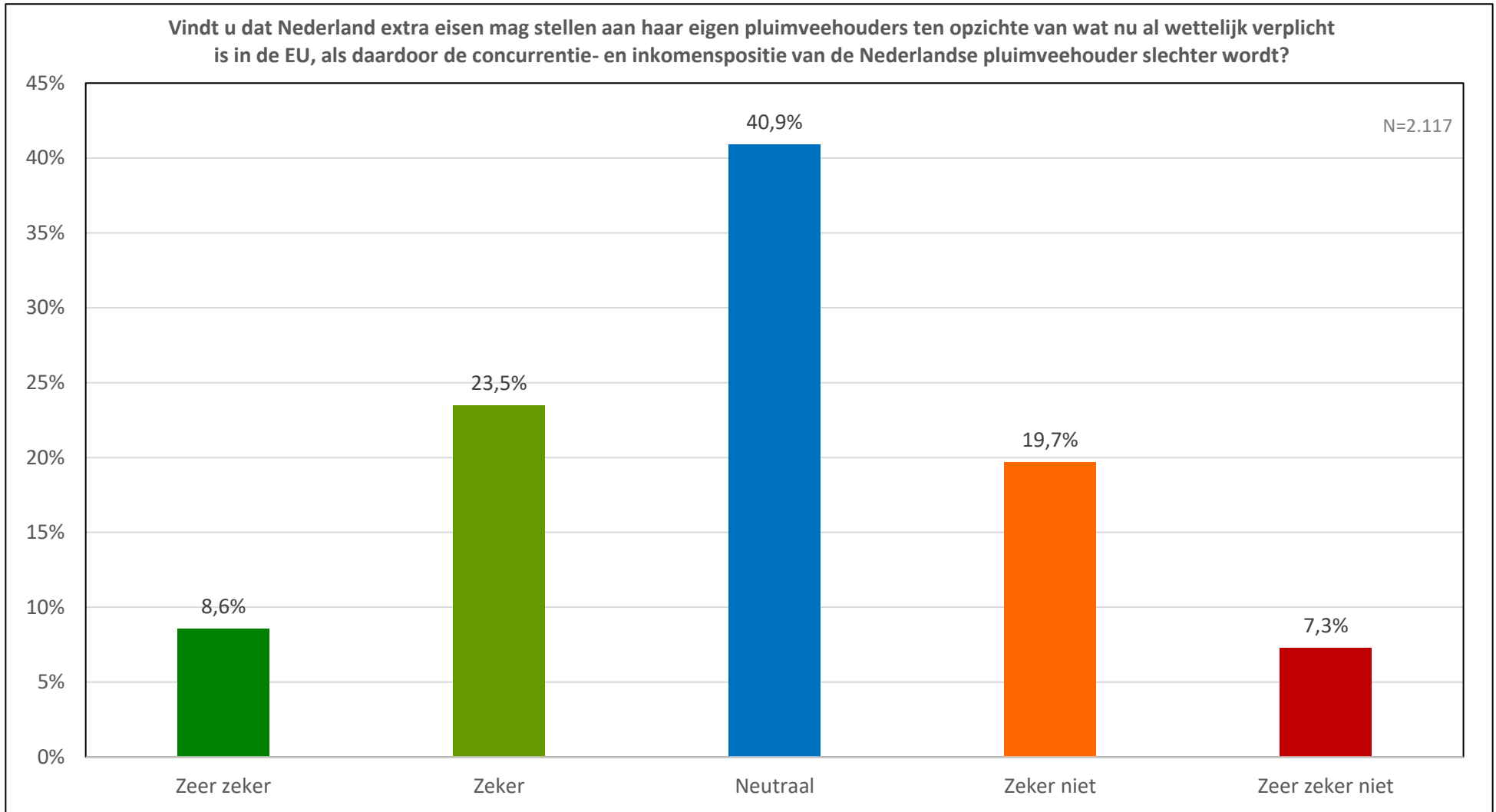
## Kip en maatschappij



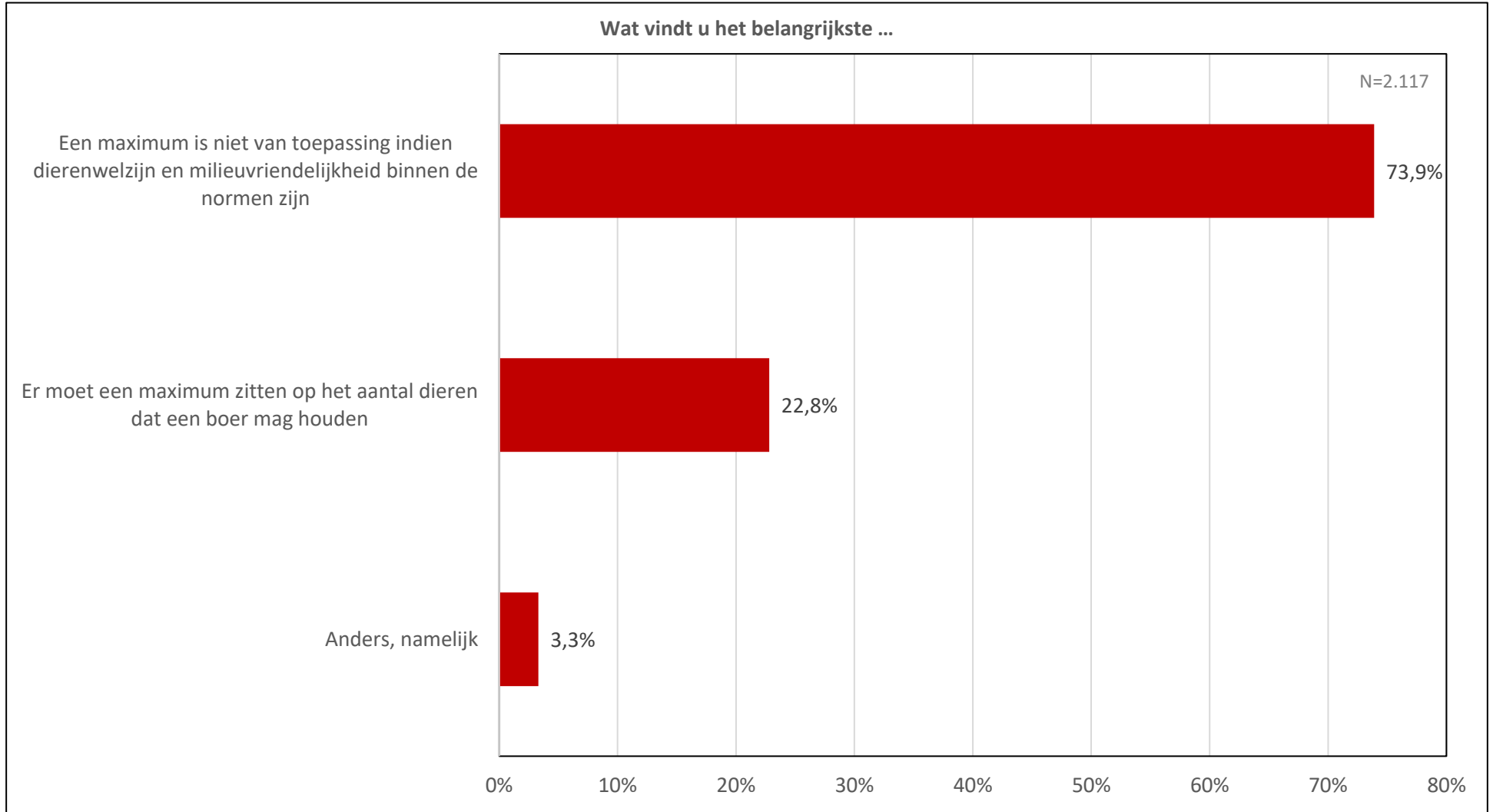
## Kip en maatschappij



## Kip en maatschappij

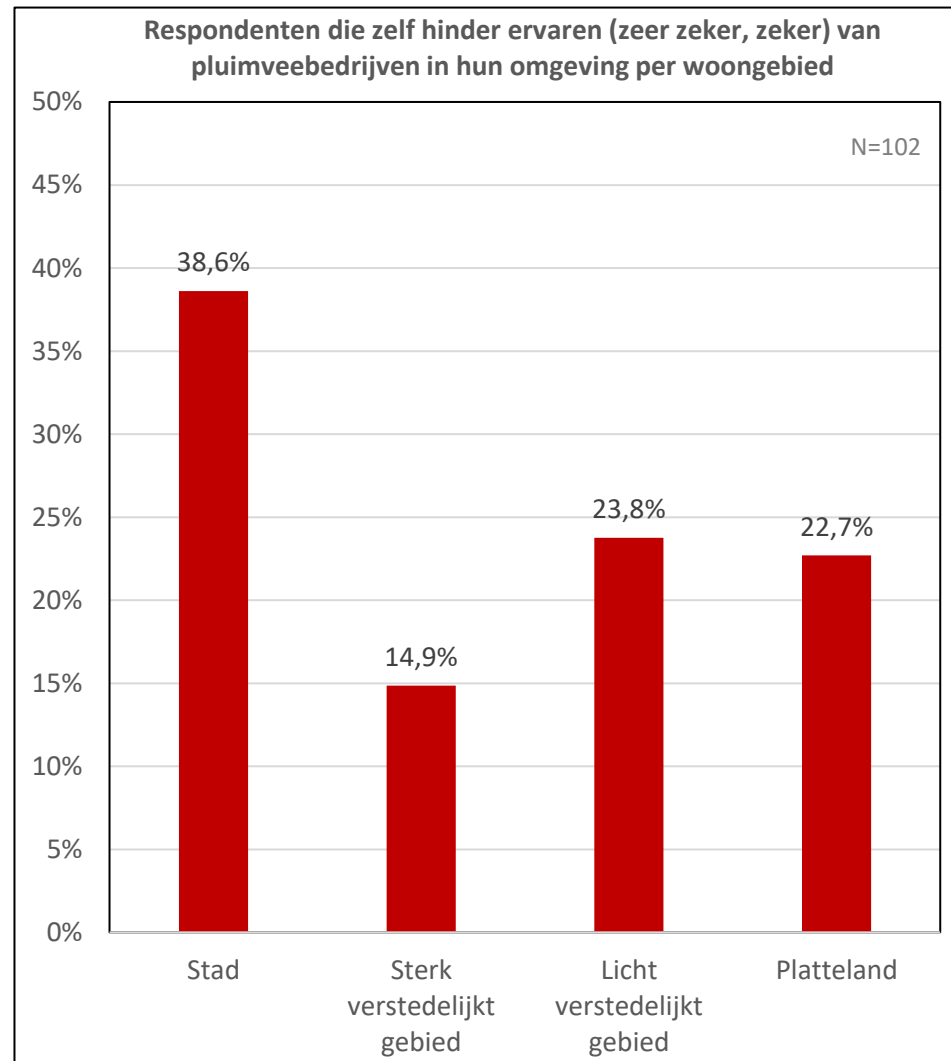
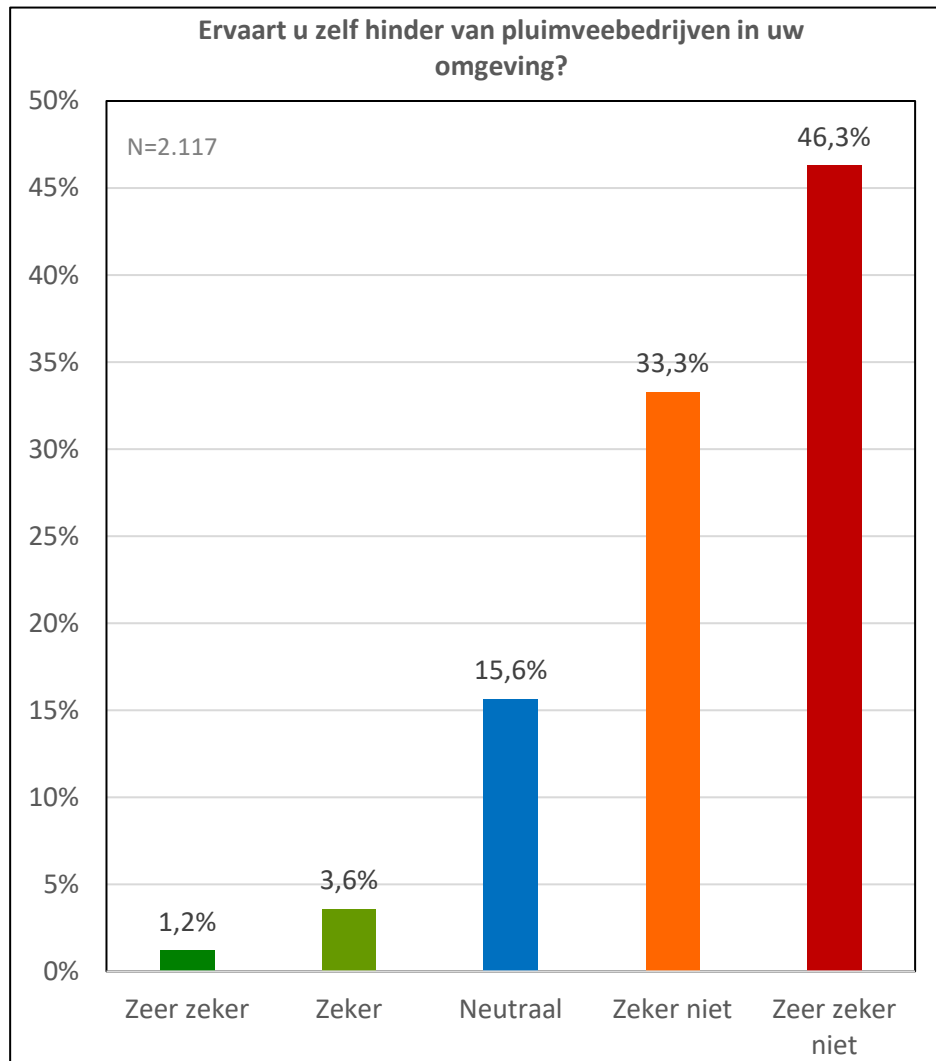


## Kip en maatschappij

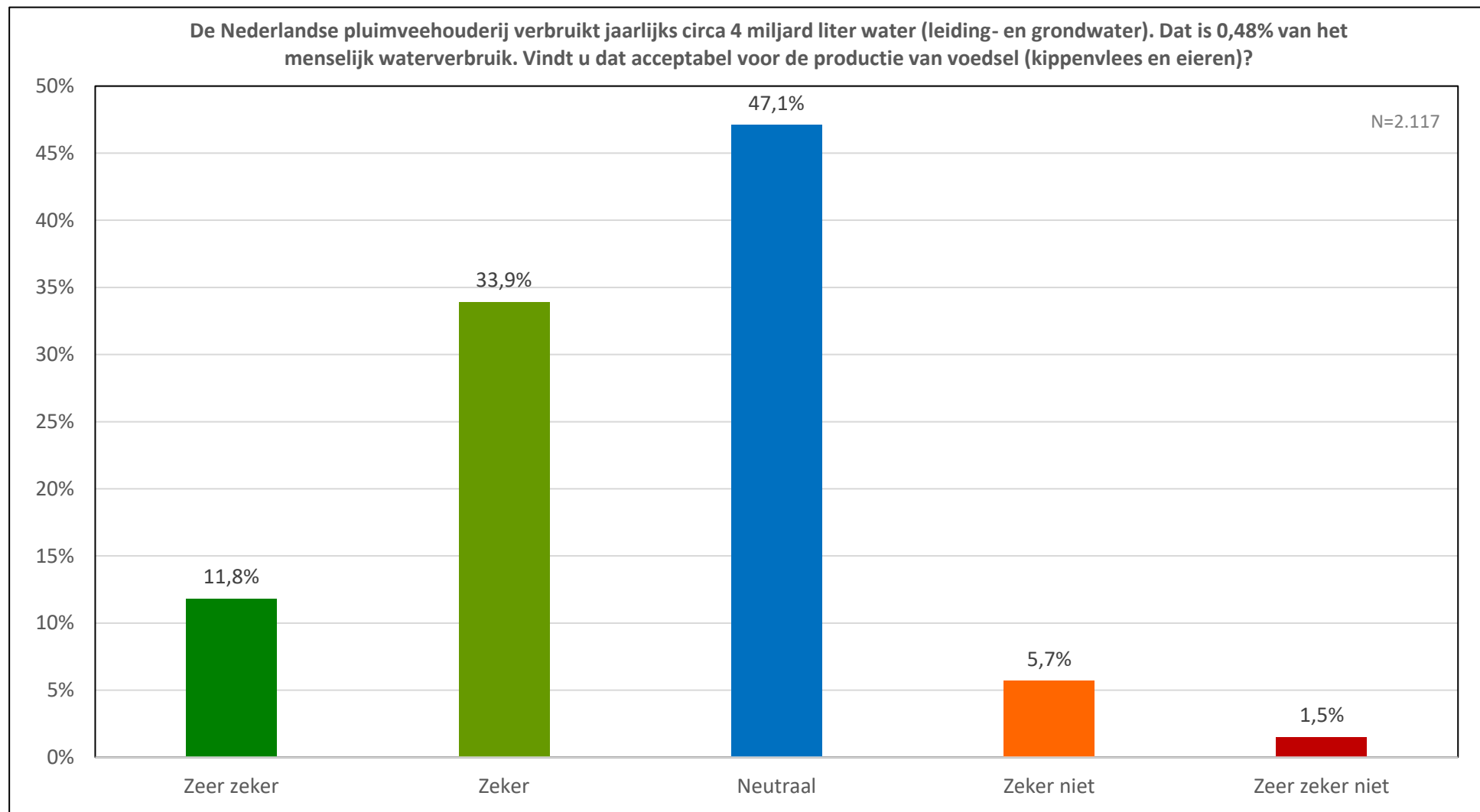




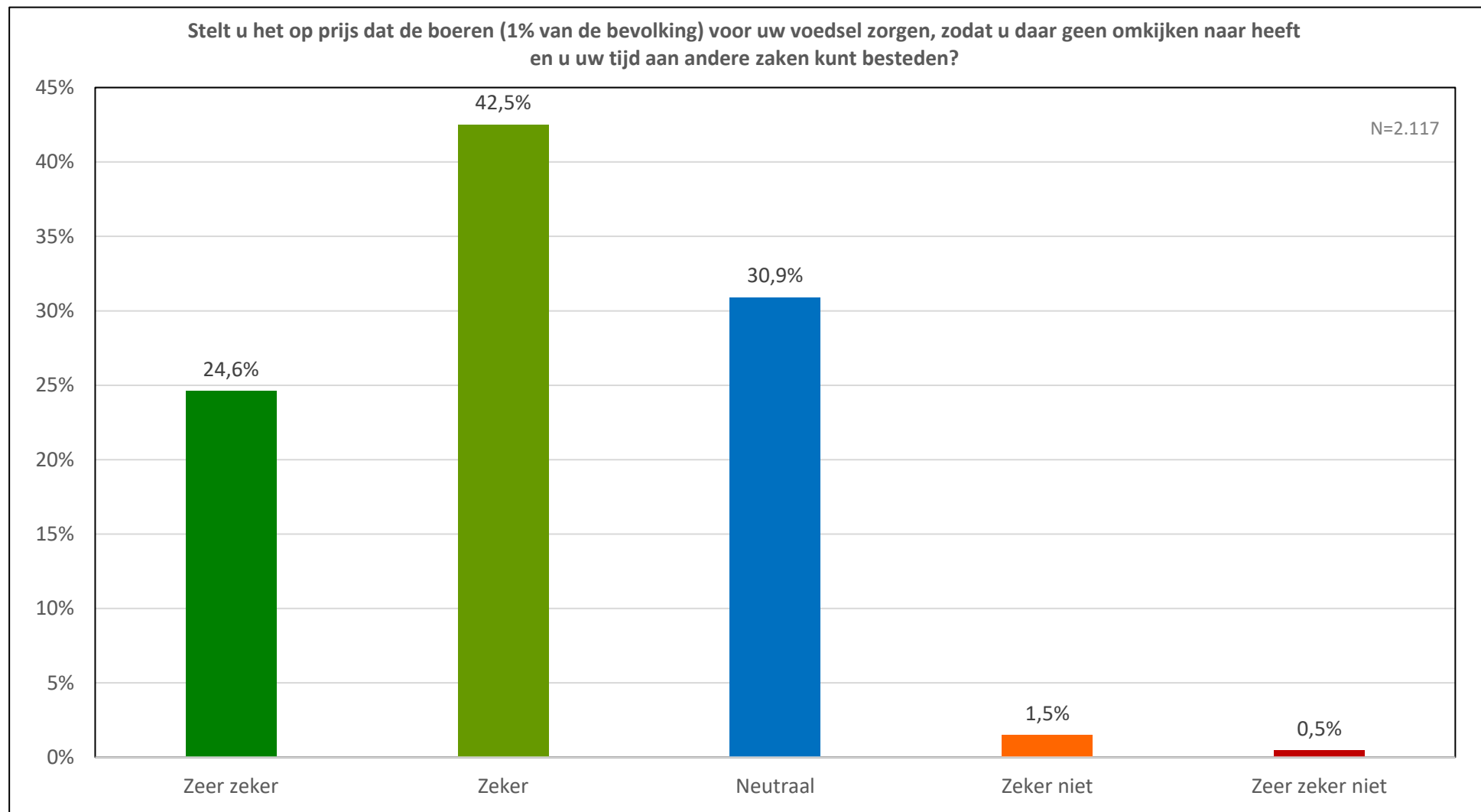
## Kip en maatschappij



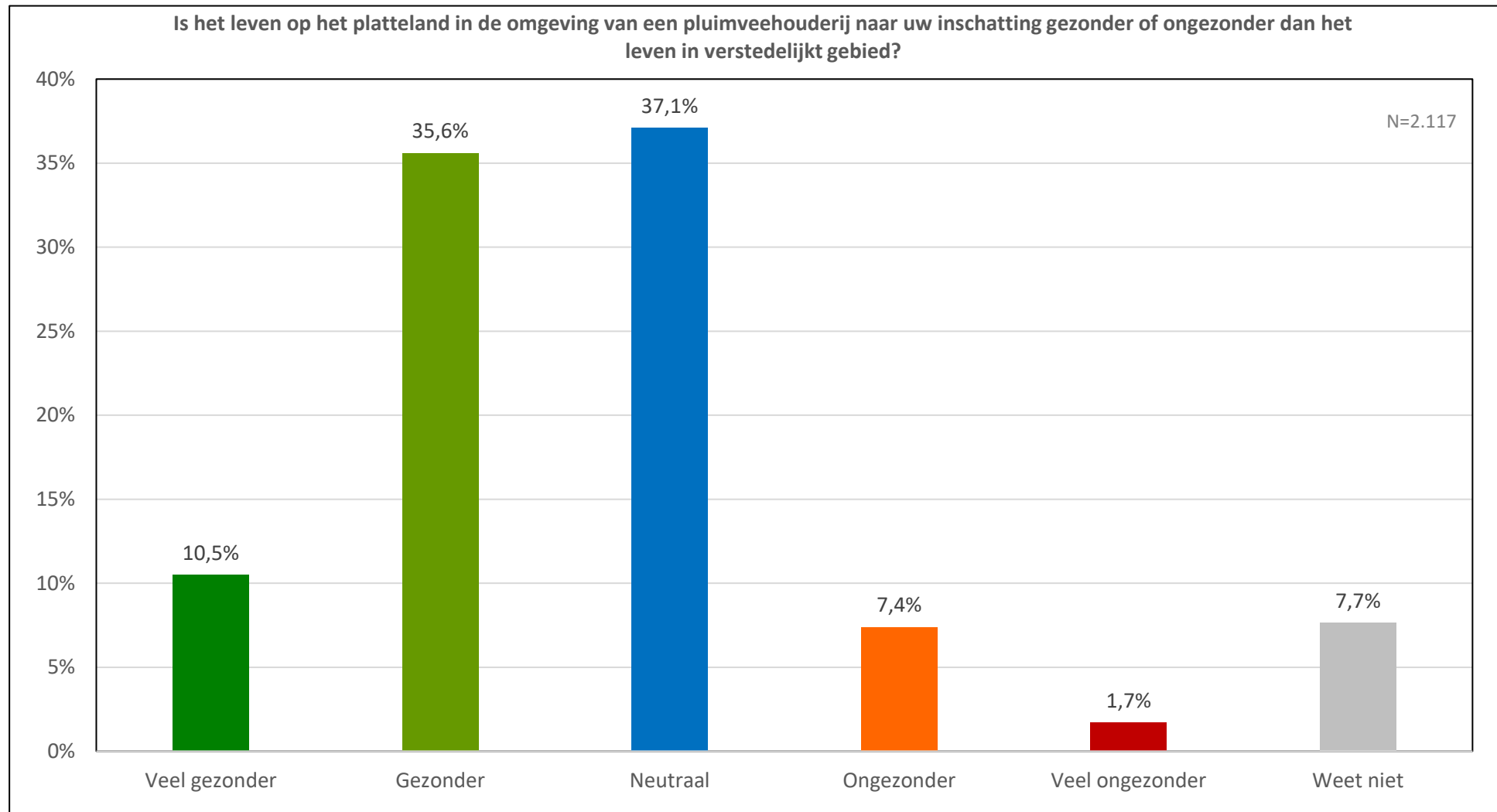
## Kip en maatschappij



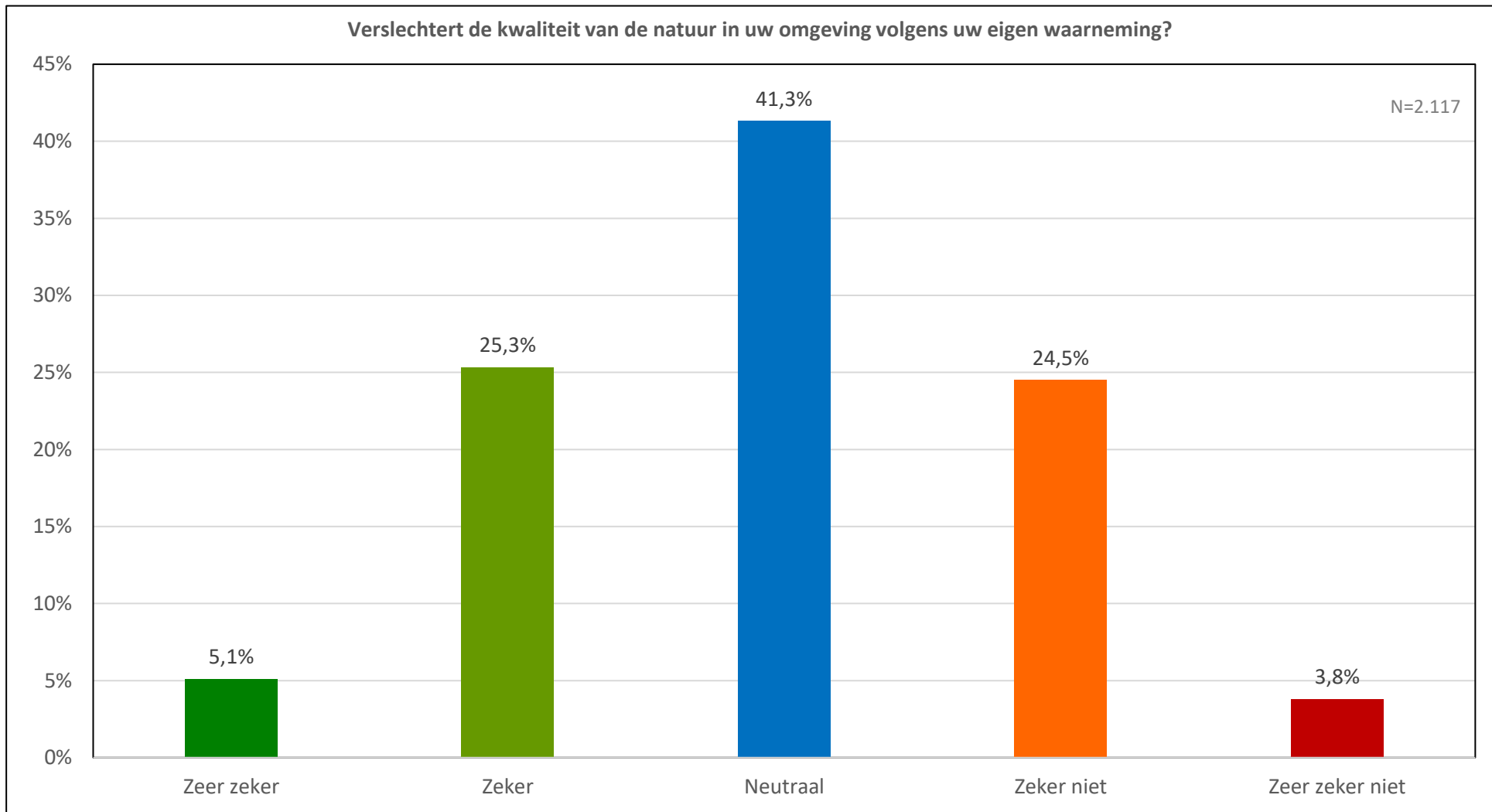
## Kip en maatschappij



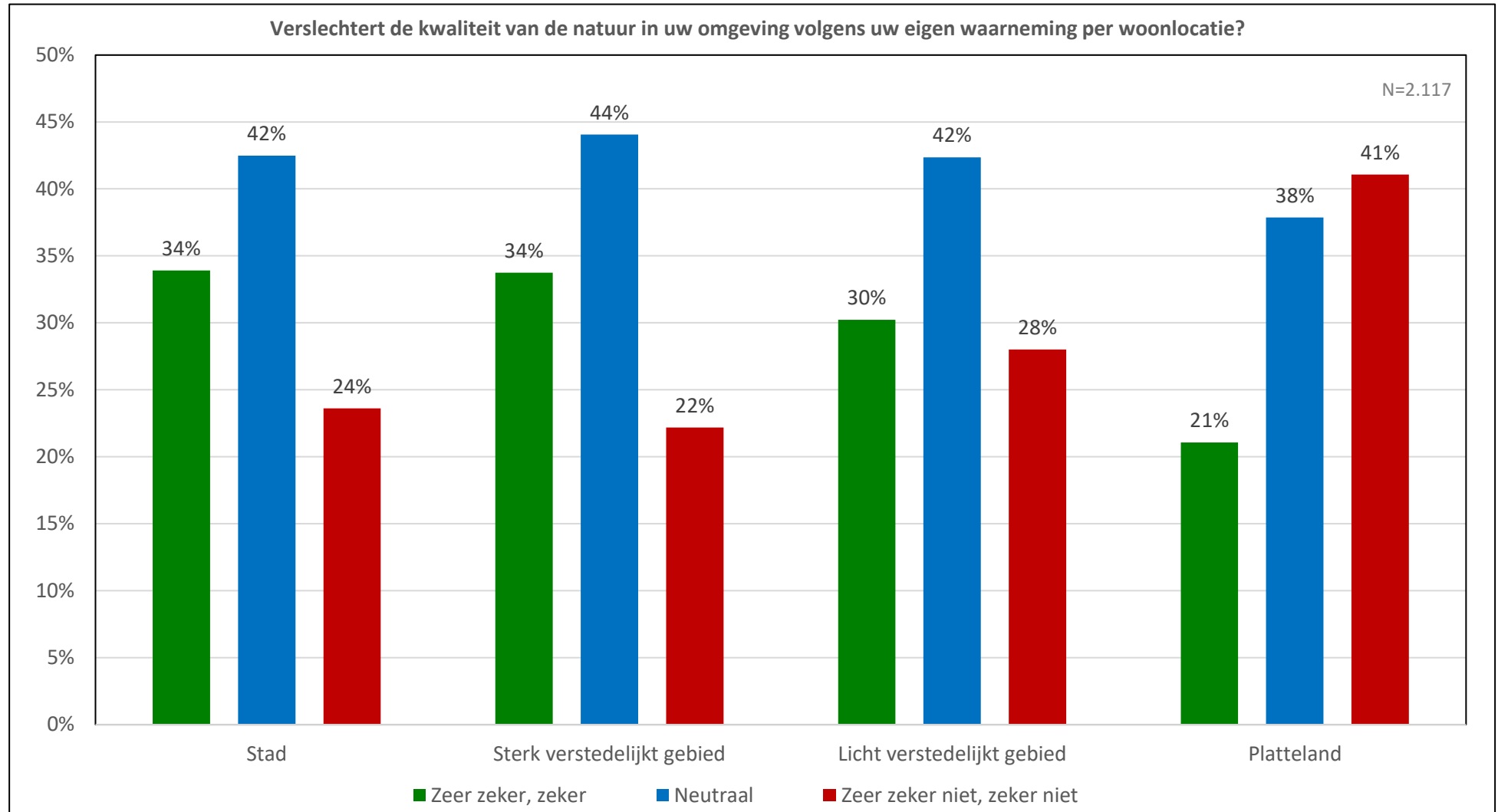
## Kip en maatschappij



## Kip en maatschappij

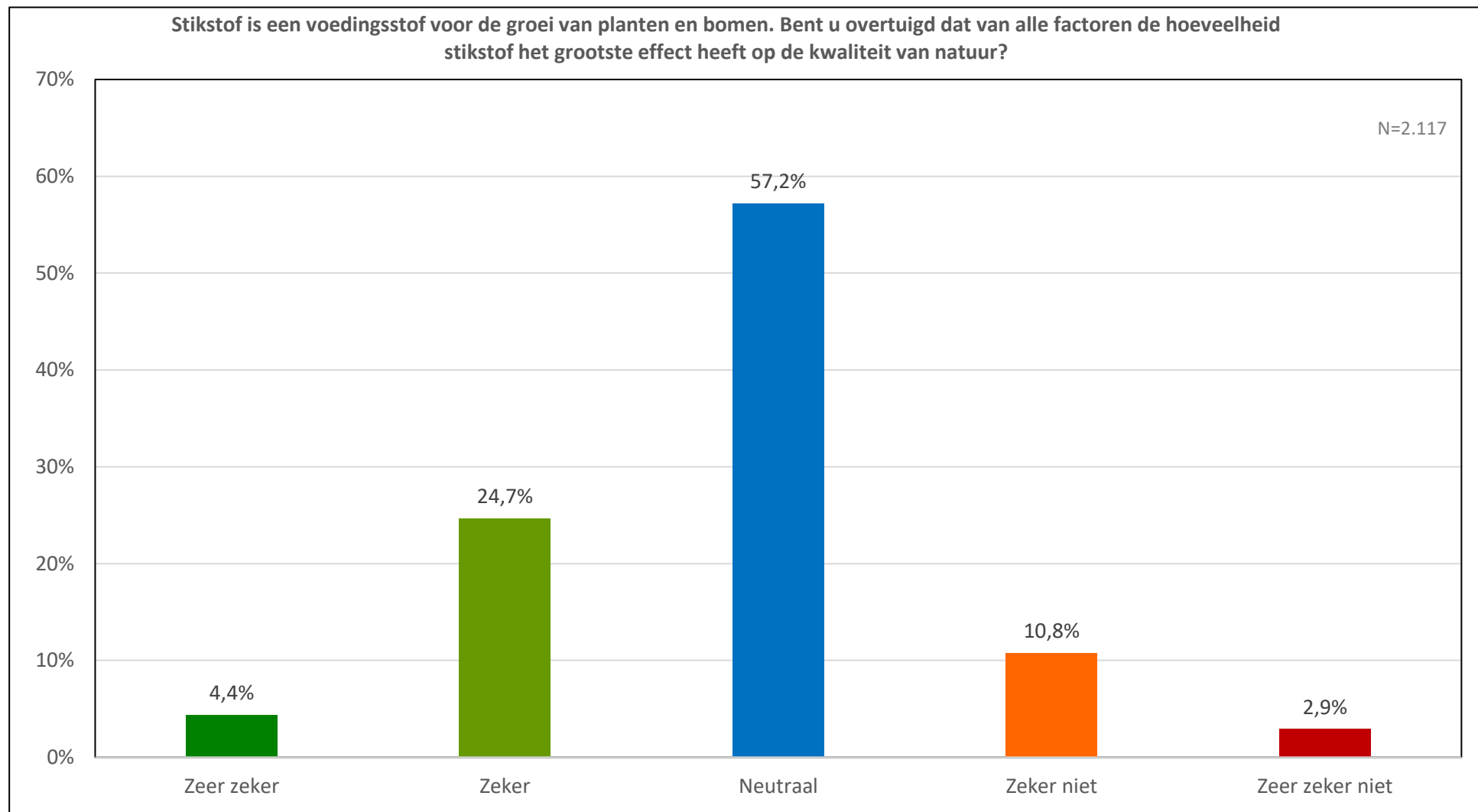


## Kip en maatschappij



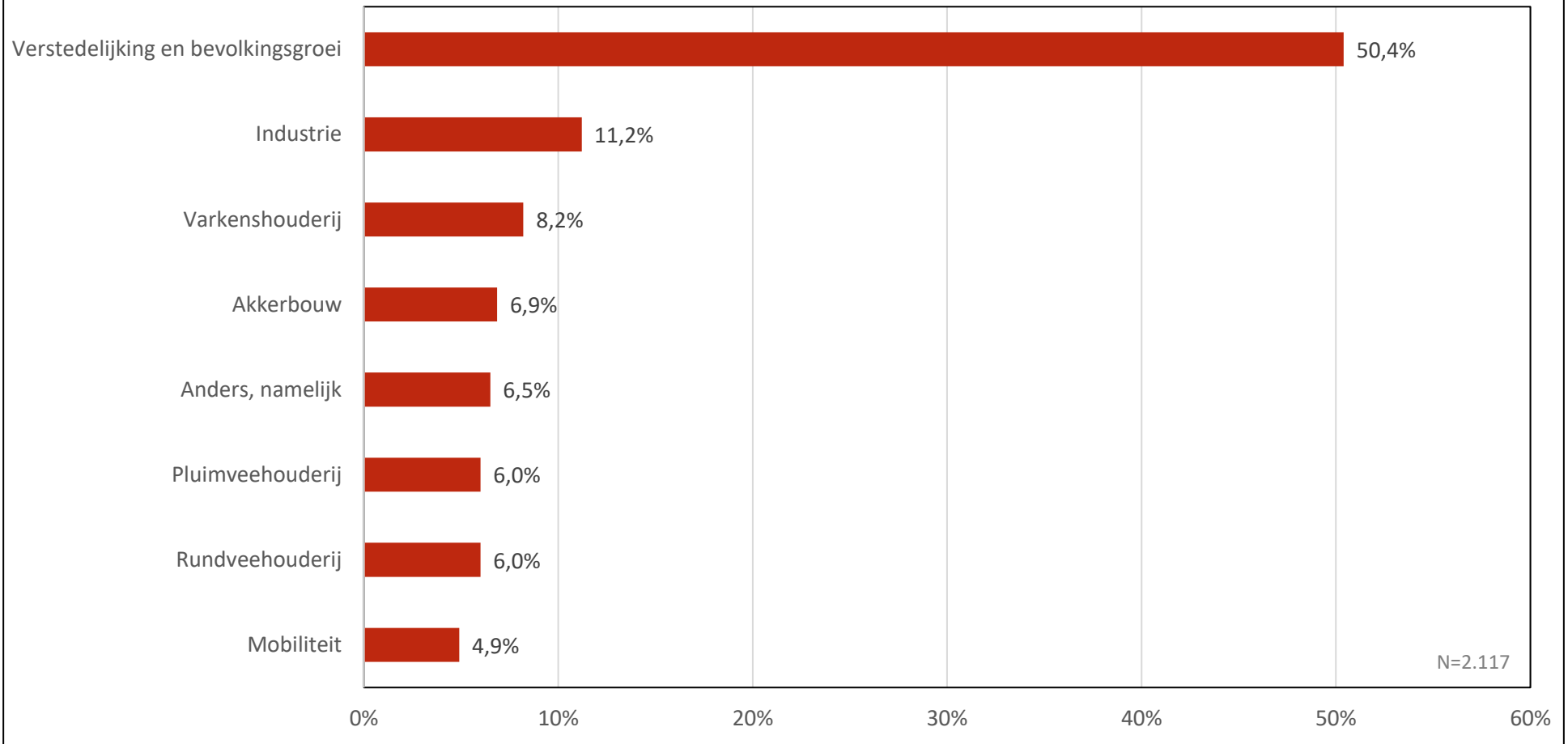


## Kip en maatschappij



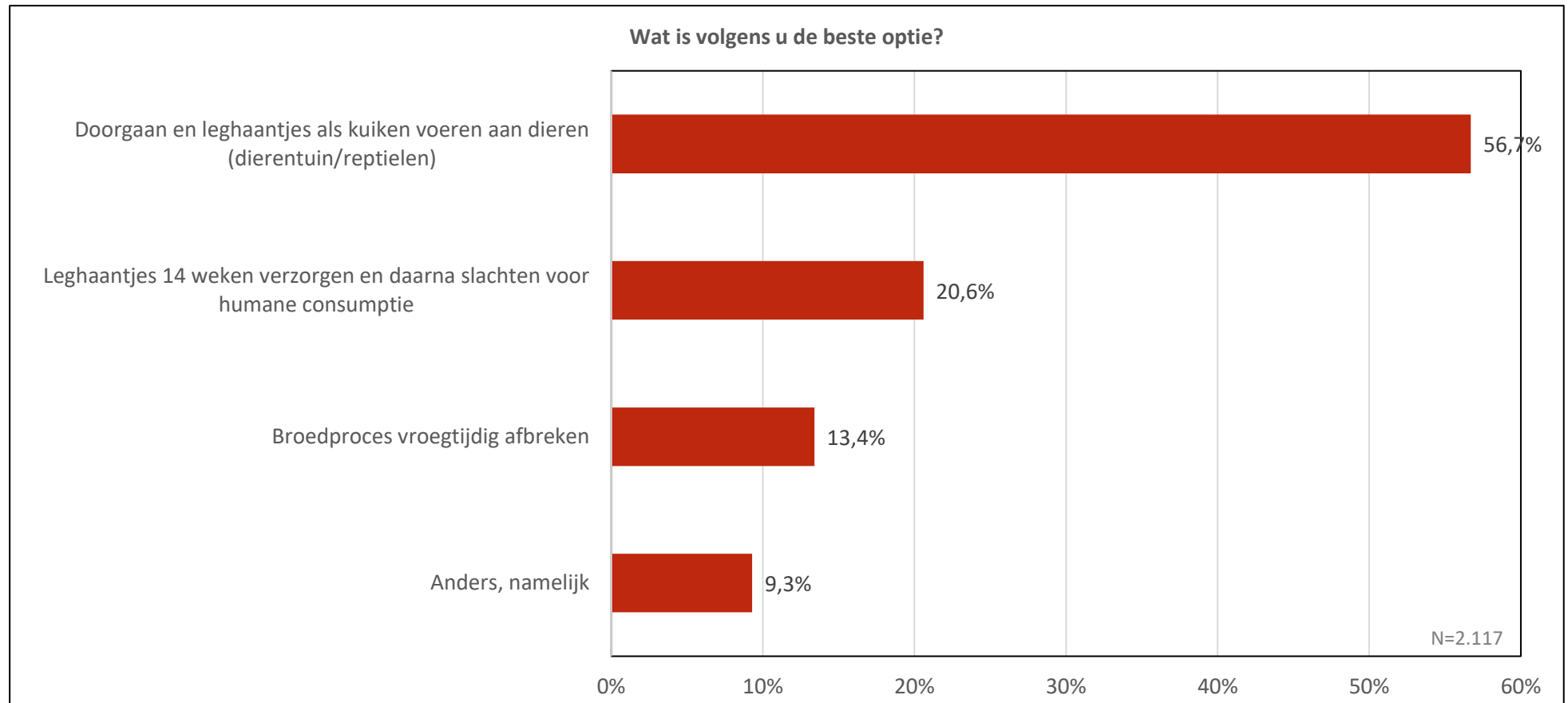
## Kip en maatschappij

Het landbouwareaal neemt al decennia af en het aantal landbouwhuisdieren is al jaren stabiel of krimpt. Daarentegen neemt de mobiliteit en verstedelijking toe alsmede het inwonertal. Welke factor heeft volgens u de grootste invloed op de biodiversiteit in Nederland?



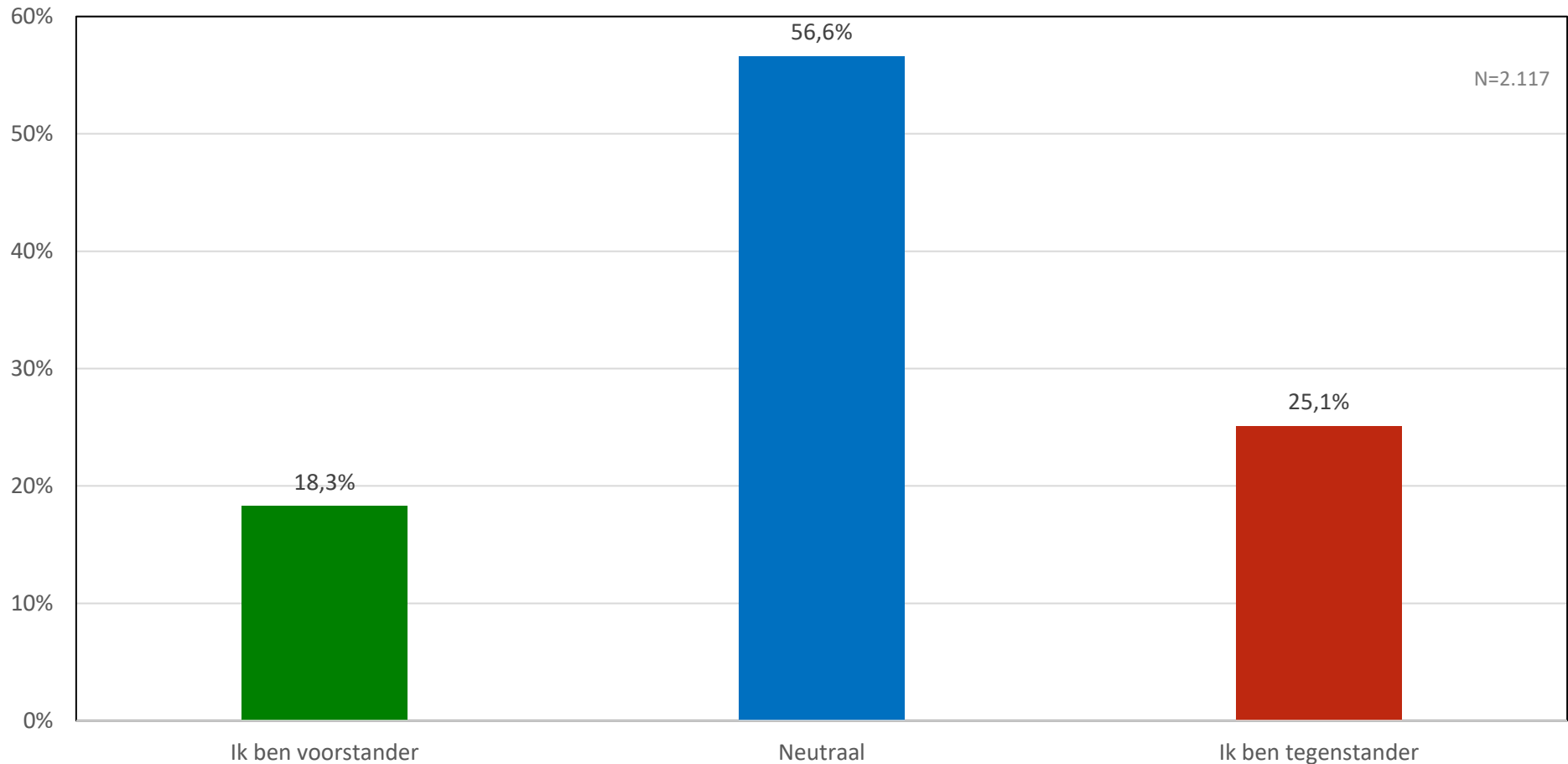
## Kip en maatschappij

Van legkippen worden de leghaantjes tot op heden op de eerste levensdag gedood en gebruikt voor voeden van dieren in de dierentuin en reptielen. Onder druk van dierrechtenorganisaties staat dit ter discussie, waardoor deze leghaantjes in de toekomst na 14 weken worden geslacht voor humane consumptie. Dat levert bijzonder weinig vlees op en kost veel grondstoffen, aangezien de leghaantjes de genetische aanleg missen om vlees aan te zetten. Het alternatief is om het broedproces voor de leghaantjes vroegtijdig af te breken (abortus). Beide scenario's gaan de pluimveesector circa 100 miljoen per jaar kosten.

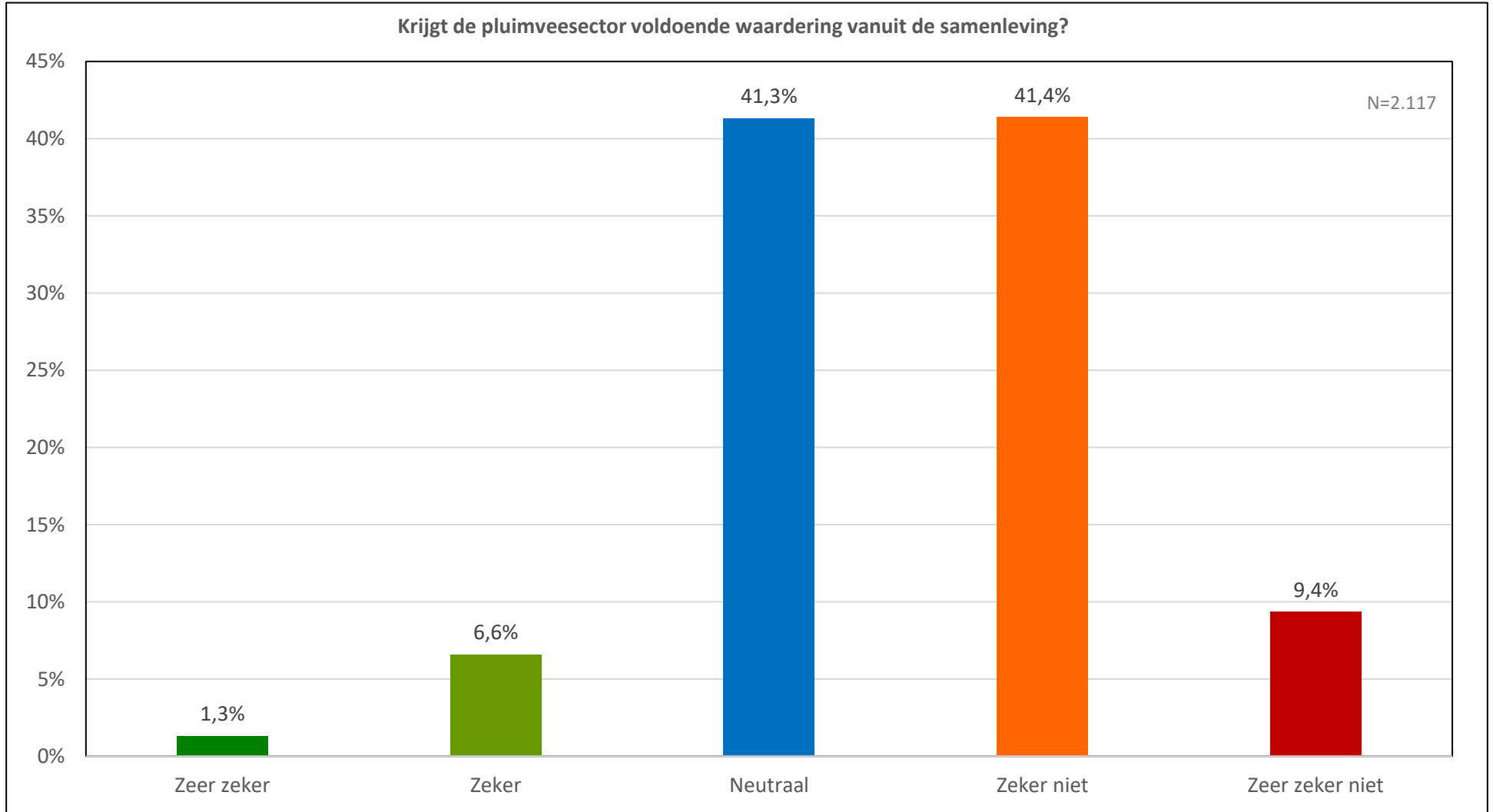


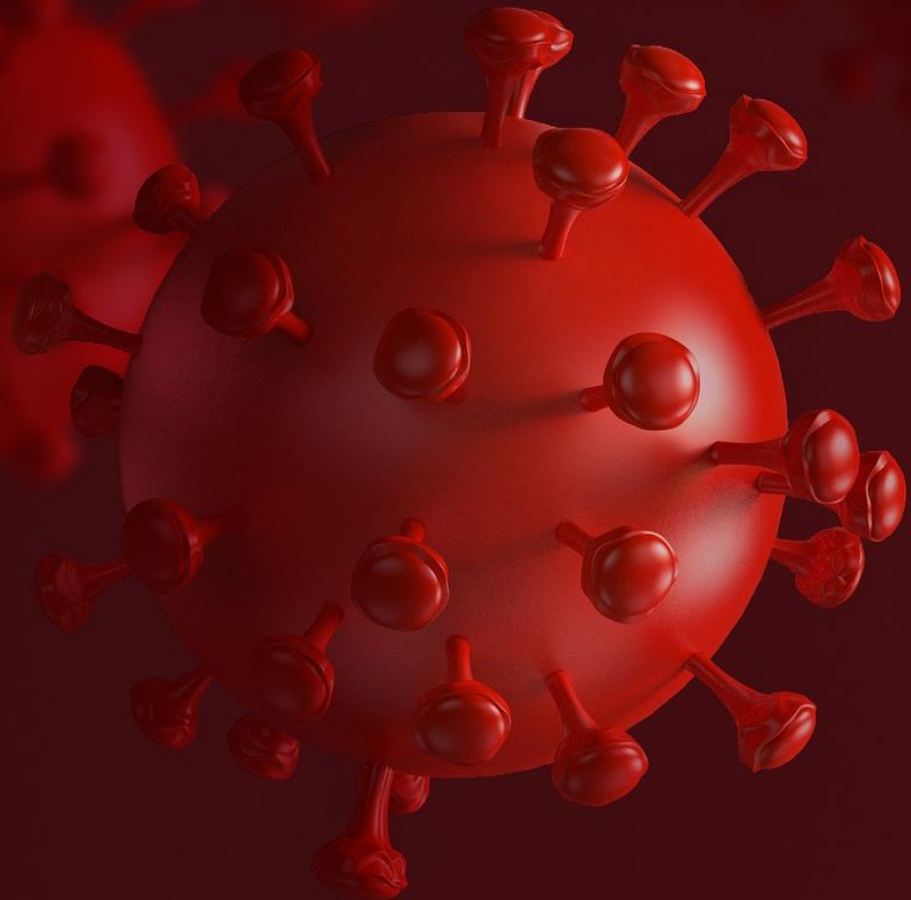
## Kip en maatschappij

Pluimveehouders met ouerdieren (ouerdieren zorgen voor nakomelingen/kuikens) hanteren het voedingsadvies van de leverancier van de dieren, met een dagrantsoen voor de hanen en hennen om ze in optimale conditie te houden. Conform advies hebben deze kippen niet de gehele dag vrijelijk beschikking over voer en water.



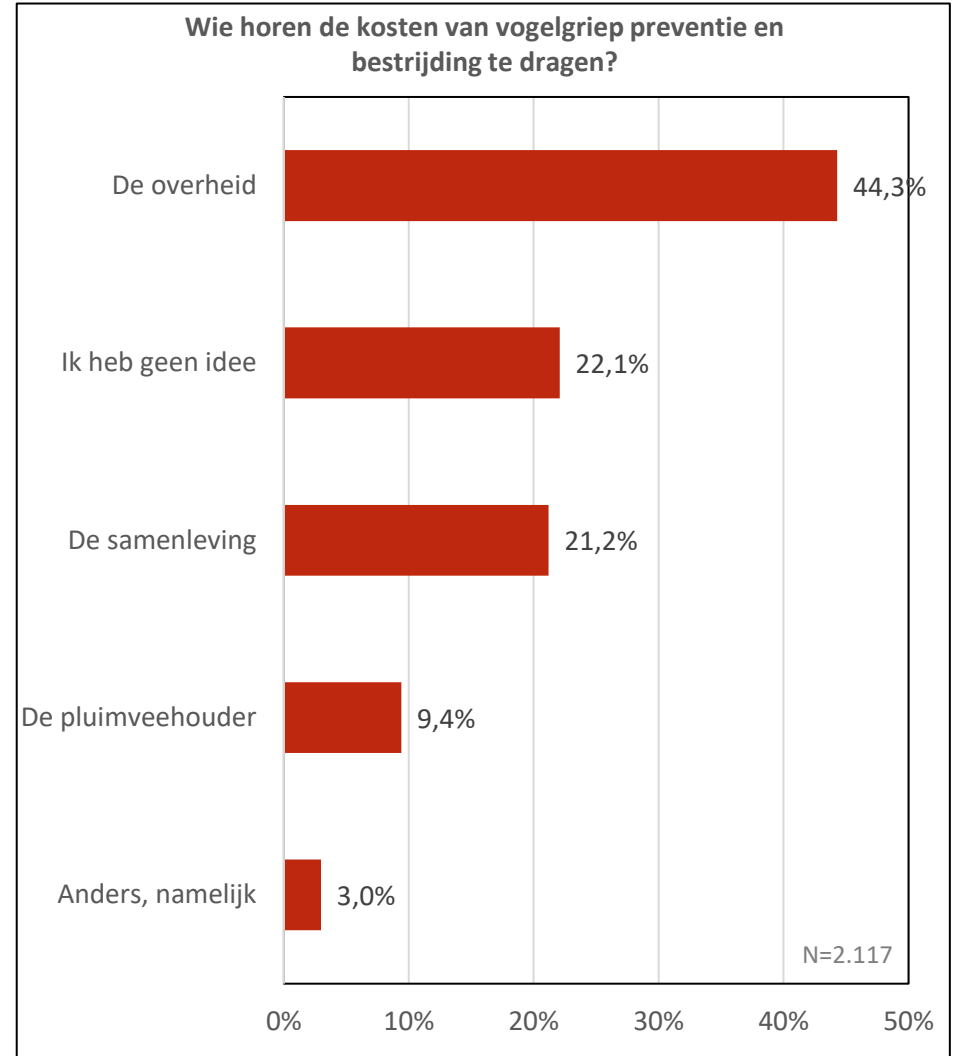
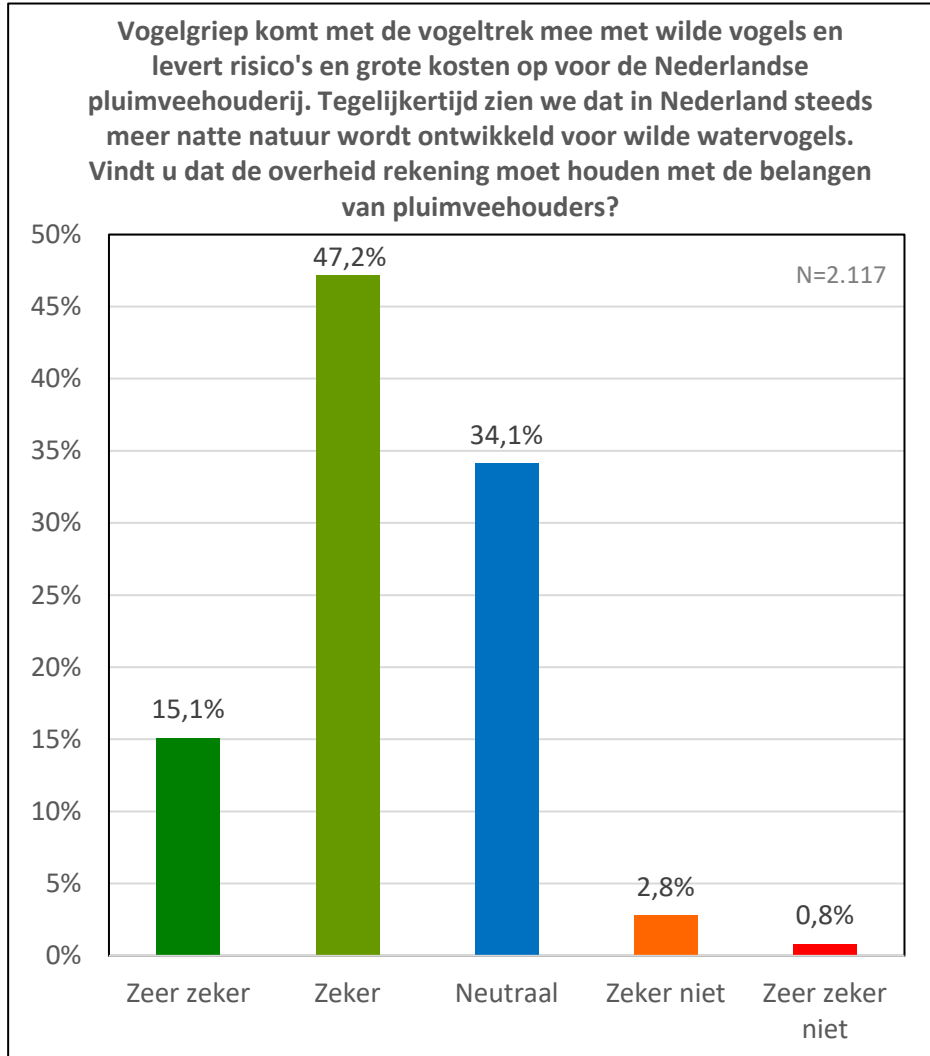
## Kip en maatschappij





## 11. Pandemieën

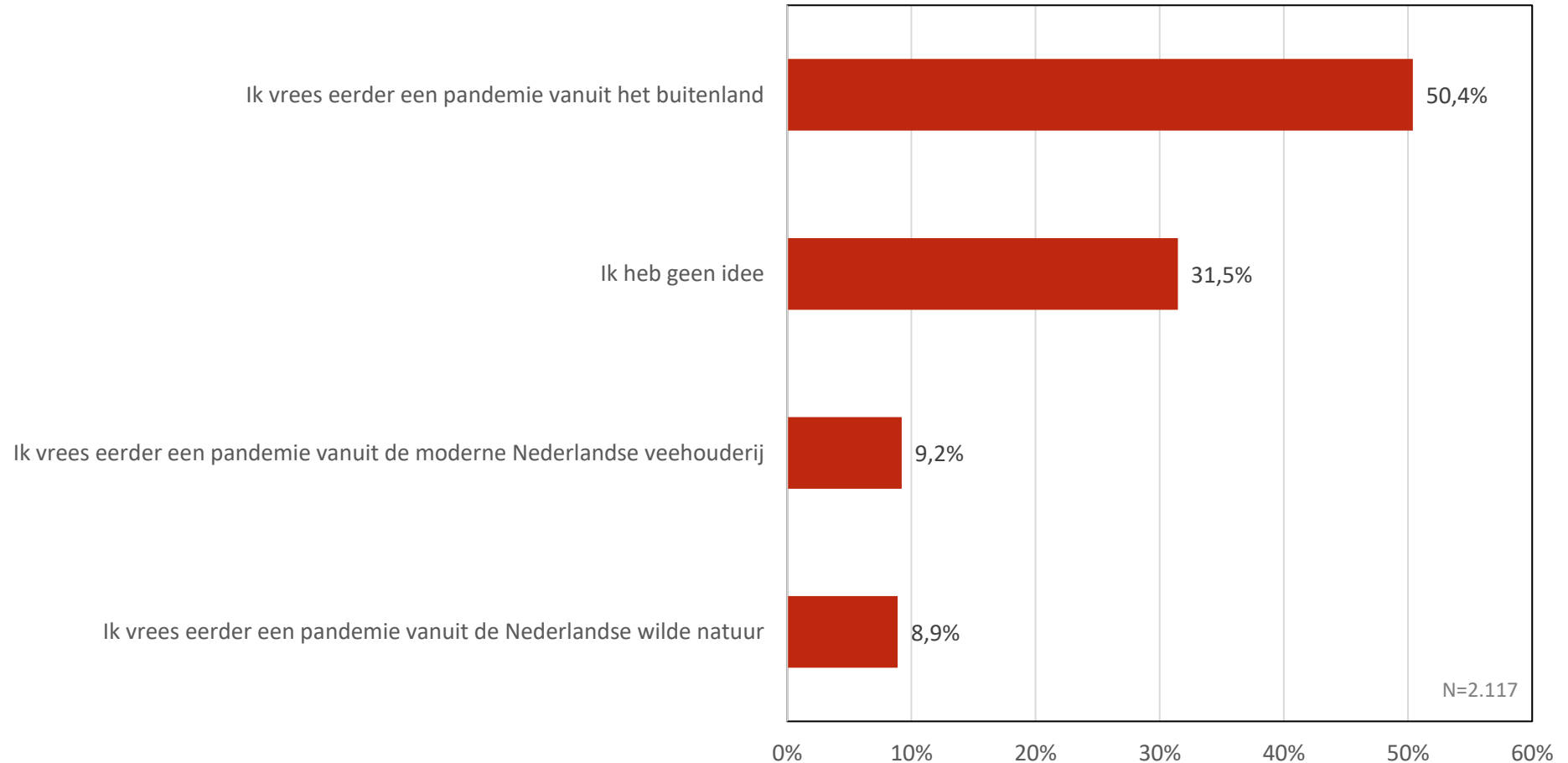
## Pandemieën





## Pandemieën

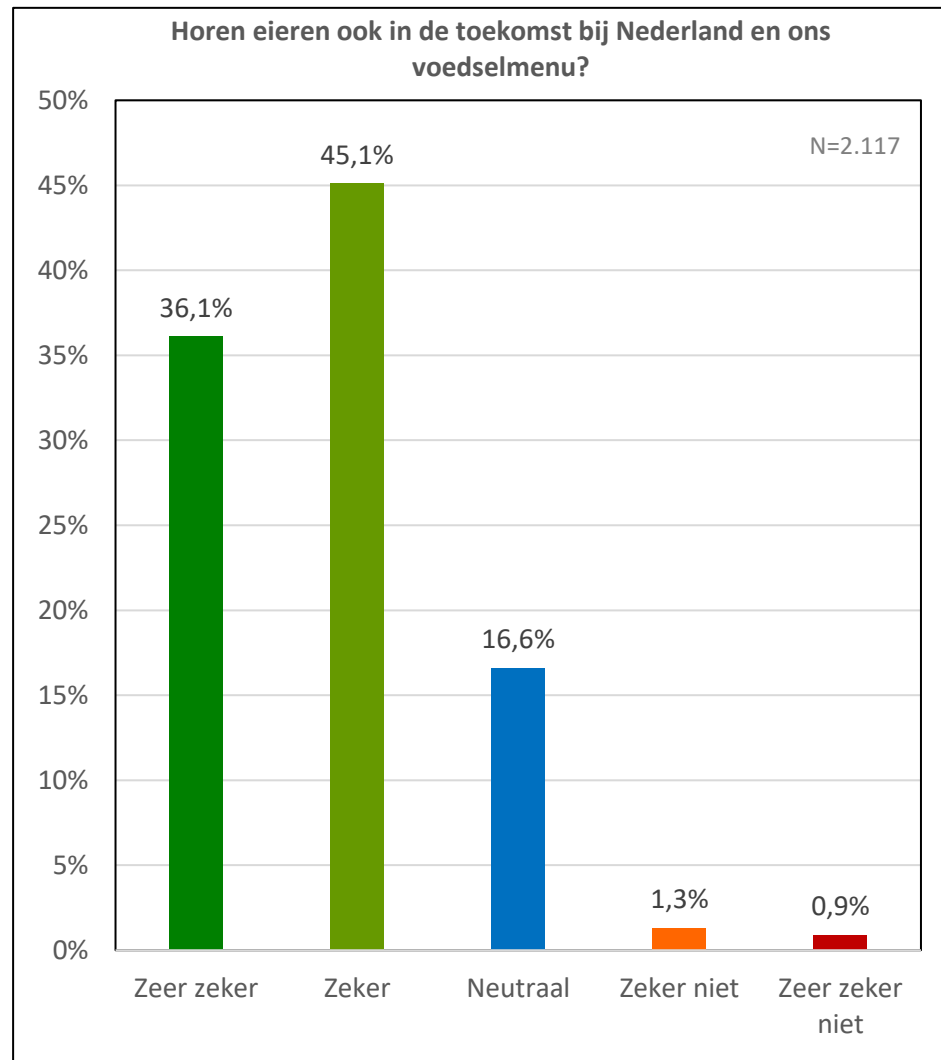
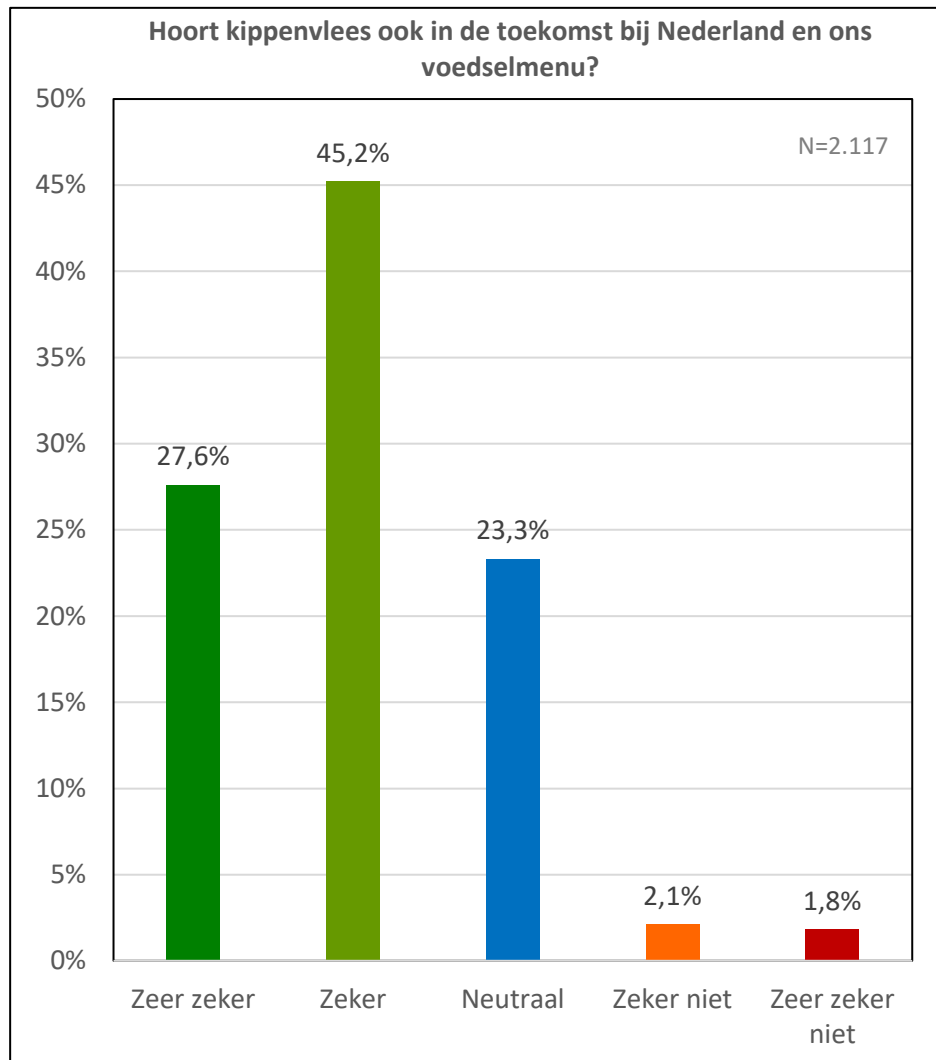
Sinds de oudheid leven mens en landbouwhuisdieren samen. De moderne veehouderij wordt gekenmerkt door hoog ontwikkelde diergezondheidszorg met strikte monitoring van virussen en bacteriën. Vreest u eerder een pandemie veroorzaakt door de veehouderij of vanuit de wilde natuur (net als Covid19)?



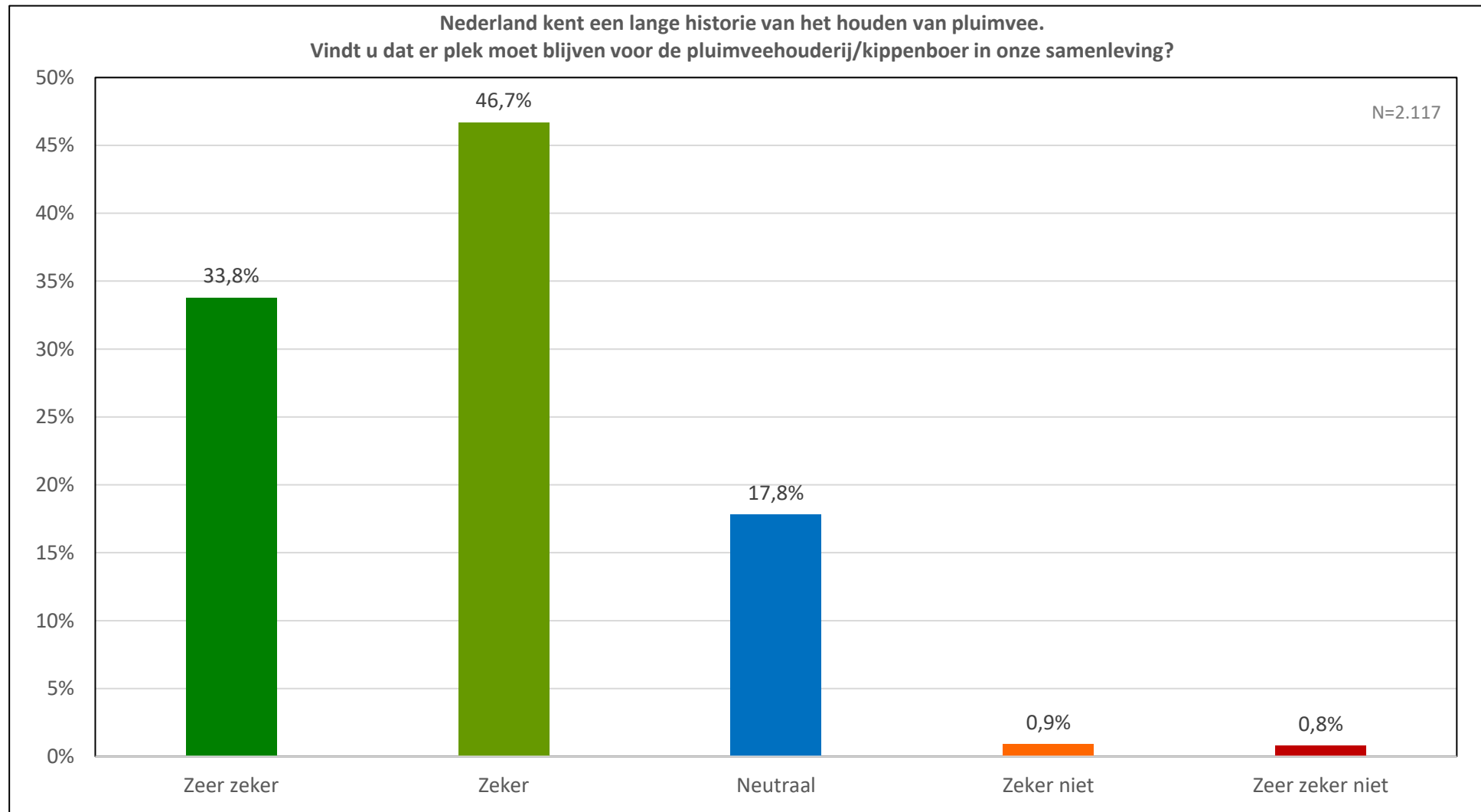


## 12. De toekomst

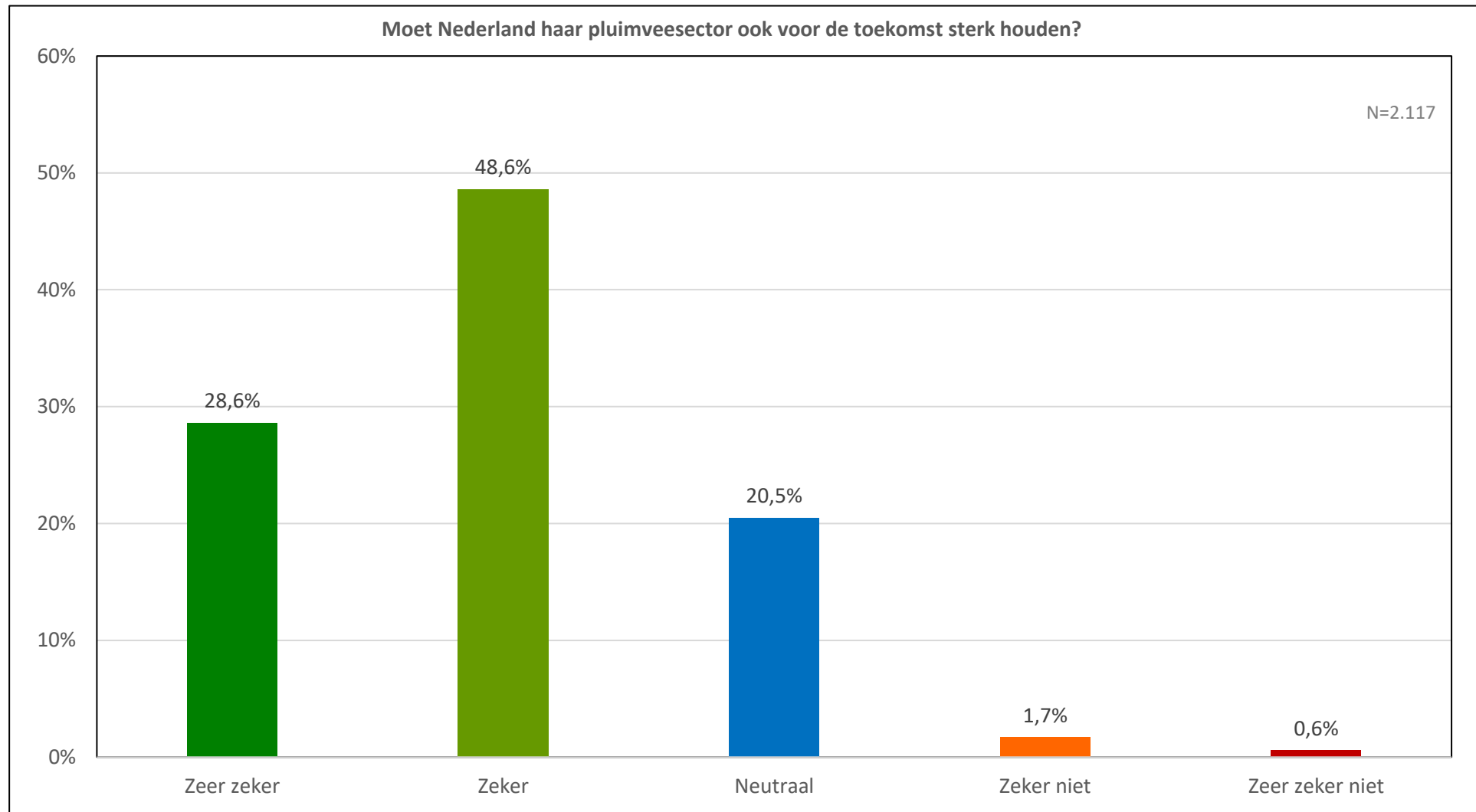
## De toekomst



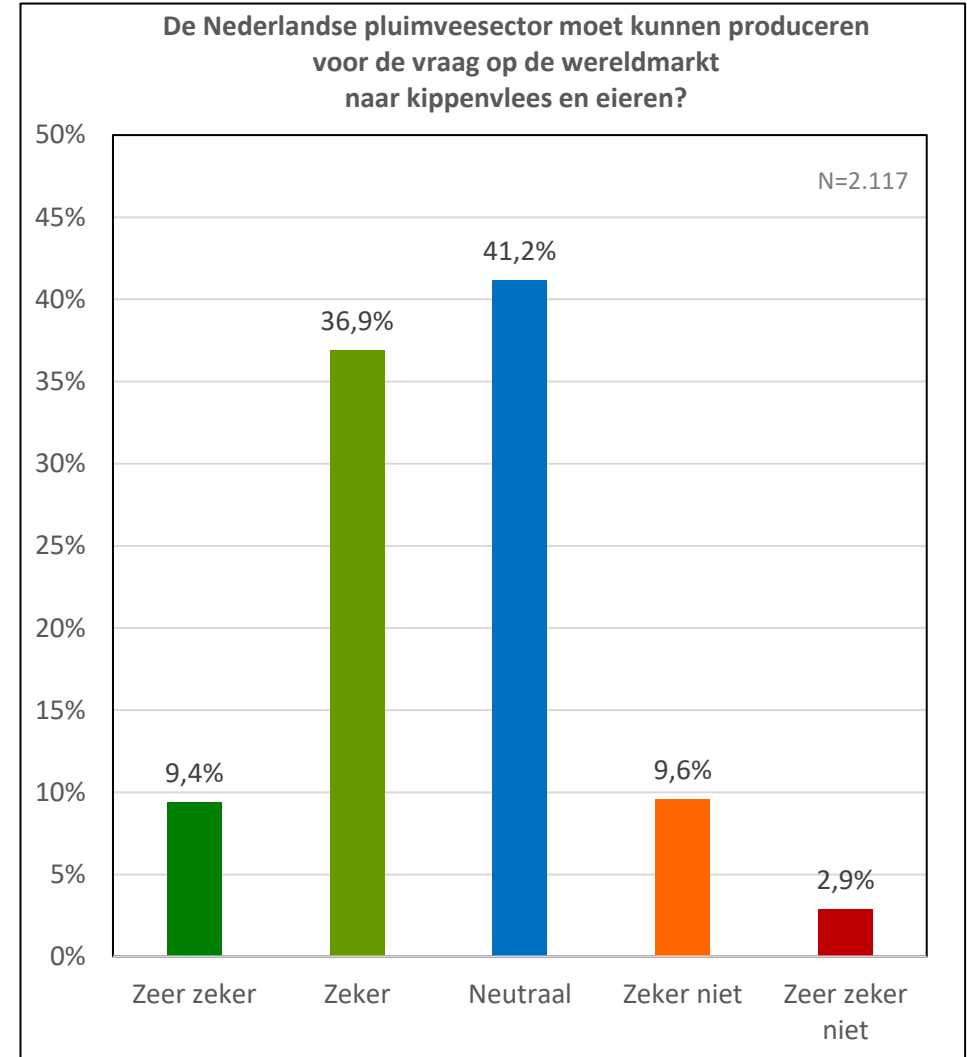
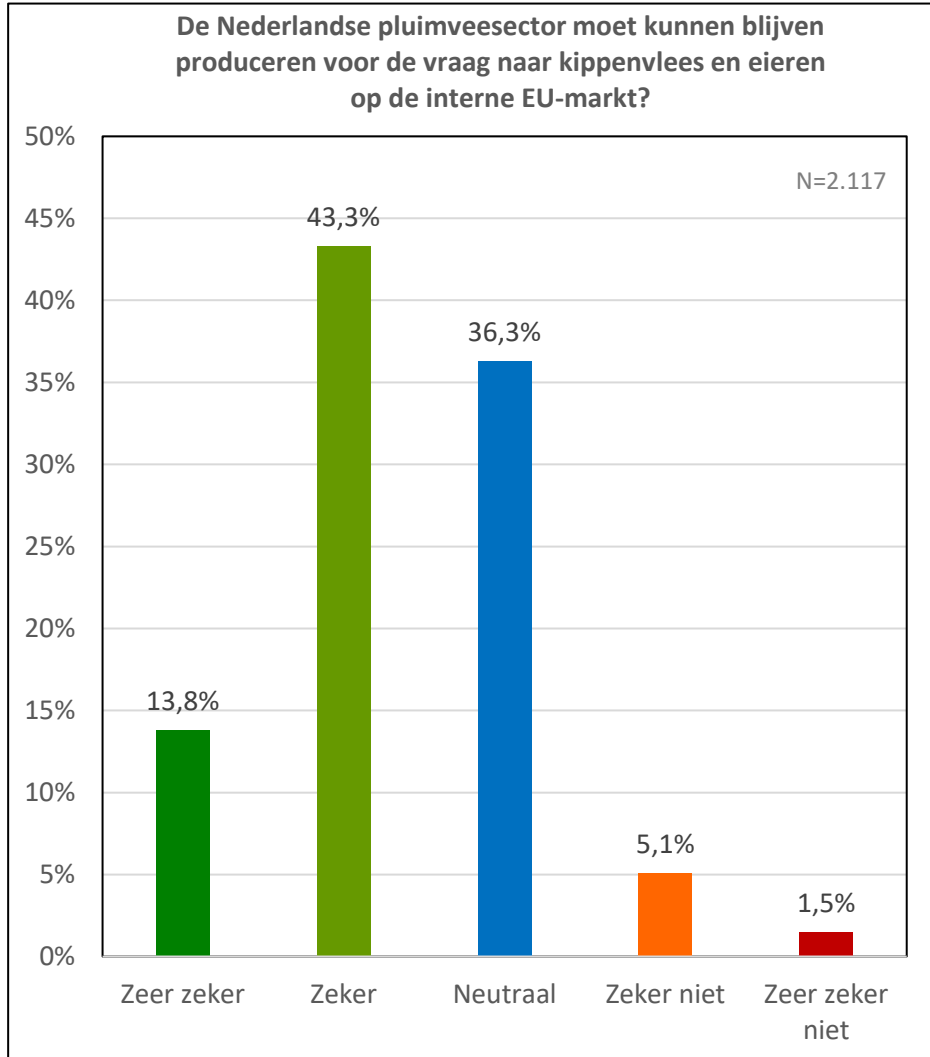
## De toekomst



## De toekomst



## De toekomst





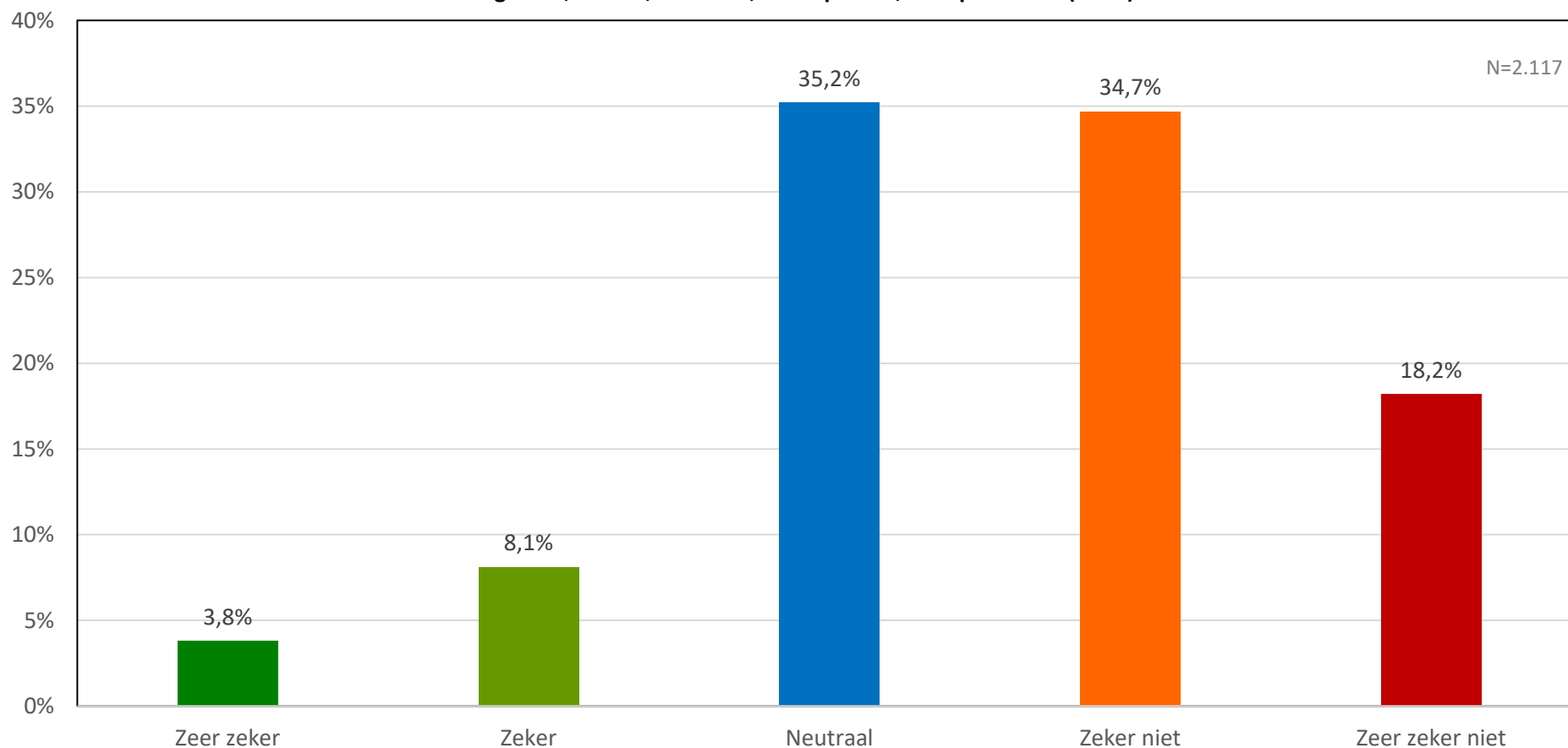


## 13. De rol van de overheid en de politiek

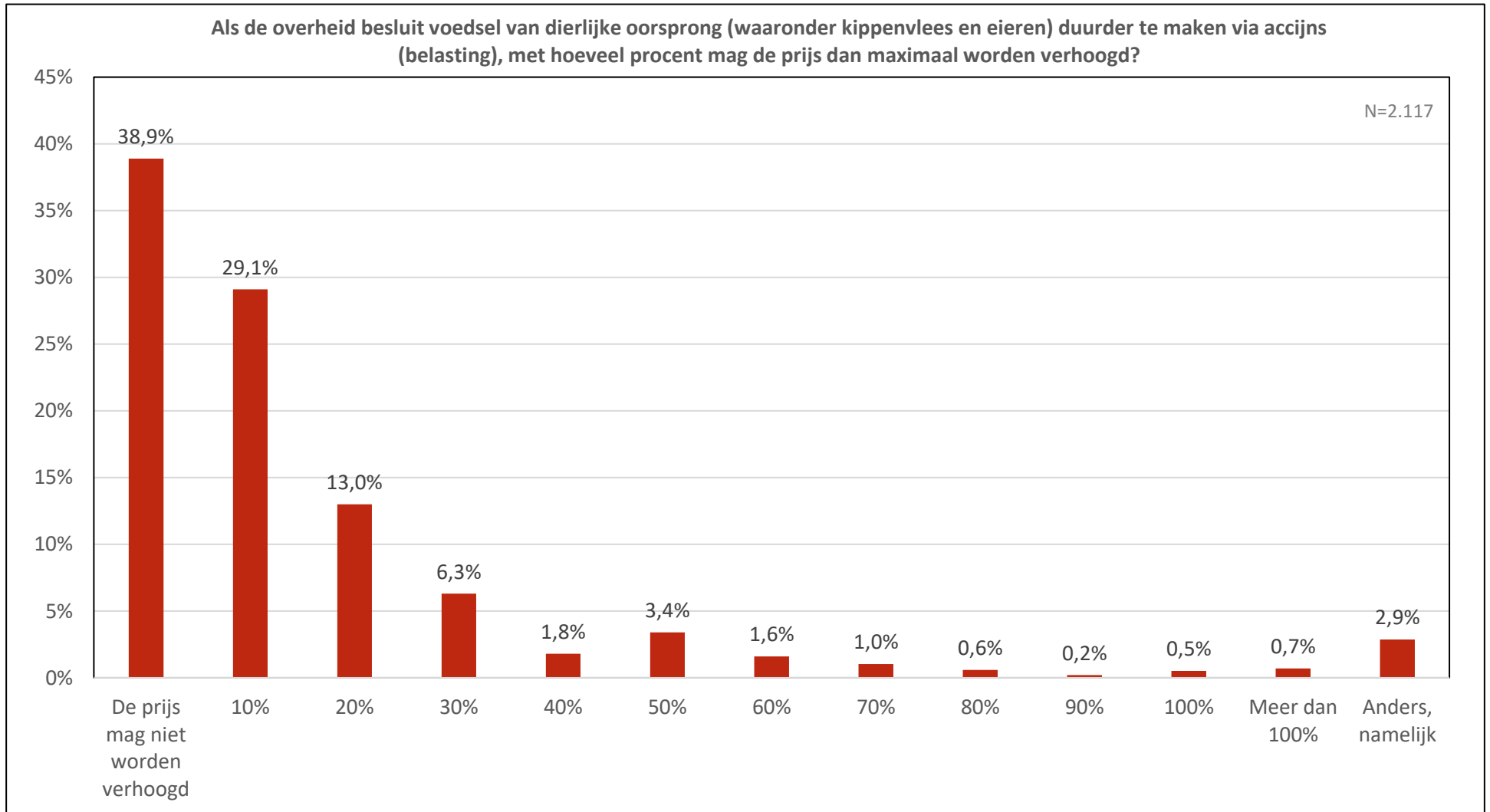


## De rol van de overheid en de politiek

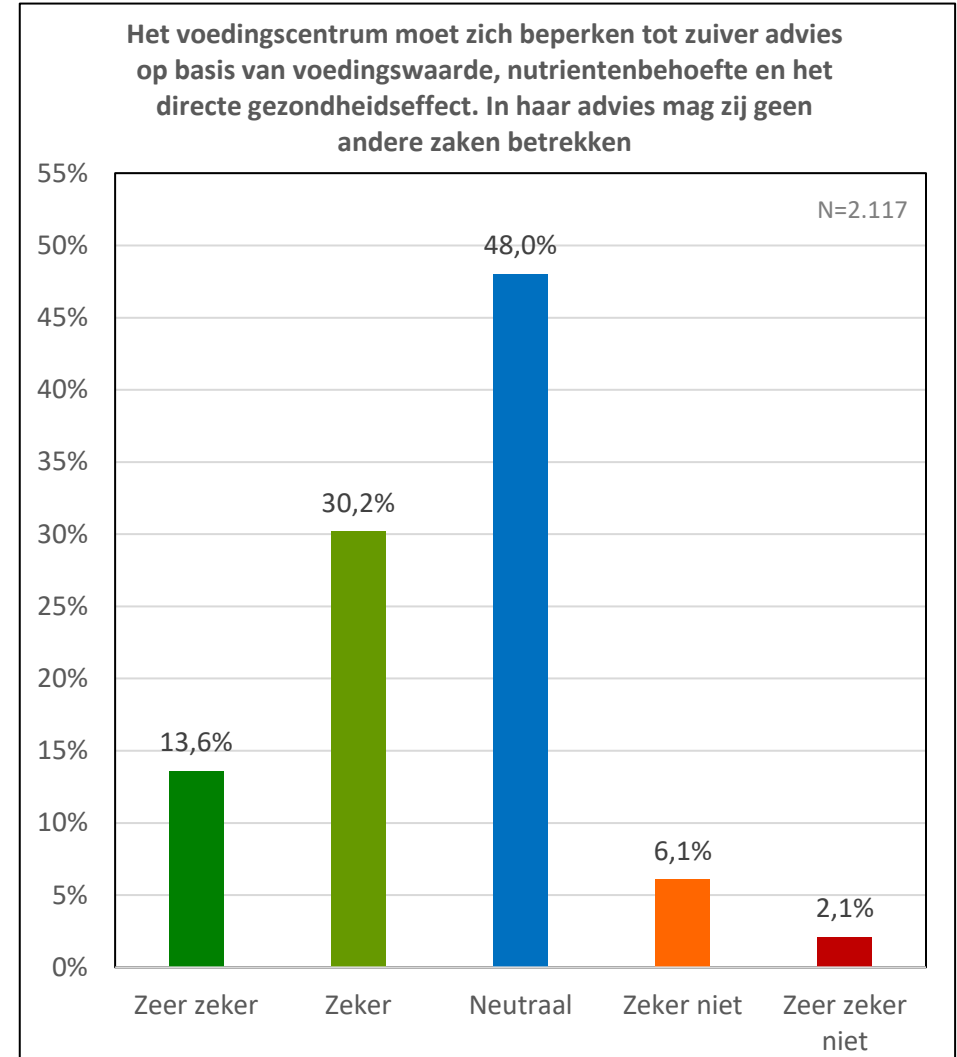
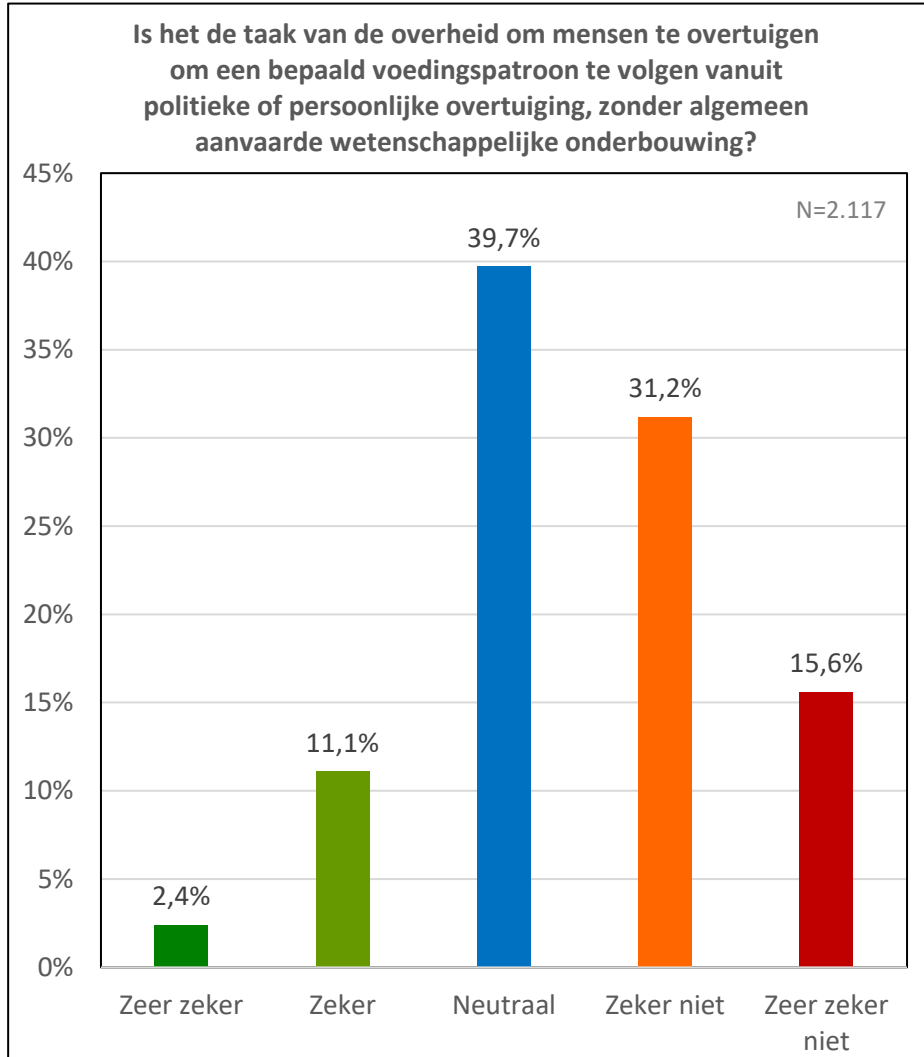
De politiek en natuurbeschermingsorganisaties streven naar het uitbreiden van de oppervlakte natuur. Inmiddels zijn honderdduizenden hectares landbouwgrond omgezet naar natuur en ligt er een agenda om nog minimaal tienduizenden hectares natuur te ontwikkelen. Vindt u dat boerenbedrijven plaats moeten maken voor woningbouw, natuur, industrie, zonneparken, windparken en (lucht)verkeer?



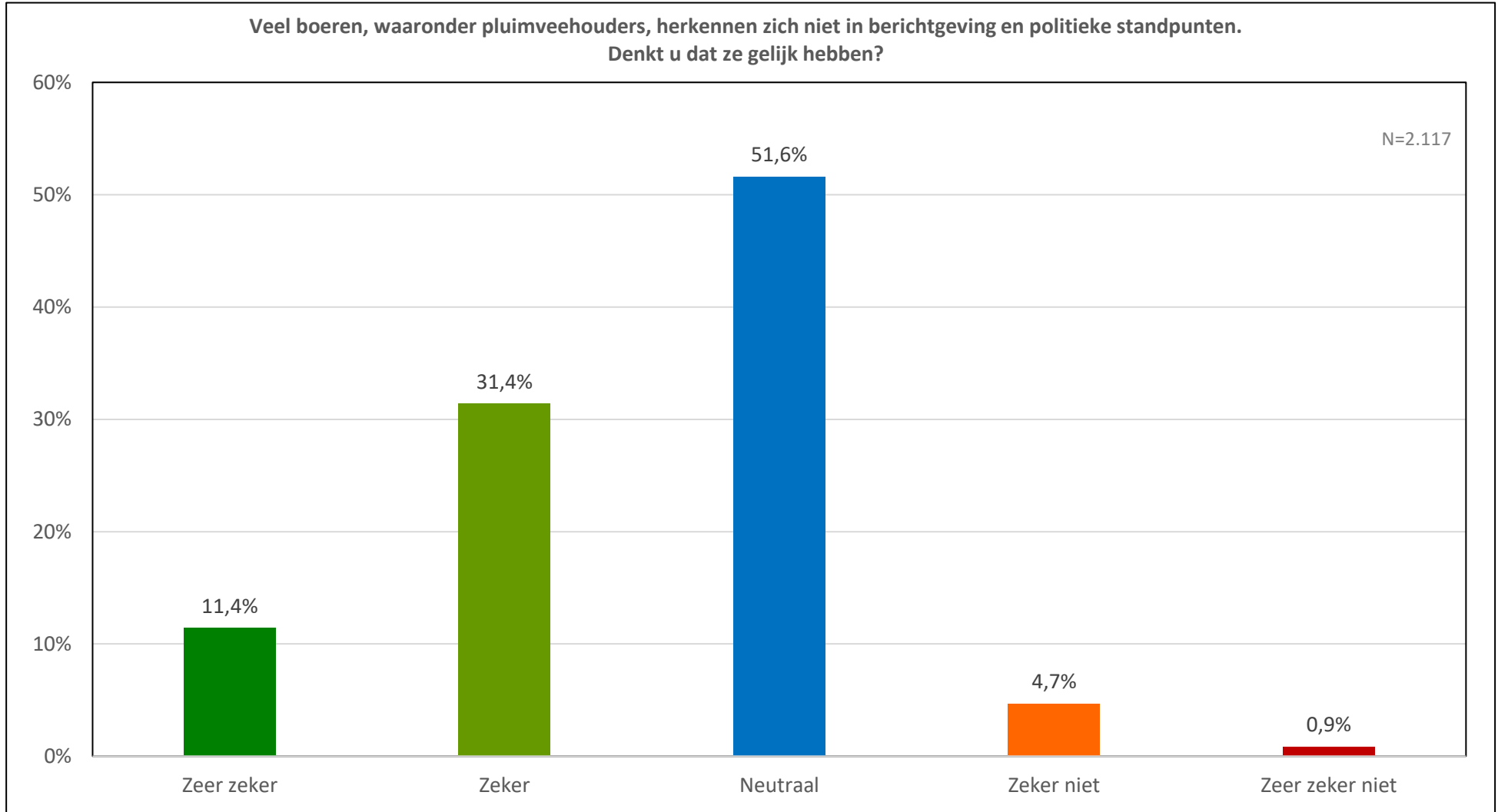
## De rol van de overheid en de politiek



## De rol van de overheid en de politiek



## De rol van de overheid en de politiek

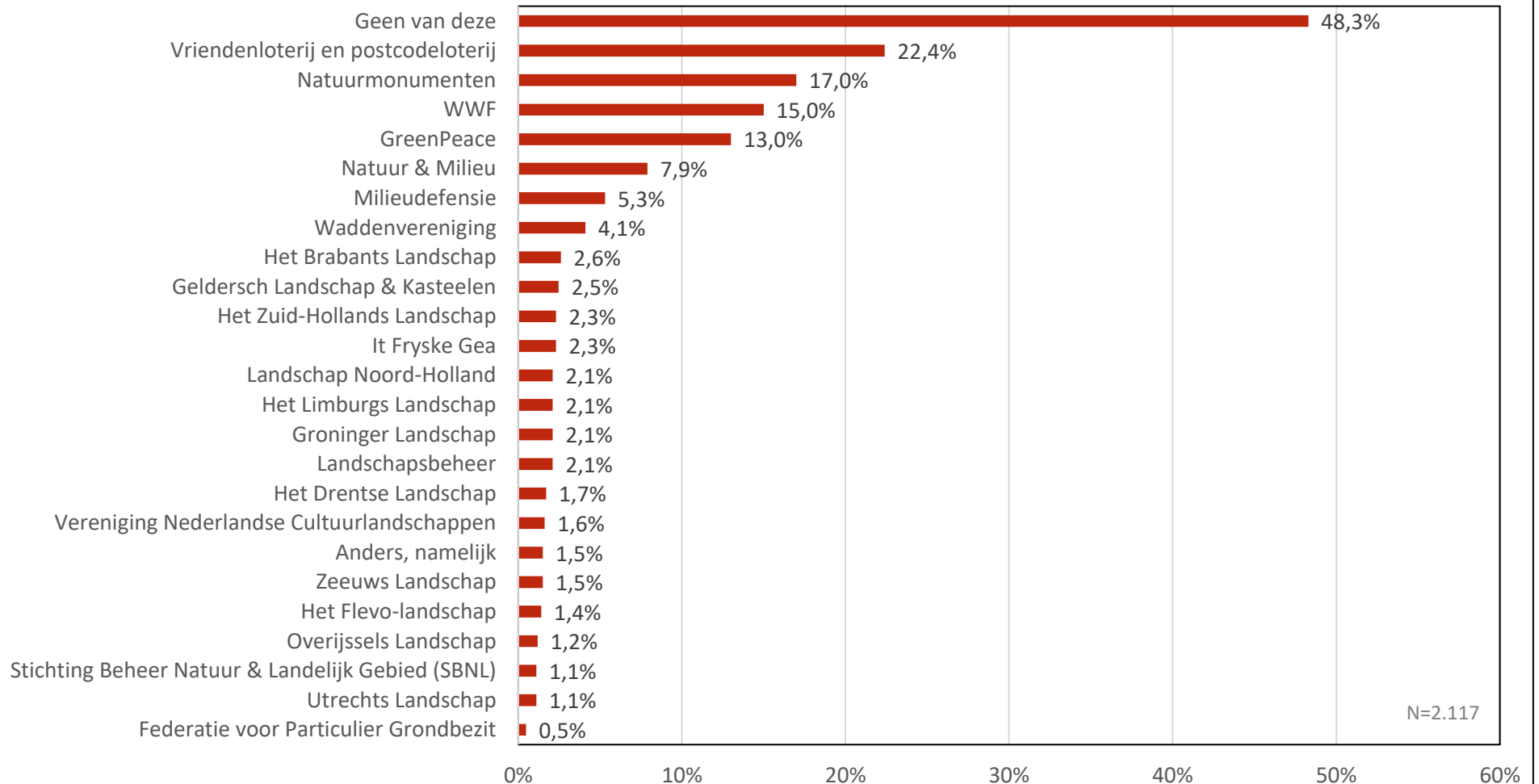




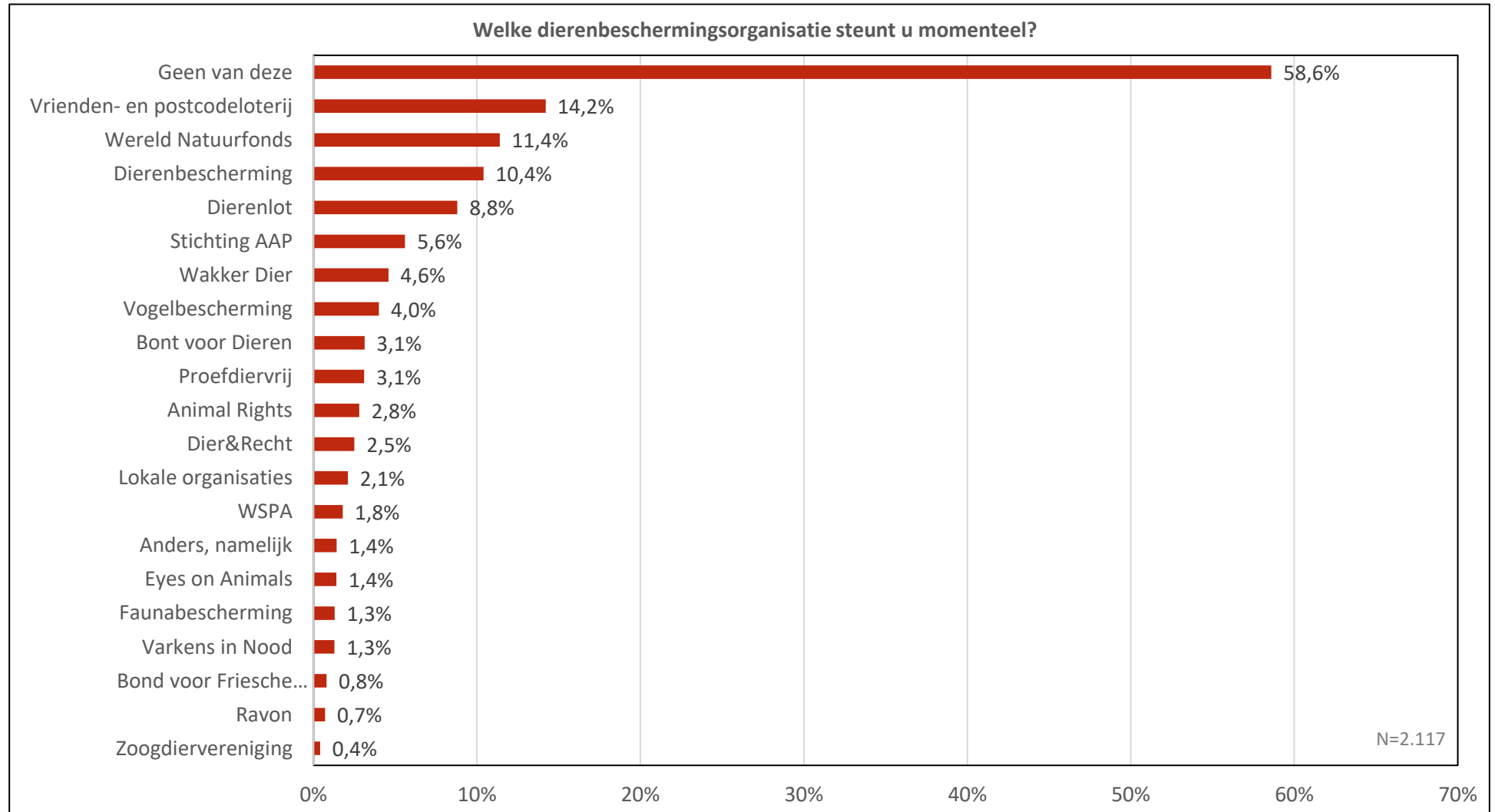
## 14. Natuur- en milieuorganisaties en dierenbeschermingsorganisaties

## Natuur- en milieuorganisaties

Welke natuur- en milieuorganisatie steunt u momenteel?

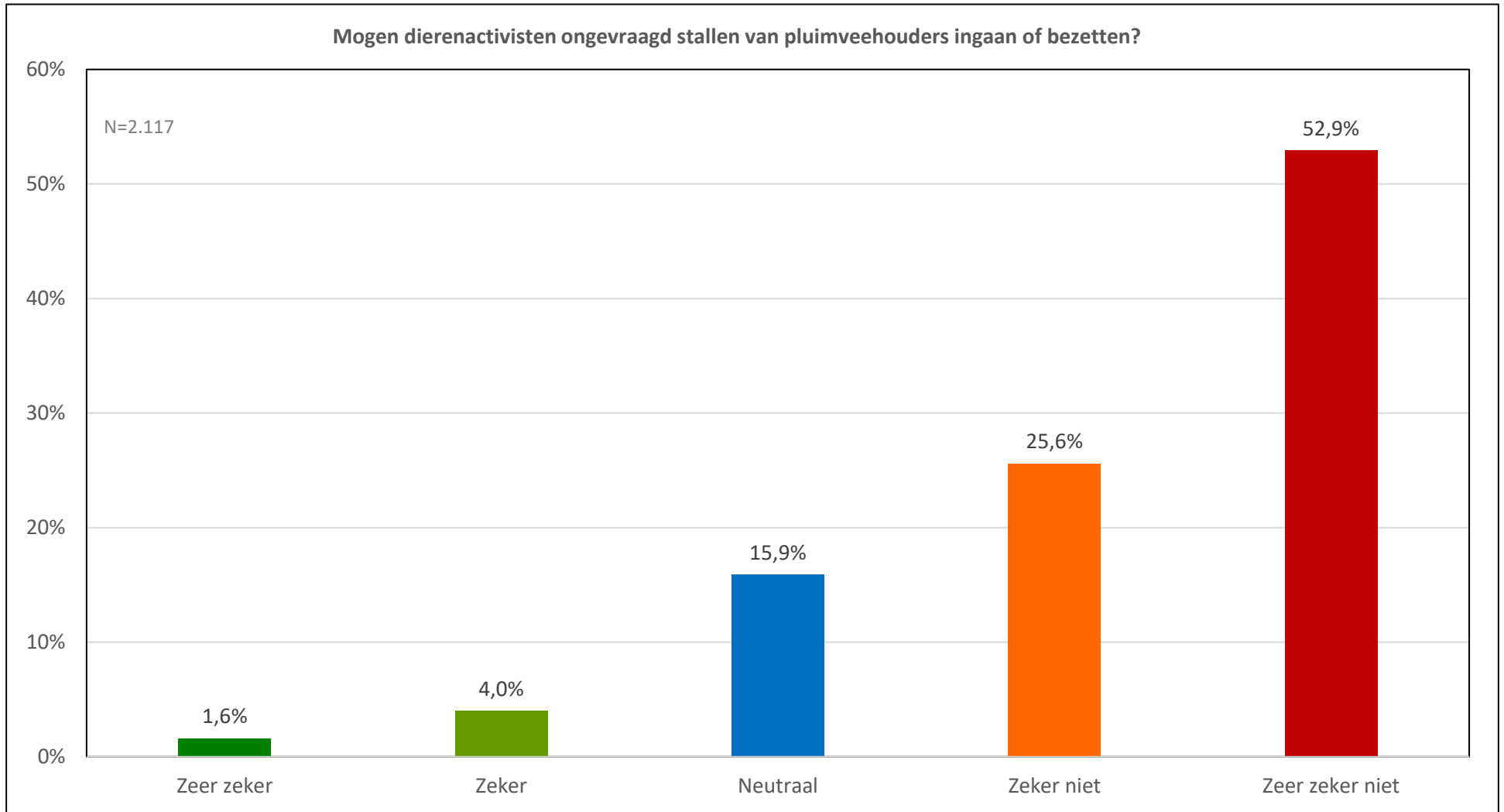


## Dierenbeschermingsorganisaties

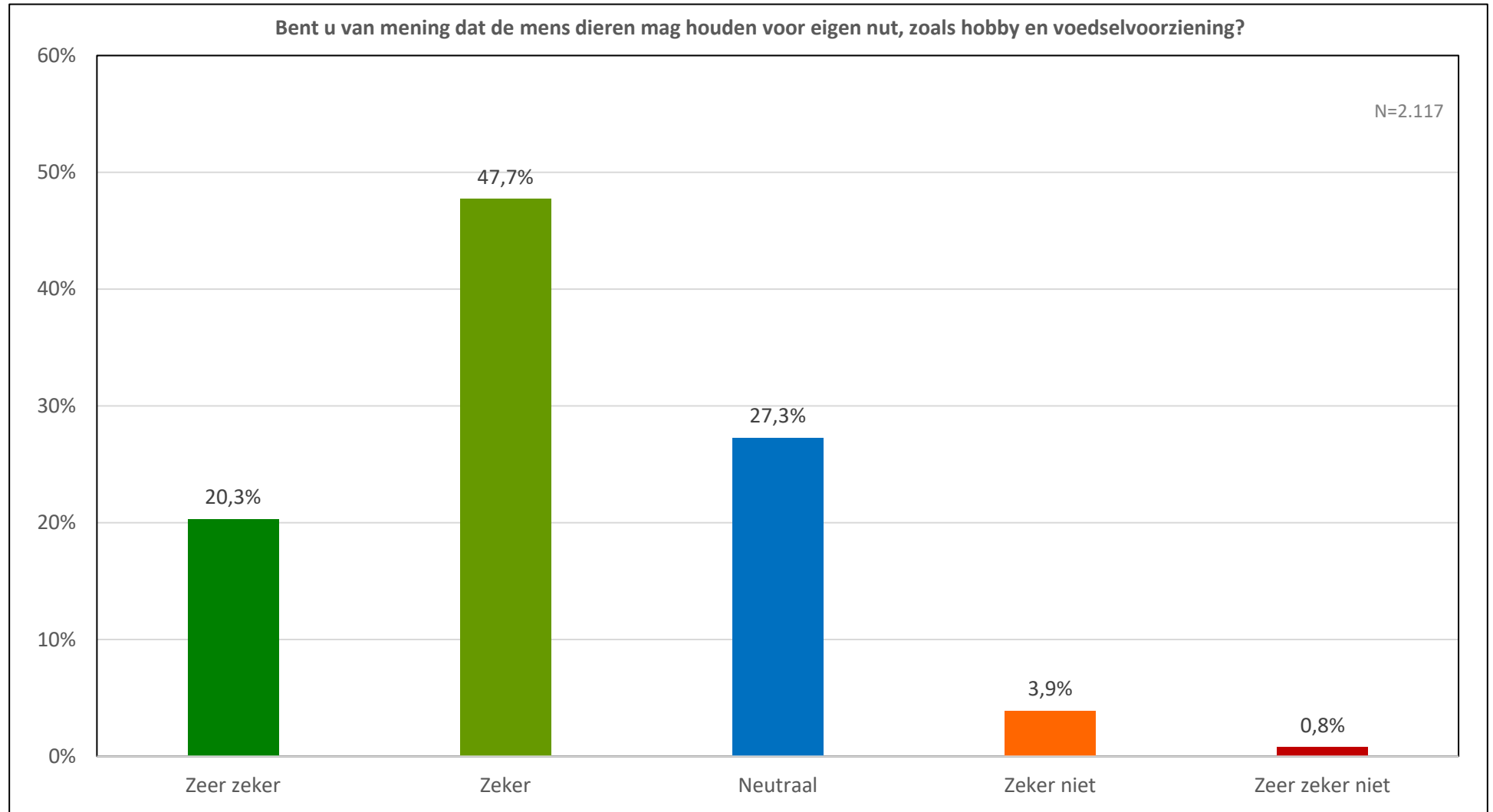




## Natuur- en milieuorganisaties en dierenbeschermingsorganisaties



## Natuur- en milieuorganisaties en dierenbeschermingsorganisaties

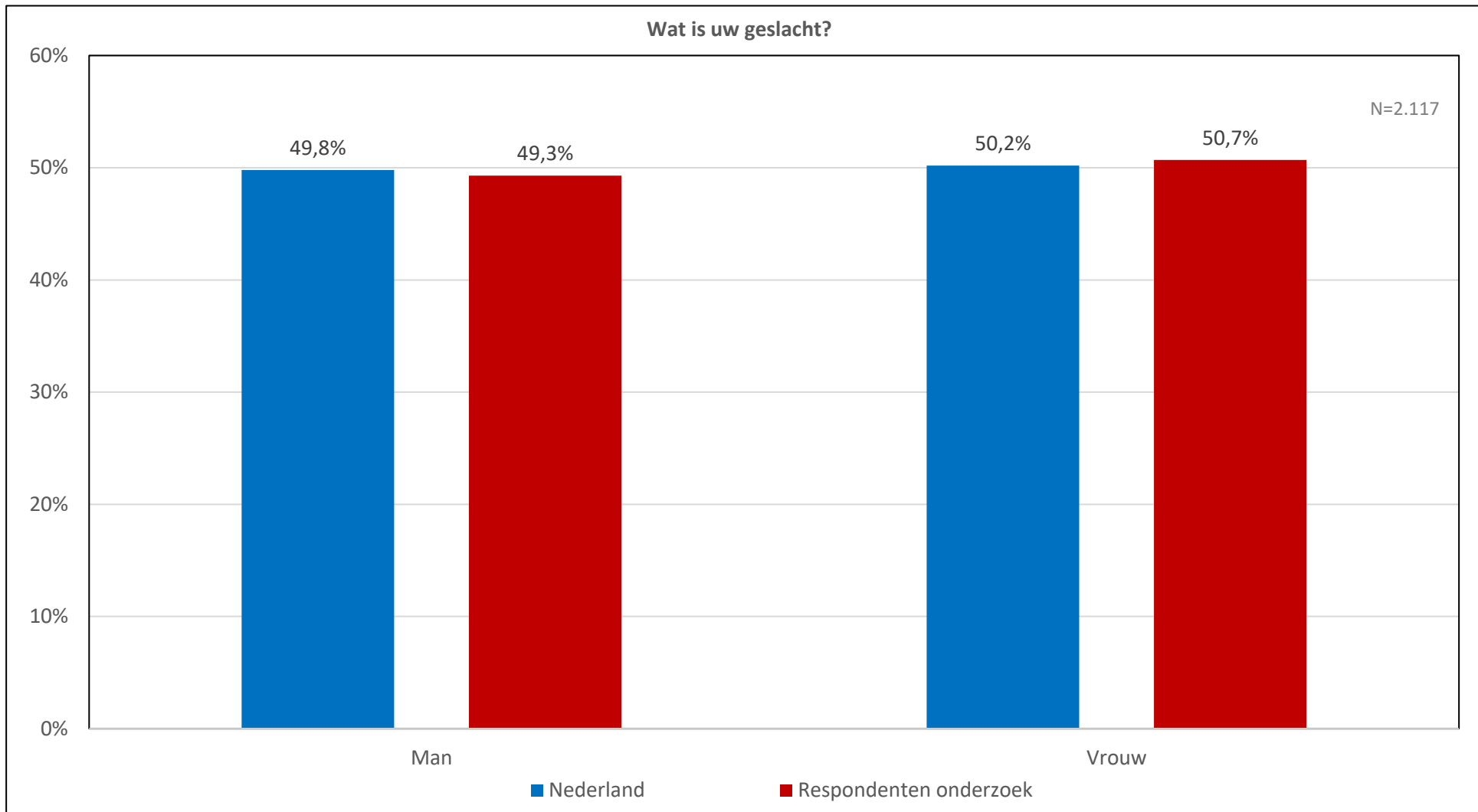


## Socio-demografische gegevens

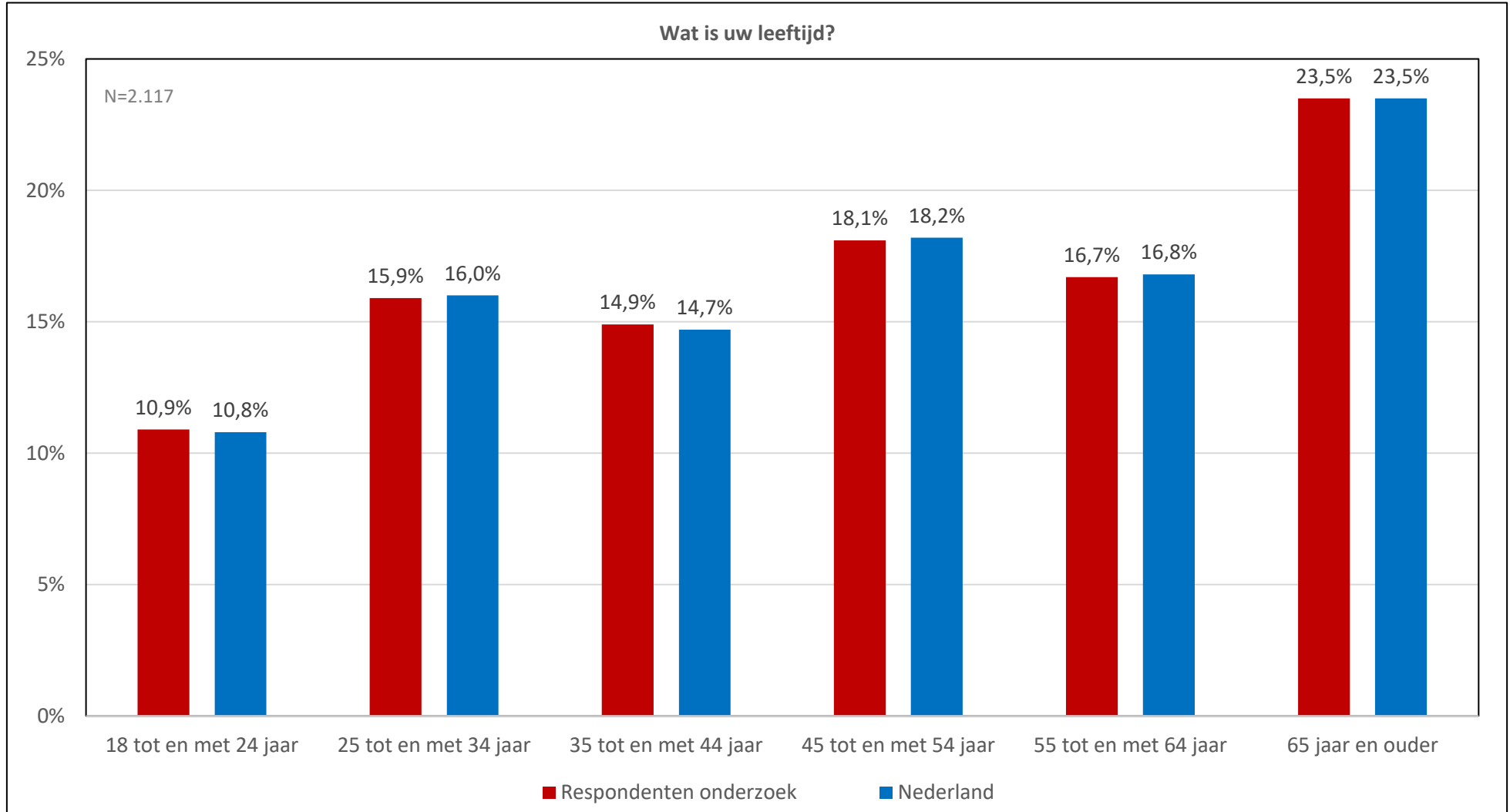
## 15. Socio-demografische gegevens



## Socio-demografische gegevens

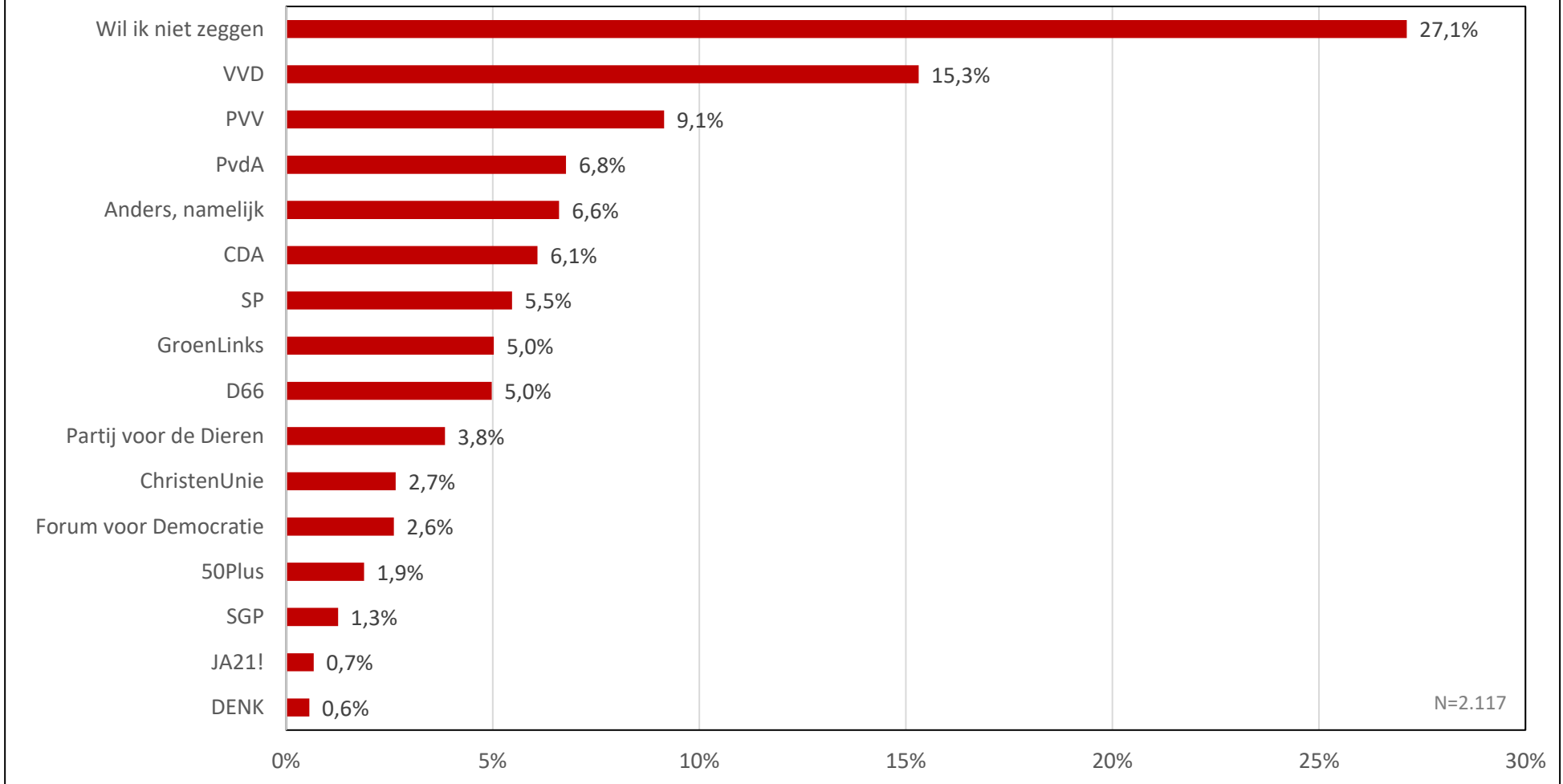


## Socio-demografische gegevens

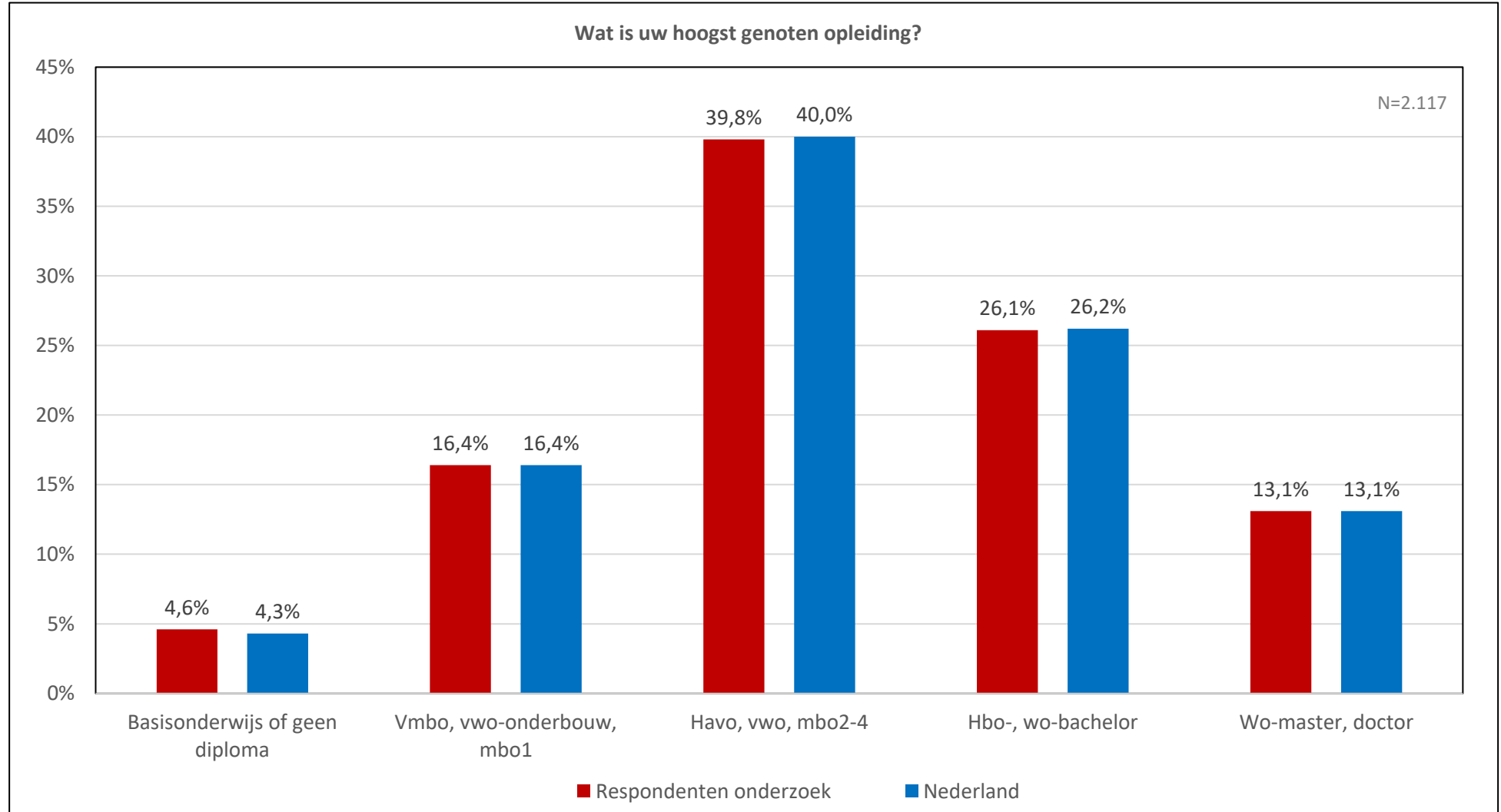


## Socio-demografische gegevens

Van welke politieke partij bent u nu een aanhanger?

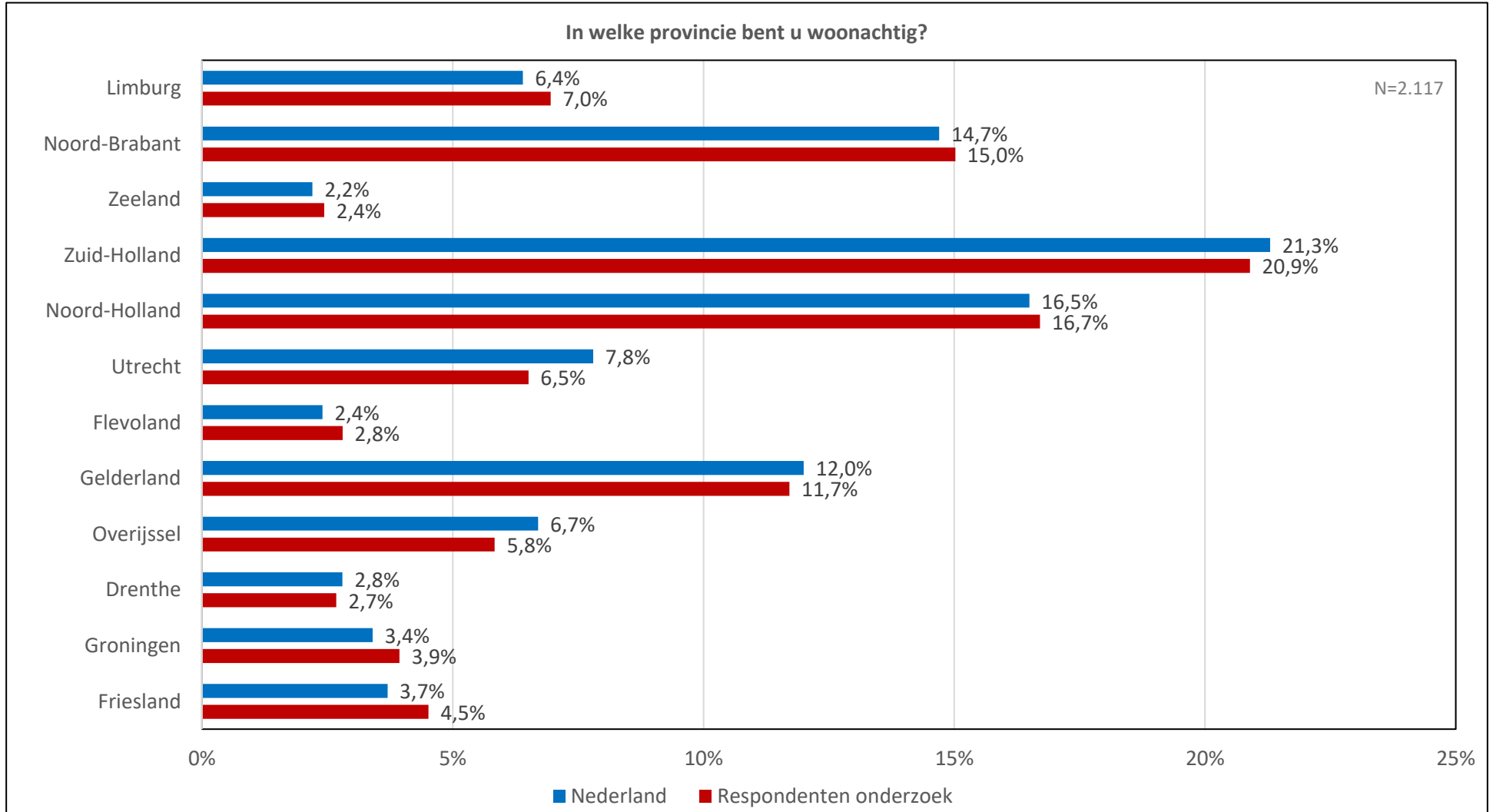


## Socio-demografische gegevens

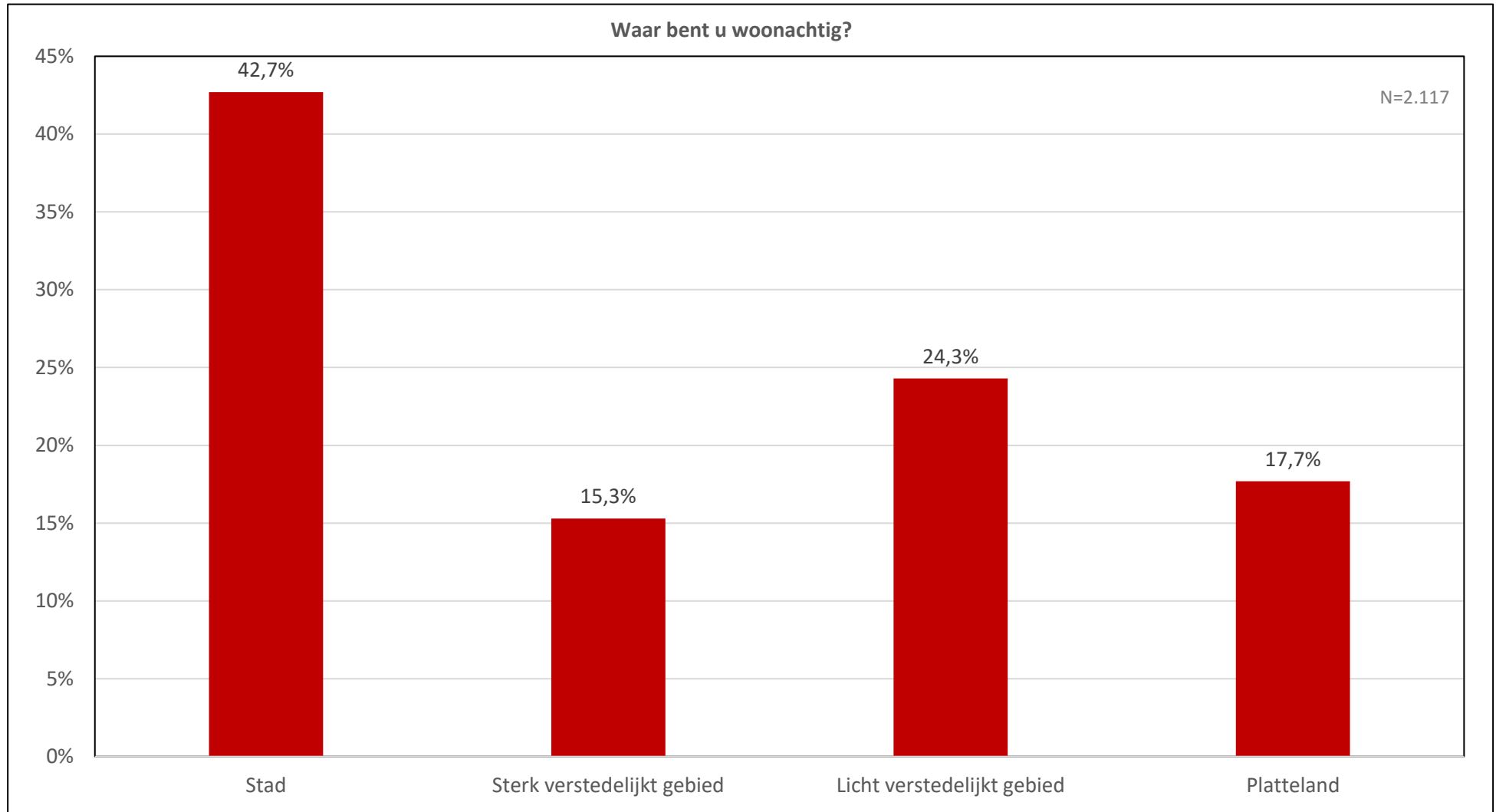




## Socio-demografische gegevens



## Socio-demografische gegevens





## 16. Conclusies

## Conclusies

1. 97% van de Nederlanders eet vlees! 82% van deze groep eet minimaal 4 dagen per week vlees of vaker. De belangrijkste reden voor de respondenten om vlees te eten is 'ik vind het lekker'
2. De aanhangers van GroenLinks en de Partij voor de Dieren behoren minder vaak tot de groep vleeseters. 92% van de aanhang van GroenLinks en 83% van de aanhang van de Partij van de Dieren eet vlees. Ik vind het lekker is voor 75% van de aanhangers van GroenLinks de belangrijkste reden om vlees te eten. Voor de aanhangers van de Partij voor de Dieren is dit 73%
3. 69% van de respondenten heeft een voorkeur voor Nederlandse eieren en kippenvlees. Van alle vleessoorten en vis, schaal- en schelpdieren is kip/kalkoen het meest gegeten stukje vlees. 95% van de respondenten eet kip/kalkoen. 70% van de respondenten die vlees van kip/kalkoen eet, eet minimaal 2 keer per week kip/kalkoen of vaker. 66% van de respondenten vindt het belangrijk tot zeer belangrijk om vlees te eten. 5% van de respondenten vindt het eten van vlees onbelangrijk tot zeer onbelangrijk
4. 52% van de respondenten koopt kippenvlees bij Albert Heijn. 33% bij de Jumbo. Slechts 3% koopt kippenvlees rechtstreeks van de boer/boerderijwinkel
5. 48% van de respondenten koopt kippenvlees met een Beter Leven Keurmerk met 1, 2 of 3 sterren. 41% koopt standaard kippenvlees (trager groeiende kippen met meer leefruimte). De belangrijkste reden van 50% van de respondenten om kippenvlees met het Beter Leven Keurmerk met 1, 2 of 3 sterren te eten, is dat het welzijnsvriendelijk is. De belangrijkste reden van 44% van de respondenten om standaard vlees van trager groeiende kippen met meer leefruimte te eten, is vanwege de prijs
6. 97% van de respondenten eet eieren. 59% van deze respondenten geeft aan het belangrijk te vinden om eieren te eten. 68% van deze respondenten eet minimaal 2 dagen per week eieren of vaker. De belangrijkste reden waarom de respondenten eieren eten, is omdat de respondenten het lekker vinden. 62% eet scharrelei

## Conclusies

7. 16% van de respondenten vervangt kippenvlees regelmatig en zeer regelmatig door vegetarische producten en/of kweekvlees. Jongere respondenten vervangen kippenvlees vaker door vegetarische producten en/of kweekvlees. De belangrijkste reden om kippenvlees te vervangen door vegetarische producten en/of kweekvlees is 'ik doe het voor het dierenwelzijn' (42%). 26% van de respondenten geeft aan dat mensen kippenvlees en eieren vaker moeten vervangen door vegetarische producten en/of kweekvlees. Vooral jongeren en respondenten die in de stad of sterk verstedelijkt gebied wonen vinden dit
8. 21% van de respondenten geeft aan dat de overheid kippenvlees duurder mag maken via accijns (belasting), om de Nederlander minder kippenvlees te laten eten. Dit zijn vooral aanhangers van de Partij voor de Dieren, GroenLinks en D66. 51% is tegen het duurder maken van kippenvlees via accijns
9. De twee bekendste aspecten van de pluimveesector zijn:
  - De grote winkelketens en inkopers van levensmiddelenbedrijven zijn zeer machtig en kopen kip- en eiproducten zo scherp mogelijk in (43%)
  - Nederland is een handelsnatie en doorvoerland gericht op logistiek met im- en export van allerlei goederen (landbouw en andere sectoren) gericht op de Europese- en wereldmarkt (37%)
10. De drie minst bekende aspecten van de pluimveesector zijn:
  - Dikwijls zijn (boven)wettelijk eisen en wensen (zoals meer leefruimte en toegang tot de buitenuitloop) nadelig voor efficiëntie (grondstoffengebruik), emissies naar de omgeving en kans op zieke kippen Meer leefruimte voor kippen en toegang tot een buitenuitloop wegen politiek vaak zwaarder dan andere duurzaamheidsaspecten, waaronder efficiëntie (grondstoffengebruik), emissies naar de omgeving en kans op zieke kippen (17%)
  - Nederland exporteert landbouwgoederen. 90% van het kippenvlees en de eieren uit Nederland wordt geleverd aan klanten in Noordwest Europa binnen een straal van 800 kilometer (15%)
  - In Nederland werken 22.000 personen in de pluimveesector. De sector heeft een totale omzet van ruim € 1,6 miljard (9%)

## Conclusies

11. Het grootste aantal voorstanders treffen we aan bij de volgende aspecten:
  - Pluimveehouders investeren regelmatig in innovatie en verduurzaming, waaronder diergezondheid en dierenwelzijn (65%)
  - Nederland is een handelsnatie en doorvoerland gericht op logistiek met import en export van allerlei goederen (landbouw en andere sectoren) gericht op de Europese- en wereldmarkt (41%)
  - De reguliere pluimveehouderij is gericht op zo efficiënt mogelijke voedselproductie met zo min mogelijk gebruik van grondstoffen (38%)
  
12. Het grootste aantal tegenstanders treffen we aan bij de volgende aspecten:
  - De grote winkelketens en levensmiddelenbedrijven kunnen inkopen op basis van goedkoper buitenlands aanbod met lagere standaarden ten aanzien van milieu, dierenwelzijn en arbeidsvoorwaarden (53%)
  - De grote winkelketens en inkopers van levensmiddelenbedrijven zijn zeer machtig en kopen kip- en eiprodukten zo scherp mogelijk in (37%)
  
13. 64% van de respondenten vindt dat de boer onvoldoende betaald krijgt voor zijn kippenvlees of eieren. 10% vindt dat de boer voldoende betaald krijgt. Naarmate men jonger is, vindt men vaker dat de boer voldoende betaald krijgt
  
14. 74% van de respondenten vindt het ontoelaatbaar dat supermarkten fors winst maken op kippenvlees en eieren en dat hun marges alsmear toenemen, terwijl de prijzen die boeren 'af boerderij' ontvangt al meer dan 30 jaar ongewijzigd zijn gebleven en de kosten, maatschappelijke eisen en financiële risico's steeds groter zijn worden. 7% van de respondenten vindt dit wel toelaatbaar
  
15. De Nederlandse pluimveesector wordt steeds vaker geconfronteerd met aanvullende (boven)wettelijke eisen onder druk van politieke partijen, beleidsmakers, afnemers, dierenbeschermings-, natuur- en milieuorganisaties. Deze eisen en wensen resulteren in kostprijsverhogingen voor de boer (en ketenpartijen) die niet worden betaald. 44% van de respondenten is bereid deze meerkosten te betalen. 14% is daartoe niet bereid



## Conclusies

16. In veel landen zijn regels en handhaving op het terrein van voedselveiligheid, milieu, dierenwelzijn of arbeid minder streng. Hierdoor zijn kippenvlees en eieren uit deze landen soms goedkoper dan Nederlandse producten en minder duurzaam geproduceerd. 63% van de respondenten vindt dit niet eerlijk ten opzichte van de Nederlandse pluimveehouders. 9% vindt dit wel eerlijk. 57% zou geen kippenvlees of eieren kopen uit landen met lagere standaarden ten aanzien van voedselveiligheid, milieu, dierenwelzijn en/of arbeid, als dit goedkoper is
17. 57% van de respondenten vindt dat de Nederlandse pluimveesector moet kunnen blijven produceren voor de vraag naar kippenvlees en eieren op de interne EU-markt. 7% is het hier niet mee eens. 48% vindt de Nederlandse pluimveesector moet kunnen blijven produceren voor de wereldmarkt. 13% is het hier niet mee eens
18. Het Beter Leven Keurmerk is het bekendste keurmerk (79%) gevolgd door het EKO-keurmerk (43%). De belangrijkste redenen om te kiezen voor een keurmerk zijn dierenwelzijn (56%) en het milieu (31%)
19. Een meerderheid van de respondenten vindt dat:
  - een pluimveehouder die aantoonbaar voldoet aan extra eisen van een keurmerk een betere prijs voor zijn kippenvlees of eieren moet ontvangen die de meerkosten ruimschoots compenseert (71%)
  - er plek moet blijven voor de pluimveehouderij/kippenboer in onze samenleving (81%)
  - kippenvlees ook in de toekomst bij Nederland en ons voedselmenu hoort (73%). Voor eieren is dit 81%
  - de pluimveesector onvoldoende waardering vanuit de samenleving krijgt (51%). 41% is neutraal
  - Nederland haar pluimveesector ook voor de toekomst sterk moet houden (77%)
20. 80% ervaart zelf geen hinder van pluimveebedrijven in de eigen omgeving. Van de respondenten die wel hinder ervaren, woont 77% in de stad of verstedelijkt gebied



## Conclusies

21. 79% van de respondenten geeft aan dat dierenactivisten niet ongevraagd stallen van pluimveehouders mogen ingaan of bezetten
22. De politiek en natuurbeschermingsorganisaties streven naar het uitbreiden van de oppervlakte natuur. Inmiddels zijn honderdduizenden hectares landbouwgrond omgezet naar natuur en ligt er een agenda om nog minimaal tienduizenden hectares natuur te ontwikkelen. 12% van de respondenten vindt dat boerenbedrijven plaats moeten maken voor woningbouw, natuur, industrie, zonneparken, windparks en (lucht)verkeer
23. 74% van de respondenten geeft aan dat het belangrijkste is dat het dierenwelzijn en milieuvriendelijkheid geborgd zijn. Een maximum aantal dieren is niet van toepassing indien dierenwelzijn en milieuvriendelijkheid binnen de normen zijn. 68% van de respondenten is van mening dat de mens dieren mag houden voor eigen nut, zoals hobby en voedselvoorziening. Slechts 5% is hier op tegen
24. 67% van de respondenten stelt het op prijs dat de boeren (1% van de bevolking) voor hun voedsel zorgen, zodat ze daar geen omkijken naar hebben en hun tijd aan andere zaken kunt besteden. 2% stelt dit niet op prijs
25. 46% van de respondenten schat in dat het leven op het platteland in de omgeving van een pluimveehouderij gezonder is dan het leven in verstedelijkt gebied. 9% schat in dat het ongezonder is. 37% is neutraal. 50% van de respondenten heeft vrees voor een pandemie vanuit het buitenland. 9% heeft vrees voor een pandemie die voortkomt uit de veehouderij
26. Stikstof is een voedingsstof voor de groei van planten en bomen. 29% van de respondenten is ervan overtuigd dat van alle factoren de hoeveelheid stikstof het grootste effect heeft op de kwaliteit van natuur. 57% is neutraal
27. Volgens 30% van de respondenten verslechtert de kwaliteit van de natuur in hun omgeving volgens eigen waarneming. 28% is het hier mee oneens en 41% is neutraal. De verslechtering van de kwaliteit van de natuur wordt door respondenten in de stad negatiever beoordeeld dan de respondenten op het platteland. 50% van de respondenten geeft aan dat bevolkingsgroei en verstedelijking de grootste invloed hebben op de biodiversiteit in Nederland

## Conclusies

28. Vogelgriep komt met de vogeltrek mee met wilde vogels en levert risico's en grote kosten op voor de Nederlandse pluimveehouderij. Tegelijkertijd zien we dat in Nederland steeds meer natte natuur wordt ontwikkeld voor wilde watervogels. 62% van de respondenten vindt dat de overheid rekening moet houden met de belangen van pluimveehouders. 34% is neutraal. 4% van de respondenten vindt dat de overheid geen rekening moet houden met de belangen van pluimveehouders
29. 44% van de respondenten geeft aan dat de kosten van vogelgriep preventie en bestrijding moeten worden gedragen door de overheid en 22% vindt dat de samenleving deze kosten moet dragen. Slechts 9% van de respondenten vindt dat de pluimveehouder deze kosten moet dragen
30. Indien de Nederlandse overheid de pluimveehouderij laat krimpen, dan geeft 53% van de respondenten aan dat de wegvallende productie niet mag worden opgevuld met importen van kippenvlees en eieren vanuit het buitenland met lagere standaarden ten aanzien van milieu, dierenwelzijn en arbeidsvoorwaarden. 14% is het hier mee oneens en 33% is neutraal. 79% van de respondenten vindt dat kippenvlees en eieren uit het buitenland aan dezelfde standaarden moeten voldoen, zoals die gelden voor Nederlandse pluimveehouders, slechts 3% is het hier mee oneens
31. 47% van de respondenten vindt het niet de taak van de overheid om mensen te overtuigen om een bepaald voedingspatroon te volgen vanuit politieke of persoonlijke overtuiging, zonder algemeen aanvaarde wetenschappelijke onderbouwing. 14% is het hier mee oneens en 40% is neutraal
32. Veel boeren, waaronder pluimveehouders, herkennen zich niet in berichtgeving en politieke standpunten. 43% van de respondenten denkt dat de boeren gelijk hebben. 6% is hier mee oneens en 52% is neutraal
33. Het onderzoek geeft een goed beeld hoe de Nederlandse bevolking denkt over de pluimveesector in Nederland. De pluimveesector mag er van een meerderheid van de Nederlanders zijn en blijven!

### Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Zest Marketing in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Zest Marketing Consultancy.

### Beeldmateriaal

Zest Marketing heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Zest Marketing.



# Zest Marketing

E-mail: [info@zest.nl](mailto:info@zest.nl)

Website: [www.zest.nl](http://www.zest.nl)

Zest Marketing is onder andere gespecialiseerd in het in kaart brengen van verwachtingen, opinies en percepties.

Met de bekende Wat Wilt U?© methode worden verwachtingen, opinies en percepties gemeten van burgers, leden en donateurs.

Dit leidt tot nieuwe inzichten. Inzichten die direct vertaald kunnen worden naar nieuwe strategieën, beleid, programma's, producten en diensten en campagnes.

Zest ondersteunt organisaties vraaggestuurd met het inbedden van deze nieuwe strategieën.

**Oftewel: vragen, maken en ...**

**daarna succesvol vermarkten!**